49

THOMAS PYNCHON

NUMARALI PARÇANIN NİDASI

Thomas Pynchon

Derin ve komplike romanlarıyla tanınan Amerikalı yazar Thomas Ruggles Pynchon Jr., 1937'de New York'ta doğdu. Önce kısa öyküler yazarak kariyerine başlayan Pynchon, 1960'lı yıllarda kaleme aldığı postmodern romanlarıyla kendi okur kitlesini oluşturdu. Zamanında Nabokov'un öğrencisi olduğu gibi, aynı zamanda William Gibson, David Foster Wallace, Salman Rushdie ve Neal Stephenson gibi farklı türlerde ustalaşan yazarların etkileneceği birine dönüşen Pynchon, medyadan kendisini çok iyi sakladığı için günümüzün Salinger'ı olarak da anılıyor.

49 Numaralı Parçanın Nidası, yazarın en kısa romanıdır. İlk olarak 1966'da yayımlanmış ve uluslararası değerlendirmelerde 20. yüzyılın en iyi İngilizce romanları arasında gösterilmiştir. Göndermelerle yüklü bu metin üzerine bugüne kadar birçok çalışma yapılmış ve okurlara yol göstermesi için kaynak kitaplar da yayımlanmıştır.

Pynchon, günümüzde medyadan uzak durarak yazarlığına devam etmekteyken, Nobel Edebiyat Ödülü kulislerinde adı sıklıkla anılmaktadır.

İthaki

49 Numaralı Parçanın Nidası
Thomas Pynchon

Özgün Adı
The Crying of Lot 49

İthaki Yayınları – 925

Yayına Hazırlayan: *Nurcan Başer - Seda Ersavcı*
Kapak Tasarımı: *Şükrü Karakoç*
Grafik Uygulama: *Kübra Tekeli*
1. Baskı, Nisan 2014, İstanbul
ISBN: 978-605-375-372-8

Sertifika No: 11407

© Thomas Pynchon, 1965, 1993
Türkçe Çeviri © Feride Evren Sezer, 2014
© İthaki, 2014

Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Her hakkı saklıdır.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy – İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki. com. tr – www. ithaki. com. tr – www. ilknokta. com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 – Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

Thomas Pynchon

49 NUMARALI PARÇANIN NİDASI

Çeviren
Feride Evren Sezer

İthaki

BİRİNCİ BÖLÜM

Bir yaz günü öğleden sonra Bayan Oedipa Maas, Tupperware partisinden eve döndü; partinin sahibesi, fondünün içine biraz fazla kiraz rakısı koymuş olsa gerekti zira Oedipa, Pierce Inverarity adında, bir keresinde boş zamanında iki milyon dolar kaybettiği halde bir vasiyet infaz memurunun altından kolay kolay kalkamayacağı kadar çok ve karmaşık mal varlığına sahip olmayı sürdürmüş olan Californalı bir emlak kralının vasisi, ya da herhalde vasiyesi olarak atandığını idrak etmekte zorlandı. Oedipa oturma odasında durup TV ekranının yeşilimsi ölü gözünün bakışlarına maruz kalarak, Tanrı'nın adını ağzına aldı ve mümkün olduğunca sarhoş görünmeye çalıştı. Ama bir yararı yoktu. Mazatlán'da, kapısı az önce çarpılan bir otel odasını düşündü ki bu yüzden lobideki iki yüz güvercin sanki sonu gelmeyecekmiş gibi havalanmıştı; sonra Cornell Üniversitesi'ndeki kütüphane yokuşunda duran hiç kimsenin, yokuş batıya baktığı için göremediği gün doğumunu; Bartók'un 'Orkestra için Konçerto'sunun dördüncü bölümünden kuru ve acıklı bir ezgiyi; bir de Pierce yatağın üst tarafındaki daracık rafta tuttuğu için Oedipa'nın hep tepelerine ineceğinden korktuğu, kirece boyalı Jay Gould büstünü... Böyle mi öldü acaba, diye geçirdi içinden, rüya görürken evdeki tek ikonun al-

tında ezilerek? Bu düşünce, Oedipa'yı yalnızca güldürdü, kahkahayla ve çaresizce: Hastasın sen Oedipa, dedi kendine ya da bunu bilen odaya.

Mektup, Los Angeles'taki Warpe, Wistfull, Kubitschek ve McMingus adlı bir hukuk bürosundan geliyordu ve Metzger adında birinin imzasını taşıyordu. Pierce'ın ilkbaharda öldüğü, fakat vasiyeti daha yeni buldukları yazıyordu içinde. Metzger, konuyla ilgili herhangi bir hukuki ihtilaf durumunda ortak vasi ve özel danışman olarak devreye girecekti. Oedipa ayrıca, bir sene öncesine ait ekte de vasiyetnameyi yerine getirmekle görevlendirilmişti. Geriye dönüp o tarihlerde olağandışı bir şey olup olmadığını anımsamaya çalıştı. O öğleden sonranın geri kalanı boyunca hep düşündü; rikotta alıp muzak dinlemek için çıktığı Çamlık-İçinde-Kinneret şehir merkezindeki markete giderken (ki bugün, Fort Wayne Settecento Topluluğu'na ait Vivaldi'nin Kazoo Konçertosu'nun Boyd Beaver solistliğinde bütün yorumlarını içeren kaydın yaklaşık dördüncü barına boncuklu bir perdenin asılı olduğu girişten içeri adımını attı); sonra sebze bahçesinden güneşin altında merzengüş ve tatlı fesleğen toplarken; *Scientific American*'ın son sayısındaki kitap eleştirilerini okurken; lazanyanın katlarını hazırlarken, ekmek sarımsaklarken, marul yapraklarını elle doğrarken, sonunda fırını açıp da kocası Wendell ('Mucho') Maas'ın işten dönüşüne karşı alacakaranlığın viski mayhoşluğunu yemek kokularıyla karıştırırken; aşağı yukarı aynı gözüken (bunu itiraf eden ilk kişi de kendisi olmaz mıydı zaten?) ya da bir sihirbaz destesindeki gibi bütün kâğıtların aynı tarafı gösterdiği, farklı olanınsa tecrübeli bir göz tarafından hemen anlaşıldığı kalın bir deste günü geriye doğru kararken düşündü durdu. Ancak Huntley ve Brinkley programının ortalarına doğru, geçen sene sabaha karşı üç sularında, (şayet Pierce bir günlük bırakmamışsa) nereden geldiğini hiçbir

zaman öğrenemeyeceği şu şehirlerarası telefonu anımsadı; telefondaki ses, kaçak bir yarasayı aradığını söyleyen Transilvanya Konsolosluğu'nun ikinci sekreterine ait, baskın bir Slav aksanıyla başlayıp önce komik bir Zenci sesine, sonra chinga ve maricone* sözcükleriyle dolu saldırgan Pachuco lehçesine, daha sonra Oedipa'ya tiz çığlıklarla Almanya'da akrabası olup olmadığını soran bir Gestapo subayına, en sonunda da Pierce'ın Mazatlán'a giderken yol boyunca taklit ettiği Lamont Cranston'un** sesine dönüştü. "Pierce, lütfen," diyebildi Oedipa, "bence biz—"

"Ama Margo," diyordu ısrarla, "Komiser Weston'un*** yanından yeni geliyorum; eğlence evindeki o yaşlı adam, Profesör Quackenbush'u öldüren aynı hava tabancasıyla cinayete kurban gitti," ya da böyle bir şey söylemişti.

"Tanrı aşkına," dedi Oedipa. Mucho, yatakta dönmüş, ona bakıyordu.

"Telefonu niye yüzüne kapatmıyorsun," diye makul bir öneride bulundu.

"Bunu duydum," dedi Pierce. "Bence Wendell Maas'a, Gölge'nin**** küçük bir ziyarette bulunma zamanı gelmiş." Mutlak ve tam bir sessizlik çöktü. İşte Pierce'ın seslerinden en son duyduğu bu oldu. Lamont Cranston. Ahizenin öbür ucu herhangi bir yerde, herhangi bir uzaklıkta olabilirdi. Görüşmeden sonraki aylarda, o sessiz belirsizlik ortadan kalkmış, eski anıları canlandırmıştı: Pierce'ın yüzünün, vücudunun, Oedipa'ya verdiği şeylerin, Oedipa'nın ara sıra duymazlıktan geldiği şeylerin anısını. Bu, Pierce'ı tam da unutulmanın eşiğinde yakalamıştı. Gölge, ziyaret etmeden önce bir yıl beklemişti. Ama şimdi Metzger'in mektubu var-

---

* Sırasıyla "siktir" ve "ibne" anlamlarına gelen İspanyolca argo sözcükler. –*çn*

** Gölge'nin büründüğü karakterlerden biri. –*çn*

*** Gölge'nin arkadaşı ve kaçarken yoldaşıydı. –*çn*

**** İlk kez 1930 yılında radyoda yayınlanmış bir ucuz roman. –*çn*

dı. Öyleyse Pierce, geçen sene bu vasiyetname ekinden söz etmek için mi aramıştı? Yoksa buna, her nasılsa Oedipa'nın duyduğu rahatsızlık ve Mucho'nun kayıtsızlığı yüzünden, sonradan mı karar vermişti? Oedipa kendini korunmasız, faka basmış ve küçümsenmiş hissediyordu. Daha önce hiç vasilik yapmamıştı, nereden başlayacağını bilmiyordu, LA'deki hukuk bürosuna nereden başlayacağını bilmediğini nasıl söyleyeceğini bile bilmiyordu.

Çaresizlik krizine tutulmuşçasına, "Mucho, bebeğim," diye seslendi.

Mucho Maas perde kapıdan içeriye atlayarak eve girmişti.

"Bugün de başka bir yenilgiydi," diye lafa başladı.

"Sana bir şey söyleyeceğim," diyerek Oedipa da lafa girdi. Ama sözü önce Mucho'ya bıraktı.

Mucho, Yarımada'nın ucunda çalışan ve mesleğiyle ilgili düzenli olarak buhran geçiren bir disk jokeydi. Sık sık, "Hiçbirine inanmıyorum, Oed," sözleri dökülürdü ağzından. Ta derinlerden, "Sahiden deniyorum, ama yürekten inanamıyorum," diyordu, belki de bunu o kadar derinlerden söylüyordu ki, böyle zamanlarda Oedipa, ona ulaşamayıp paniğin eşiğine sürükleniyordu. Mucho'yu böyle zamanlarda kendine getirmiş gibi görünen şey, Oedipa'nın kontrolü fazlasıyla elden kaybetmiş görüntüsü olabilirdi.

"Fazla hassassın." Tamam, bunun dışında bir dolu şey söyleyebilirdi, ama ağzından bu çıkmıştı işte. Her halükârda doğruydu söylediği. Mucho, birkaç yıl ikinci el araba satıcısı olarak çalışmış, fakat *bu mesleğin* ne anlama geldiğinin aşırı farkında olduğu için, çalışma saatleri ona dört dörtlük bir işkence gibi gelmişti. Mucho her sabah, bıyığından en ufak bir eser kalmasın diye, üst dudağını üç kez kılların çıktığı yönde, üç kez de aksi yönde tıraş ediyordu; yeni bıçaklarla kendini istisnasız kanatıyor ama gene de devam ediyordu; hep vatkasız takım elbiseler alıyor, sonra da bir terziye gidip

yaka dökümlerini anormal derecede daralttırıyordu; saçı için sadece su kullanıyor, daha da geriye yatırmak için Jack Lemmon gibi tarıyordu. Talaş görmek, hatta ucu açılan kurşun kalem bile irkiltiyordu onu, oto galerideki iş arkadaşlarının talaşı, bozuk şanzımanı susturmakta kullandığı bilinirdi halbuki, ve rejimde olmasına karşın hâlâ, Oedipa gibi, kahvesini tatlandırmak için bal kullanamıyordu, çünkü her yapışkan şey gibi bal da onu bunaltıyordu, bu yüzden de pistonla silindir duvarı arasındaki boşluklara sürmek için motor yağına eklenerek hileli bir karışım hazırlanan şeyi büyük bir ızdırapla anımsardı. Sırf adamın biri, kulağının dibinde, hem de güya art niyetle "kremalı pasta" dedi diye bir partiyi gece vakti terk etmişti. Halbuki adam, dükkanından söz eden Macaristan göçmeni bir pastacıydı. Mucho böyle biriydi işte, alıngandı.

Ama en azından arabalara inanmıştı. Belki de aşırıya kaçacak kadar: Zenci olsun, Meksikalı ya da beyaz köle olsun, kendisinden daha yoksul insanları, ve beraberinde en iğrenç takasları da getirerek haftanın yedi günü süren o rezil geçit törenini gördükçe nasıl inanmasındı ki: Kendilerinin, ailelerinin ve bütün yaşamlarının benzemesi gereken şeylerin motorlu, metal uzantıları herhangi birinin, kendisi gibi bir yabancının bakması için, çerçevesi yamuk, içeriden paslı, tamponu arabanın değerini düşürmeye yetecek kadar alakasız bir renk tonuyla yeniden boyanmış bir halde, öylece çırılçıplak duruyordu; içerisi –eğer Mucho kokmuyorsa– berbat bir şekilde çocuk, süpermarketten alınmış içki ve iki, bilemedin üç kuşaktır içilen sigara ya da sadece toz kokardı, bu yetmezmiş gibi bir de ortalık arabalardan temizlendiğinde bu yaşamların gerçek tortularına bakmak zorunda kalırdınız, üstelik nelerin sahiden reddedilmiş (küçükken, eşyaların çoğunun korkudan alınıp sonra da saklanmak zorunda kalındığını zannederdi), nelerin basitçe

(belki de trajik bir biçimde) yitirilmiş olduğunu ayırt etmenin hiçbir yolu yoktu: 5 ya da 10 sentlik kazançlar vaat eden kırpılmış kuponlar, indirim kuponları, marketlerdeki özel ürünleri tanıtan pembe el ilanları, izmaritler, eksik dişli taraklar, eleman aranıyor ilanları, telefon rehberinden yırtılmış Sarı Sayfalar, bir film mi, çok istediğin bir kadın ya da araba mı, sadece talim amacıyla seni kenara çeken bir polis mi, artık her neyse onu görebil diye kendi nefesini ön camın iç kısmından silmek için kullandığın eski iç çamaşırı ya da zaten dönem kostümü haline gelmiş giysi parçaları, gri bir kül sosu içinde, umutsuzluk salatası gibi, hepsi aynı şekilde kaplanmış bütün o ıvır zıvır, yoğunlaştırılmış egzoz, toz, vücut pisliği... Bunlara bakmak midesini bulandırıyordu ama bakmak zorundaydı. Orası, açık bir hurda deposu olsaydı, büyük olasılıkla bir şeyleri dışarı çıkarabilir, hayatını bu yolla kazanabilirdi: Her bir enkazı yaratan şiddet yeterince nadirdi ve mucizevi olacak denli uzaktı ondan, tıpkı her ölümün, kendi ölüm ânımıza dek mucizevi oluşu gibi. Ne var ki, haftalarca süren takasların bitmek bilmez ayinleri asla şiddet ya da kan raddesine varmadığı için, aşırı duyarlı Mucho'nun uzun süre katlanamayacağı kadar akla yatkındı. O hiç değişmeyen gri hastalığa yeteri kadar maruz kalmak Mucho'ya iyi kötü bağışıklık kazandırmışsa bile, yine de her bir otomobil sahibinin, her bir gölgenin, kendisinin göçük, arızalı bir versiyonunu, tıpkı başkasına ait bir yaşamın geleceksiz, motorlu izdüşümü gibi, başka biriyle takas edebilmek uğruna sırayla içeri girmesine razı olamazdı. Sanki en doğal şeymiş gibi. Mucho için dehşet vericiydi bu. Sonsuz, sarmal ensestti.

Oedipa şu anda bile, Mucho'nun nasıl olup da hâlâ bu kadar üzülebildiğini anlayamıyordu. Mucho Oedipa'yla evlendiğinde iki senedir KİS radyo istasyonunda çalışıyordu ve soluk, gürültülü anayoldaki o galeri, İkinci Dünya ya da

Kore Savaşı, daha yaşlı kocalar için ne kadar geride kaldıysa o kadar geride kalmıştı artık. Tanrı Oedipa'nın yardımcısı olsun ama Mucho belki ağaçların Japonlar, Tiger tanklarının aşağılık Almanlar ve gecelerin trompetli çekik gözlülerle dolu olduğu bir savaşa girseydi, orada yaşananları tam beş yıldır zihnini dehşetle sarıp sarmalayarak esir almış olan o oto galeriden daha çabuk unutabilirdi. Beş yıl. Terler içinde ya da kâbusların lisanında avaz avaz haykırarak uyandıklarında onları teselli edersin, evet, onlara sarılırsın, sakinleşirler, bir gün gelir hepsi geçer: Oedipa bunu biliyordu. Ama Mucho ne zaman unutacaktı? Oedipa, (haftada bir oto galeriyi ziyarete gelen, ki oto galeri bu durumda sponsor oluyordu, iyi ahbaplık ettiği KİS FM reklam müdürü kanalıyla edindiği) disk jokeylik işinin, Top 200 listesini çalmanın, hatta makineden akıl almaz bir hızla akan haberleri –yeniyetmelerin tüm o sahte hayallerini– okumanın Mucho ile o oto galeri arasında tampon oluşturduğundan şüpheleniyordu.

O oto galeriye fazlasıyla güvenmişti, radyo istasyonuna ise hiç güvenmiyordu. Yine de, şimdi alacakaranlık oturma odasında, buğulu kokteyl kabına konmak üzere iri bir kuş gibi süzülürken ve şişkin cinnet dairesinin merkezinden gülümserken, onu her kim görse her şeyin gayet düzgün, muhteşem ve sakin gittiğini düşünürdü.

Ta ki Mucho ağzını açana kadar. "Bugün Funch," diye Oedipa'ya anlatmaya başladı, "beni yanma çağırıp beğenmediği imajım hakkında konuşmak istedi." Funch, program yönetmeni ve Mucho'nun ezeli rakibiydi. "Artık fazla abazan kaçıyorum. Olmam gereken, genç bir baba ya da büyük ağabey. Çıtırlar telefon edip şarkı istiyorlar ve Funch'a göre ağzımdan çıkan her sözcük salt bir arzuyla yankılanıyor. Şimdi de bütün telefon konuşmasını kaydetmem bekleniyor, Funch, hakaret olduğunu düşündüğü her şeyi şah-

sen düzeltecek, ki bu da görüşmenin benim payıma düşen tarafı demek oluyor. Ona sansür dedim, 'oyunbozan' diye homurdanıp yanından sıvıştım." Mucho ve Funch herhalde haftada bir kez buna benzer bir şey yaşıyordu.

Oedipa, Mucho'ya Metzger'den gelen mektubu gösterdi. Mucho, Oedipa ile Pierce arasındaki her şeyi biliyordu: Mucho'yla evlenmeden bir sene önce ilişkileri bitmişti. Mektubu okudu ve gözlerini utangaçça kırparak geri çekildi.

"Ne yapacağım?" dedi Oedipa.

"Yo hayır," dedi Mucho, "yanlış adama soruyorsun. Bana değil. Ben gelir vergimizi bile doğru hesaplayamıyorum. Bir mirası yürürlüğe koymak konusunda, sana diyebileceğim hiçbir şey yok, Roseman ile görüş." Avukatlarından söz ediyordu.

"Mucho. Wendell. *Bitmişti.* Vasiyetnameye adımı koymadan önce."

"Evet evet. Ben de onu demek istedim, Oed. Ben bu işlerden anlamam."

Böylelikle ertesi sabah, o da öyle yaptı, Roseman ile görüşmeye gitti. Gözkapaklarına her seferinde yamuk yumuk ya da aşırı titrek çizgilerle tekrar tekrar siyah kalem çekerek tuvalet masasının başında yarım saat geçirdikten sonra tabii. Yine sabahın üçünde gelen bir telefondan sonra, gecenin büyük bölümünü uyanık geçirmişti. Telefonun ortalığı inleten sesi tam bir kalp krizi gibiydi, birdenbire çalıvermişti, bir saniye öncesinde dingin duran cihaz bir sonrakinde çığlık çığlığaydı. İkisi de hemen sıçrayarak uyanmış, eklemlerini yeniden hareket ettirmeye çalışarak, ilk birkaç zil sesinde birbirlerine bile bakmak istemeyerek öylece uzanmışlardı. Bildiği kadarıyla kaybedeceği hiçbir şey olmadığı için, Oedipa sonunda telefonu cevapladı. Dr. Hilarius'tu, deli doktoru ya da psikoterapisti. Ama Gestapo subayı taklidi yapan Pierce'a benziyordu sesi.

"Seni uyandırmadım, değil mi?" diye kuru bir şekilde lafa girdi. "Sesin çok korkmuş gibi geliyor. İlaçlar nasıl, işe yaramıyor mu?"

"İlaçları almıyorum," dedi Oedipa.

"Tehlikeli olduklarını mı düşünüyorsun?"

"İçlerinde ne olduğunu bilmiyorum."

"Sadece sakinleştirici olduklarına inanmıyorsun."

"Sana güveniyor muyum?" Güvenmiyordu ve Hilarius'un bundan sonra söylediği şey, nedenini açıklıyordu.

"Köprü için daha hâlâ yüz dördüncüye ihtiyacımız var," diye cansız cansız kıkırdadı. Die Brücke, LSD-25, meskalin, psilosibin ve benzeri ilaçların banliyöde yaşayan ev kadınlarından oluşmuş geniş bir örneklem grubu üstündeki etkilerini incelemesi konusunda Hilarius'un belediye hastanesine yardım ettiği deneyin takma adıydı köprü. İçsel köprü. "Programımıza seni ne zaman dahil edebiliriz?"

"Hayır," dedi Oedipa, "aralarından birini seçebileceğiniz yarım milyon kişi daha var. Saat sabahın üçü."

"Biz seni istiyoruz." Bütün postanelerimizin önünde beliren, herkesin malumu o Amca'nın, yatağının üstünde havada asılı duran portresine şimdi dikkatle baktı; gözleri sağlıksız sağlıksız parlıyordu, çökmüş sarı yanaklarına en göz alıcısından allık sürülmüştü, parmağı Oedipa'nın iki gözünün arasını işaret ediyordu. Seni istiyorum. Vereceği bütün yanıtlardan korktuğu için, Dr. Hilarius'a hiçbir zaman neden diye sormadı.

"Şu anda bir sanrı görüyorum zaten, bunun için ilaçlara ihtiyacım yok."

"Sakın anlatma," dedi çabucak. "Peki. Konuşmak istediğin başka bir şey var mıydı?"

"Seni ben mi aradım?"

"Öyle sanıyorum," dedi Hilarius, "Bunu hissettim. Telepati değil. Ama bir hasta ile kurulan yakın ilişki bazen tuhaf bir hal alıyor."

"Bu sefer değil." Telefonu kapadı. Sonra bir daha uyuyamadı. Ama Hilarius'un ona verdiği kapsülleri alacağına canını alsalar daha iyiydi. Gerçekten canını alıverselerdi ya. Hiçbir şekilde bağımlı olmak istemiyordu, bunu Hilarius'a söylemişti.

"Yani," diye omuz silkmişti Hilarius, "bana bağımlı değilsin, öyle mi? O zaman gidebilirsin. İyileştin."

Gitmedi. Deli doktoru, üzerinde karanlık bir güce sahip olduğundan falan değil. Ama kalmak daha kolaydı. Ne zaman iyileşeceğini kimbilirdi ki? Hilarius bilmiyordu, bunu Hilarius kendisi itiraf etmişti. "Haplar başka," diye savunmaya geçti. Hilarius ise ona suratını buruşturmakla yetindi, bunu daha önce de yapmıştı. Adam, ortodoks* bir terapistte rastlanmayacak hoşluklarla doluydu. Kuramına göre, bir surat Rorschach mürekkep testi gibi simetrikti, bir TAT resmi gibi hikâye anlatırdı, zihinde uyanan bir sözcük gibi tepkiyi harekete geçirirdi, yani neden olmasın. Otuz yedi numaralı, 'Fu-Manchu' adını verdiği suratla (suratların pek çoğu, Alman senfonileri gibi, hem numara hem de takma ad taşıyordu), bir zamanlar histerik bir körlük vakasını tedavi ettiğini iddia ediyordu; bu suratı yapmak için gözkapakları işaretparmaklarının yardımıyla yukarı çekiliyor, ortaparmaklarla burun delikleri açılıyor, serçeparmaklarla ağız iyice genişletiliyor ve dil dışarı çıkarılıyordu. Hilarius'un yüzünde hakikaten dehşet verici bir hal alıyordu. Aslında, Oedipa'nın Sam Amca sanrısı yavaş yavaş silikleşirken, şafak sökünceye dek aradan geçen saatler boyu bir önceki görüntüyle iç içe geçip onun yerini alan işte bu Fu-Manchu suratıydı. Bu da, Roseman'ı ziyaret etmeden önce kendisine çeki düzen vermesini neredeyse imkânsızlaştırıyordu.

Ama Roseman da, geçen gece izlediği Perry Mason tele-

* Psikanalistin geri planda kaldığı ortodoks Freudyen psikoterapi yöntemi. *–yhn*

vizyon programı üstüne düşüncelere dalmış, uykusuz bir gece geçirmişti; karısı bu programa bayılıyordu ama Roseman, programa karşı yoğun bir duygu karmaşası yaşıyordu çünkü aynı anda hem Perry Mason gibi başarılı bir dava avukatı olmak, hem de, bu imkânsız olduğu için, Perry Mason'un ayağını kaydırarak onu mahvetmek istiyordu. Oedipa içeriye birdenbire dalınca, güvenilir aile avukatını farklı boyut ve renklerde bir tomar kâğıdı çalışma masasının çekmecesine suçlu bir telaşla tıkıştırırken yakaladı. Bunun, TV şovu yayına başladığından bu yana yazılmaya devam eden *Mesleğe karşı Perry Mason, O Kadar da Varsayımsal Olmayan bir İddianame*'nin ilk taslak metni olduğunu biliyordu.

"Anımsadığım kadarıyla eskiden suçlu görünmezdin," dedi Oedipa.

Kendisini voleybol topu sanan Palo Altolu bir fotoğrafçıyla birlikte, dönüşümlü olarak birbirlerinin arabasıyla, çoğunlukla aynı grup terapi seanslarına gidiyorlardı. "Bu iyiye işaret, öyle değil mi?"

"Perry Mason'un casuslarından biri olabilirdin," dedi Roseman. Bir an düşündükten sonra ekledi: "Ha, ha."

"Ha, ha," dedi Oedipa. Birbirlerine baktılar. "Bir vasiyeti işleme koymam gerekiyor," dedi.

"Eh, o zaman durma," dedi Roseman, "seni tutmuş olmayayım."

Oedipa, "Öyle değil," deyip ona her şeyi anlattı.

"Neden böyle bir şey yapsın ki?" diye hayret etti Roseman mektubu okuduktan sonra.

"Ölmesini mi kastediyorsun?"

"Hayır," dedi Roseman, "işleme konmasında yardımcı olman için seni atamasını diyorum."

"Sağı solu belli olmazdı." Öğle yemeğine çıktılar. Roseman masanın altından ayağını Oedipa'nınkine sürterek onu

tahrik etmeye çalıştı. Oedipa çizme giyiyordu ve fazla bir şey hissetmedi. Dolayısıyla, yalıtımlı olduğu için, üzerinde durmamaya karar verdi.

Kahve geldiğinde Roseman, "Benimle kaç," dedi.

"Nereye?" diye sordu Oedipa. Bu soru Roseman'ı susturdu.

Ofise döndüklerinde Oedipa'ya neyle karşı karşıya olduğunu ana hatlarıyla açıkladı: Kayıtları ve işi iyice öğrenmek, vasiyetname onayını gözden geçirmek, bütün borçları toplamak, mal varlığının dökümünü çıkarmak, mallara değer biçtirmek, nelerin nakde çevrilip nelerin elde tutulacağına karar vermek, borçları tamamen ödemek, vergileri temizlemek, mirası paylaştırmak...

"Hey," dedi Oedipa, "Bunları benim adıma birine yaptıramaz mıyım?"

"Bana," dedi Roseman, "belli bir kısmını, elbette. Ama merak bile etmiyor musun?"

"Neyi?"

"Keşfedebileceklerini."

Olaylar geliştikçe, her çeşit tezahür ile karşılaşacaktı. Ama Pierce Inverarity ya da kendisi hakkında pek değil de, daha çok değişmeden duran, ama her nasılsa, bundan önce uzakta kalmış şeyler hakkında. Korunma, yalıtılmışlık hisleri vardı orada, bir yoğunluk eksikliği fark etti, sanki ancak anlaşılabilecek kadar bulanık bir film izliyordu da sinema makinisti sorunu gidermeye yanaşmıyordu. Ve ayrıca, Kinneret'in çam ağaçları ve tuzlu sisleri arasına, nasıl olmuşsa bir büyü yüzünden hapsolmuş, 'Hey, saçlarını sarkıt,' diye seslenecek birini arayan dalgın bir kızın Rapunzel'e benzer tuhaf rolüne girerek kendisini usul usul yutturmuştu. Seslenenin Pierce olduğunu anlayınca, firkete ve bigudileri sevinçle çıkarmıştı ve saçları hışırtılı, zarif bir çığ gibi aşağı döküldü; ne var ki, Pierce yolu herhalde daha

yeni yarılamışken, Oedipa'nın o güzel saçları, uğursuz bir büyü sonucu, sabitlenmemiş koskoca bir peruğa dönüşünce Pierce, kıçüstü yere düşmüştü. Ancak gözüpek Pierce, büyük olasılıkla bir sürü kredi kartından birini maymuncuk gibi kullanarak, kule kapısının kilidini açtıktan sonra helezonik deniz kabuklarını andıran merdivenleri çıkmıştı; açıkçası sahtekârlık doğasında olsaydı, baştan bu yolu tercih ederdi. Ama o zamanlar aralarında geçenler, aslında o kulenin duvarları ötesine hiçbir zaman geçmemişti. Mexico City'deyken nereden estiyse, güzel İspanyol sürgünü Remedios Varo'nun resim sergisini dolaşmışlardı: 'Bordando el Manto Terrestre' adlı üç parçalı tablonun ortadaki bölümünde, yuvarlak bir kulenin en yukarısındaki odada tutsak bulunan, kalp şeklindeki yüzleri, iri gözleri, bukleli altın saçları olan birkaç çelimsiz kız vardı; daracık pencerelerden boşluğa dökülen ve çaresizce boşluğu doldurmaya çalışan bir tür duvar örtüsü işliyorlardı: Çünkü yeryüzünün diğer bütün binaları, yaratıkları, dalgaları, gemileri, ormanları bu örtünün içinde yer alıyordu ve örtü dünya idi. Oedipa, huysuz huysuz, tablonun önünde durmuş ve ağlamıştı. Hiç kimse fark etmemişti; balon biçiminde koyu yeşil bir gözlük takıyordu. Bir an, göz çukurunun çevresine oturan o plastik kısmın, gözyaşlarının öylece akıverip gitmesine engel olacak ve gözlük camının içindeki boşluğun tamamını doldurarak orayı asla kuru bırakmayacak kadar sıkı olup olmadığını merak etmişti. Böylelikle, o ânın hüznünü sonsuza dek beraberinde taşıyabilir, sanki henüz keşfedilmemiş işaretler, ağlamadan ağlamaya, gerçekten farklılaşabilirmiş gibi, dünyayı o gözyaşlarından, o âna özgü bu gözyaşlarından, yansıyan haliyle görebilirdi. Ayaklarına bakmış ve o zaman, bir resim sayesinde, üzerinde durduğu şeyin birkaç bin kilometre ötedeki kendi kulesinde daha yeni dokunmuş olduğunu, tesadüfen Mexico olarak bilindiğini ve dolayısıy-

la Pierce'ın onu oradan almadığını, herhangi bir kaçışın söz konusu olmadığını anlamıştı. Bu kadar büyük bir arzuyla kaçmak istediği şey de neydi? Düşünecek bol bol vakti olan böylesine tutsak bir bakire, kulesinin, yüksekliğinin ve mimarisinin, kendi egosu gibi sadece rastlantıya bağlı olduğunu önünde sonunda fark eder: Üstelik onu olduğu yerde gerçekten tutan şey büyüdür; kimin yaptığı belli olmayan, kötücül, ona dışarıdan ve ortada hiçbir sebep yokken dadanan bir büyü. Göt korkusu ve dişi kurnazlığı dışında, elinde bu biçimsiz büyüyü inceleyecek, onun nasıl işlediğini anlayacak, alan gücünü ölçmede ve kuvvet çizgilerini hesaba katmada ona yardım edecek başka hiçbir yol kalmadığı için, batıl inanca kayabilir, nakış gibi yararlı bir hobi edinebilir, delirebilir ya da bir disk jokeyle evlenebilirdi. Eğer kule her yerdeyse ve kurtarıcı şövalye onun büyüsünü bozamıyorsa, başka ne yapabilirdi ki?

İKİNCİ BÖLÜM

Oedipa, Kinneret'ten ayrılırken, yeni bir şeylere doğru yol aldığını aklının ucuna dahi getirmedi. Pierce'ın defter ve kayıtlarına bir göz atıp ortak vasi Metzger ile durumu görüşmek üzere bir süreliğine San Narciso'ya gideceğini anlatırken, Mucho Maas muamma dolu (o zamanlar beğendiği ama bir şey çıkacağına pek inanmadığı) İngiliz grubu Sick Dick and the Volkswagens'in yeni çıkan parçası 'I Want to Kiss Your Feet'i ıslıkla çalarak, elleri ceplerinde öylece duruyordu. Oedipa'yı giderken görmek Mucho'yu hüzünlendirdi fakat perişan etmedi; böylece Oedipa, kocasına Dr. Hilarius arayacak olursa telefonu yüzüne kapatmasını ve bahçedeki garip bir küfle kaplanmış keklikotuna bakmasını tembihledikten sonra yola çıktı.

San Narciso, daha güneyde, LA yakınlarında kalıyordu. California'daki pek çok nam salmış yer gibi burası da ayrı olarak tanımlanabilecek bir şehirden çok, bir dizi işleve dayalı kavramdan oluşan bir yerdi; nüfus sayım müdürlükleri, özel yükümlülüklere ve tahvil ihracına hizmet veren bölgeler, alışveriş merkezleri ve her biri otobana açılan bağlantı yolları vardı. Ama burası Pierce'ın ikametgah adresi ve merkez bürosuydu: Arsa spekülasyonculuğuna on yıl önce bu yerde başlamıştı, bu nedenle de, gökyüzüne doğru ne kadar

sarsak ve grotesk bir şekilde yükselirse yükselsin, sonradan her şeyin üzerine inşa edileceği sermayenin temel taşı buraya konmuştu; ki bu da, Oedipa'ya göre, o yeri diğerlerinden ayırıyor, ona farklı bir hava katıyordu. Ancak San Narciso ile Güney California'nın geri kalan bölümü arasında esaslı bir ayrım varsa bile, ilk bakışta göze çarpmıyordu. Bir pazar günü, kiralık bir Impala ile San Narciso'ya girdi. Hiçbir hareket yoktu. Gün ışığı yüzünden gözlerini kısarak, bir yokuştan aşağıya, donuk kahverengi topraktan, iyi yetiştirilmiş hasat gibi, hep beraber fışkıran geniş ev yığınına bakarken, bir transistörlü radyoyu pilini değiştirmek üzere açmasıyla hayatında ilk kez bir baskı devresi gördüğü anı hatırladı. Bu yükseklikten bakınca, evlerin ve sokakların oluşturduğu düzenli girdap, şimdi Oedipa'nın zihnine, bir zamanlar gördüğü ilk devre kartıyla aynı şaşırtıcı ve beklenmedik berraklıkla hücum etti. Radyolar hakkında, Güney Californialılar hakkında bildiğinden bile daha az şey bilmesine karşın, her ikisinin dış görünüşünde de bir düzen, iletişime yönelik, hiyeroglifleri hatırlatan şifreli ve gizli bir anlam vardı. (Şayet anlamaya çalışsaydı) baskı devresinin ona anlatabileceklerinin sınırı yoktu sanki; dolayısıyla San Narciso'ya ayak bastığı daha ilk dakikada yeni bir tezahür de onun idrak kapılarının eşiğini sarsıp geçti. Kirli hava ufkun tamamını kaplamıştı ve parlak bej kırlardaki güneş can yakıcıydı; Oedipa ile Chevy tuhaf, dini bir ânın ortasında park etmiş gibiydi. Sanki sözcükler başka bir frekanstan ya da Oedipa'nın ısınmış teninin merkezkaç serinliğini hissetmeyeceği kadar ağır ağır dönen bir girdabın merkezinden dökülüyordu. Artık bu kadarından kuşku duymaya başladı. Mucho'yu, işine inanmaya çalışan kocasını düşündü. Kulaklığı sımsıkı kafasına takmış, bir din adamının kutsal suyu, buhurdanlığı ya da ayin kadehini tutuşunu andıran bir edayla bir sonraki plağı seçerken, ama aslında kendisini

duyduğu sesin, seslerin, müziğin, ilettiği mesajın ahengine kaptırmışken, mesajın ulaştığı bütün inananlar gibi kendisine iletilen şeyle sarıp sarmalanmışken ve onu kavrıyorken, ses geçirmez camdan iş arkadaşlarından birine baktığında hissettiği böyle bir şey miydi acaba; Mucho, böyle bir şeyi duysa bile inanmayacağının farkında olarak, Stüdyo A'nın dışında durup içeriye bakmış mıydı?

Bu düşünceleri hemen bir kenara bıraktı, sanki bir bulut güneşe yaklaşmış ya da kirli hava kalınlaşmıştı da, artık o şey her neyse, 'dini an'ı bozmuştu; tekrar gaza bastı, ağlayan asfaltın üzerinde saatte belki de 110 km hızla, Los Angeles'a doğru gittiğini tahmin ettiği otobanda yoluna devam edip, trafikteki incecik geçiş hakkı mesafesinden biraz daha genişçe olan, kenarı park yerleriyle, emanetçilerle, arabayla girilebilen lokantalarla, küçük ofis binalarıyla ve kapı numaraları 70'ten 80.000'lere kadar devam eden fabrikalarla sıralı bir mahalleye girdi. Kapı numaralarının bu kadar arttığını hiç görmemişti. Bu normal değildi. Solunda dikenli tellerle örülmüş ve ara ara bekçi kuleleriyle kesintiye uğrayan kilometrelerce uzunluktaki parmaklıklarla çevrili, geniş bir alan boyunca uzayıp giden pembe binalar yığını yer alıyordu: Çok geçmeden bir giriş kapısı vızıldadı; kapının iki yanında yaklaşık yirmi metre menzilli birer füze bulunuyordu ve her iki roketin ön kısmında üzerinde gösterişsiz harflerle YOYODYNE adı yazılıydı. Burası San Narciso'nun büyük istihdam kaynağı, Yoyodyne A.Ş.'ye bağlı Galaktronik Şubesi'ydi; uzay gemileri ve bunların teçhizatlarını imal eden sanayi devlerinden biri. Tesadüfen öğrendiğine göre, Pierce burada büyük bir paya sahipmiş, bu arsa için ilk başta Yoyodyne'ın aklını çelmek amacıyla bir yolunu bulup, eyalet vergi memuruyla karşılıklı anlayış müzakeresine bulaşmıştı. "Bu, kuruculardan olmanın bir parçası," diye açıklamıştı Pierce.

Dikenli tellerin yerini bir kez daha bej renkli, prefabrike ve beton briketlerle inşa edilmiş büro makinesi distribütörleri, dolgu malzemesi üreticileri, tüp gaz tesisleri, kilit fabrikaları, depolar ve daha kimbilir neler neler alıyordu. Pazar günü, bütün bunları sessizliğe ve kıpırtısızlığa gömmüştü, ara sıra karşısına çıkan bir emlak ofisi ve dinlenme tesisi dışında hepsini... Oedipa, ne kadar çirkin olursa olsun, bir sonraki motele girmeye karar verdi; artık bir yerden sonra durgunluğu ve dört duvarı bu hız, özgürlük, saçlarını karıştıran rüzgâr ve makaradan çözülen manzara yanılsamasına tercih eder olmuştu –bunların hepsi yalandı. Yolun aslında, çevreyolunun damarlarından birine sokulmuş bir enjeksiyon *iğnesi olduğunu hayal etti. LA'in dolaşım sistemini besleyen, onu neşeli, uyumlu kılan ve acıdan yahut bir şehir için acı yerine geçen şey her neyse ondan uzak tutan bir damardı bu. Ama Oedipa, şehirdeki eroinin eritilmiş kristal parçalarından biri olsaydı bile, LA gerçekten de, Oedipa'nın yokluğunda şu halinden daha az çılgına dönmezdi.*

Yine de, bir sonraki motele şöyle bir baktığında, bir an için tereddüt etti. Bembeyaz bir çiçek tutan, boyalı sac levhadan yapılmış bir peri kızı, havaya doğru dokuz on metre kadar yükseliyordu; güneşe rağmen ışığı açık tabelada Echo Courts yazılıydı. Peri kızının yüzü Oedipa'nınkine çok benziyordu; ancak bu benzerlik Oedipa'yı gizli bir havalandırma sisteminin peri kızının bürümcük mintanını tahrik edercesine sürekli sağa sola sallaması, kumaşın her oynayışıyla kıpkırmızı uçlu iri memelerini ve uzun pembe uyluklarını ortaya çıkarması kadar şaşırtmadı. Rujlu ve kimseden sakınmadığı bir gülümseme vardı yüzünde, bir fahişeninkine pek benzemiyordu, ama aşktan sararıp solmuş bir peri gülümsemesiyle de uzaktan yakından alakası yoktu. Oedipa park yerine yanaştı, arabadan inip bir anlığına sıcak güneşin altında durdu –ölü gibi kıpırtısızdı hava– ve tepedeki

yapay kasırganın bürümcüğü bir iki metrelik dalgalanmalarla savuruşunu seyretti. Ağır ağır dönen girdap hakkındaki düşüncelerini, işitmediği sözcükleri hatırladı.

Orada geçireceği süreyi göz önünde bulundurunca oda hiç de fena sayılmazdı. Odanın kapısı bir avluya açılıyordu. Avluda, suyunun yüzeyi dümdüz ve güneş ışığıyla pırıl pırıl bir havuz bulunuyordu. Öteki uçta, başka bir perinin durduğu bir çeşme vardı. Hiçbir şey kıpırdamıyordu. Diğer kapıların ardında insanlar yaşıyorsa ya da her biri gürültülü birer klimayla tıkalı pencerelerin ardından bakıyorlarsa bile, Oedipa onları göremiyordu. Oedipa'nın çantalarını Miles adındaki, aşağı yukarı on altısında olan, okuldan terk otel sorumlusu taşıdı. Beatles grubunu andıran saç tıraşı ve yakasıyla manşeti olmayan tek düğmeli moher takım elbisesi içinde Miles, kendi kendine, belki de Oedipa'ya, bir şarkı söylüyordu:

MILES'IN ŞARKISI
Frug dansı edemeyecek kadar şişkosun,
Beni küçük düşürmeye çalışırken,
Hep bunu söyleyip duruyorsun,
Ama biliyorum,
O koca ağzını kapa,
Evet, bebeğim,
Frug dansı edemeyecek kadar şişman olabilirim,
Ama en azından Swim dansı edemeyecek kadar zayıf değilim.

"Bu harika," dedi Oedipa, "ama İngiliz aksanıyla konuşmadığın halde, şarkıyı neden öyle söylüyorsun ki?"

"Üyesi olduğum grup yüzünden," diye açıkladı Miles, "adı Paranoyaklar. Daha yeniyiz. Menajerimiz şarkıları böyle söylememiz gerektiğini söylüyor. Aksan kapmak için İngiliz filmlerini izliyoruz."

"Kocam disk jokeydir," diye yardımcı olmaya çalışarak söze girdi Oedipa, "sadece bin watt'lık bir istasyon, ama bir kasetiniz falan varsa, çalması için ona verebilirim."

Miles, arkalarında kalan kapıyı kapattı, sinsi bir bakışla, "Neye karşılık?" diye sorup Oedipa'ya doğru hamle yaptı. "Düşündüğüm şeyi mi istiyorsun? Anlarsın ya, işte karşında Rüşvet Çocuğu." Oedipa, en yakındaki silahı kaptı, ki köşedeki televizyonun eline tesadüfen geçen çift kulaklı anteniydi bu. "Of," diye inledi Miles ve durdu. "Sen de benden nefret ediyorsun." Kâkülünün ardındaki gözleri ışıl ışıldı.

"Sen hakikaten paranoyaksın," dedi Oedipa.

"Pürüzsüz, genç bir vücudum var," dedi Miles, "Senin gibi olgun piliçlerin bundan hoşlandığını sanıyordum." Dört parça çanta taşıdı diye Oedipa'dan para sızdırdıktan sonra çekip gitti.

O gece avukat Metzger çıkageldi. Beklediğinin aksine, o kadar yakışıklıydı ki, ilk başta Oedipa, Onlar, yukarıdan birileri, kendisini işletiyor sandı. Bir aktör olmalıydı. Metzger odanın kapısında durmuş, arkasında gece vakti gökyüzünden yayılan hafif bir ışıkla sessizce ışıldayan dikdörtgen havuz, sitem edercesine, "Bayan Maas," demişti. Kocaman, alev gibi parlayan, aşırı uzun kirpikli gözleri Oedipa'ya hınzırca gülümsüyordu; Oedipa, adamın etrafında projektörler, mikrofonlar, kamera kabloları falan aradı, ama sadece Metzger'in kendisi ve geçen sene gümrükten California'ya kaçak soktuğunu söylediği zarif bir şişe Fransız Bojole şarabı vardı –bu itaatsiz adam sınır muhafızlarını atlatmıştı.

"Şey, merhaba," diye mırıldandı, "seni bulabilmek için bütün gün motelleri tek tek aradıktan sonra içeriye gelebilirim, değil mi?"

Oedipa'nın o gece televizyonda Bonanza izlemekten başka planı yoktu. Streç bir kot pantolon ve bol bir siyah kazak giymiş, saçlarını da açık bırakmıştı. Gayet iyi göründüğünü biliyordu. "İçeri gelsene," dedi, "ama sadece bir tek bardak var."

Centilmen Metzger, "Ben şişeden içebilirim," dedi. İçeri girip takım elbisesine aldırmadan yere oturdu. Şişeyi açtı, Oedipa'ya içki koyup konuşmaya başladı. Hemen anlaşıldı ki, Oedipa, Metzger'in oyuncu olduğunu düşünmekle o kadar da isabetsiz bir tahminde bulunmamış. Yirmi yılı aşkın bir süre önce Metzger, şu çocuk film yıldızlarından biriymiş, Bebek Igor adında bir karakteri canlandırmış. "Annem," diye acı acı konuştu, "annem, beni koşer yapmayı amaçlardı, sanki lavabodaki bir et parçasıymışım gibi, bütün pis sıvılarımdan arınıp bembeyaz olmamı isterdi. Bazen," saçının arkasını düzelterek devam etti, "acaba bunu başardı mı diye düşünmeden edemiyorum. Bu beni ürkütüyor. Böyle annelerin oğullarını neye çevirdiğini bilirsin."

"Kesinlikle şey gibi birine benzemiyorsun," diye söze girdi Oedipa, sonradan bir kez daha düşünmeye koyuldu.

Metzger, ona iki büyük sıra halindeki eğri büğrü ön dişlerini ışıldattı. "Görünüş artık bir şey ifade etmiyor, görünüşümün içinde yaşıyorum ama bundan hiçbir zaman emin olamıyorum. Bu olasılık yakamı bırakmıyor."

"Söyle bakalım Bebek Igor, bu düşünce biçimi ne sıklıkla işini görüyor?" diye sordu Oedipa, artık her şeyin sözcüklerden ibaret olduğunun farkındaydı.

"Biliyor musun," dedi Metzger, "Inverarity bana senden sadece bir kez söz etti."

"Yakın mıydınız?"

"Hayır. Vasiyetnamesini hazırladım. Ne söylediğini öğrenmek istemiyor musun?"

"Hayır," dedi Oedipa, sonra da çat diye televizyonu açtı. Ekranda, cinsiyeti belli olmayan bir çocuğun görüntüsü belirdi, çıplak bacaklarını beceriksizce birleştirmiş, omuz hizasındaki bukleleriyse St. Bernard'm daha kısa tüylerine karışmıştı; Oedipa izlerken, köpeğin uzun dili, çocuğun gül gibi pespembe yanaklarını şap şap yaladı, bunun üzerine

çocuk, burnunu sevimli sevimli buruşturup, "Ah, Murray, hadi ama her yerimi ıslattın," dedi.

"Bu benim, bu benim," diye bağırıp uzun uzun baktı Metzger, "Aman yarabbi."

"Hangisi?" diye sordu Oedipa.

"Bu filmin adı," dedi Metzger parmaklarını çıtlatarak, "Cashiered idi."

"Sen ve annen hakkında herhalde."

"Bir çocuk ve korkaklığı yüzünden İngiliz Ordusu'ndan kovulmuş babası hakkında, aslında sadece bir arkadaşını idare ediyordu, bilirsin işte, o da kendini aklamak için eski alayını Gelibolu'ya kadar takip edip, orada bir şekilde küçük bir denizaltı inşa eder ve birlikte her hafta Çanakkale Boğazı'ndan Marmara Denizi'ne geçip Türk tüccarlarını torpille vururlar baba, oğul ve St. Bernard. Köpek periskobun başına oturup herhangi bir şey gördüğünde havlar."

Oedipa şarap koyuyordu. "Dalga geçiyorsun."

"Dinle, dinle, işte burada şarkı söylüyorum." Gerçekten de çocuk, köpek ve elinde sitarıyla aniden ortaya çıkıveren neşeli ve yaşlı bir Rum balıkçı, hep beraber gün batımında deniz kıyısını gösteren dandik bir On İki Ada seti *önünde duruyorlardı ve çocuk şarkı söylüyordu.*

BEBEK IGOR'UN ŞARKISI
Hunlardan ve Türklerden hiçbir zaman yılmadık,*
Babam, köpeğim ve ben.
Tehlike dolu yıllar boyu, Üç Silahşörler gibi
Duracağız mümkün olduğunca birbirimize yakın.
Yakında denizaltımızın periskobu Konstantinopolis'i hedef alacak
Biz yeniden umutla denize açılırken;
Bir kez daha gediğe doğru, sahildeki çocuklar için
Babam, köpeğim ve ben.

* Almanlar için kullanılan bir ifade; II. Wilhelm tarafından yapılmış bir konuşmadan kaynaklanmaktadır. –çn

Sonrasında, balıkçıyla müzik aletini ön plana taşıyan bir geçiş duyuldu, daha sonra ise yaşlanmakta olan Metzger, Oedipa'nın itirazlarına karşın ezgiyi mırıldanırken, genç olan ikizi yüksek perdeden girdi.

Oedipa aniden Metzger'in bütün hikâyeyi uydurduğunu ya da yerel televizyon istasyonundaki mühendise rüşvet verip bu filmi oynattırdığını, bütün bunların bir komplonun, özenle hazırlanmış baştan çıkarma komplosunun bir parçası olduğunu düşündü. Hadi be Metzger.

"Şarkıya eşlik etmedin," dedi Metzger.

"Bilmiyordum," diye gülümsedi Oedipa. Fangoso Lagünleri'ni tanıtan yüksek sesli bir reklam başladı, bulundukları yerin batısında kalan yeni bir yerleşim projesiydi bu.

"Inverarity'nin hisselerinden biriydi," diye belirtti Metzger. Sürat tekneleri için özel iskelelerin bulunacağı kanallarla dantel gibi örülecekti, yapay bir gölün ortasında yüzen bir salon olacaktı; gölün dibindeyse Bahamalar'dan getirilip restore edilmiş kalyonlar, Kanaryalar'dan getirilmiş Atlantis sütun ve friz parçaları, İtalya'dan gelmiş gerçek insan iskeletleri, Endonezya'dan dev istiridye kabukları duracaktı –hepsi Scuba meraklıları eğlensin diye. Bu yerin haritası ekranda görünüp aniden kayboldu, Oedipa birdenbire iç çekti, Metzger, bunun kendisiyle ilgili olduğunu sanıp şöyle bir baktı. Ama Oedipa'nın aklına, o öğle vakti yokuşun aşağısındaki görüntü gelmişti sadece. Yine bir tür dolaysız mevcudiyet söz konusuydu, kutsal bir varlığın tezahürünü vaat eden bir an: Baskı devresi, nazikçe kıvrılan sokaklar, suya özel erişim, Ölüler Kitabı...

Henüz buna hazır değilken, Cashiered adlı film yeniden başladı. Hayatını kaybetmiş annenin ardından Justine diye adlandırılan küçük denizaltı rıhtımda denize açılmaya hazırlanıyordu. Küçük bir kalabalık denizaltıyı uğurluyordu;

aralarında balıkçı ve balıkçının –mutlu bir son olsaydı, filmin sonunda Metzger'le birlikte olabilecek– uzun bacaklı ve lüle saçlı supericiği kızı; Metzger'in babasıyla birlikte olması muhtemel, taş gibi bir İngiliz misyoner hemşire; hatta St. Bernard Murray'e göz koymuş dişi bir çoban köpeği bile vardı.

"Ah evet," dedi Metzger, "işte filmin burasında Boğaz'da başımız belaya giriyor. Kepez'deki mayın tarlaları yüzünden içine düştüğümüz sikik bir durum, ama Jerry'ler* bir ağı, altı buçuk santimetre kalınlığında telden örülmüş bu devasa ağı, yeni germişti."

Oedipa şarap kadehini yeniden doldurdu. Şimdi yan yana uzanmış ekrana bakarken, vücutları birbirine hafifçe değiyordu. Televizyondan müthiş bir patlama sesi geldi. Metzger yüzünü kapatıp Oedipa'dan öteye yuvarlanarak, "Mayınlar," diye çığlık attı. "Babacığım korkuyorum," diye hüngür hüngür ağladı televizyon ekranındaki Metzger. Küçük denizaltının içi karmakarışıktı; bir ileriye bir geriye koşuşturan köpeğin salyaları, gemi duvarında açılmış bir delikten ince ince püskürен ve şimdi babanın gömleğiyle tıkamaya çalıştığı sızıntıya karışıyordu. "Yapabileceğimiz tek bir şey var," diye açıkladı baba, "o da dibe inip ağın altından geçmeye çalışmak."

"Saçma," dedi Metzger. "Alman denizaltıları geçip İngiliz filosunu vurabilsin diye bir kapı yapmışlardı. E sınıfı bütün denizaltılarımız sırf bu kapıyı kullandı."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Orada değil miydim?"

"Ama," diye söze girdi Oedipa, sonra şarabın bitiverdiğini fark etti.

"Aha," dedi Metzger ve iç cebinden bir şişe tekila çıkardı.

---

* Özellikle İngilizler tarafından Alman askerleri için kullanılan bir takma ad. –*çn*

"Limon yok mu?" diye sordu Oedipa filmlerdeki gibi sevinerek. "Tuz yok mu?"

"Turist işi. Sen oradayken, Inverarity limon kullanıyor muydu?"

"Orada olduğumuzu nasıl bildin?" Metzger, Oedipa'nın bardağını doldururken, Oedipa onu izledi, bardaktaki içki seviyesi yükseldikçe Metzger'e daha da gıcık oldu.

"O yıl iş masrafı olarak kaydetmişti. Ben vergi işlerini yapıyordum."

"Para ilişkisi," diyerek derin düşüncelere daldı Oedipa, "Sen ve Perry Mason, aynı türün iki örneğisiniz, sizin gibi üçkâğıtçı avukatların tek bildiği bu."

"Ama güzelliğimiz," diye açıklamaya koyuldu Metzger, "bu yüksek eğilip bükülme kapasitesinde yatıyor. Mahkeme salonundaki bir avukat, herhangi bir jürinin önünde oyuncu haline gelir, haksız mıyım? Raymond Burr, bir avukatı canlandırarak jürinin önünde bir oyuncu haline gelen bir oyuncu. Bense, avukat olmuş eski bir oyuncuyum. Aslında, kabaca benim kariyerime dayanarak, bir zamanlar avukatken oyuncu olmak için şirketini bırakan arkadaşım Manny Di Presso'nun başrolünü oynadığı bir TV dizisi için deneme filmi çektiler. Manny, bu deneme filminde beni oynuyor, düşünsene, bir oyuncu avukat olup düzenli aralıklarla oyunculuğa geri dönüyor. Film, Hollywood stüdyolarındaki klimalı bir mahzende çekilmiş, ışık onu eskitemez, sonsuza kadar yinelenebilir."

Kendi pantolonu ile Metzger'in takımının altından, adamın kalçalarının ılıklığını hissederek ekrana bakarken, "Başın belada," dedi Oedipa. Ardından:

"Türkler, projektörleriyle oradalar," dedi Metzger biraz daha tekila koyup küçük denizaltının suyla dolmasını izleyerek, "devriye botları ve makineli tüfekleri de var. Filmin sonu üstüne iddiaya var mısın?"

"Elbette yokum," dedi Oedipa, "film çekilmiş bitmiş." Metzger ona gülümsemekle yetindi. "O sonu gelmez nakaratlarından biri işte."

"Ama sen hâlâ bilmiyorsun," dedi Metzger. "Henüz tamamını izlemedin." O sırada Beaconsfield Sigaraları'nın o kulakları sağır eden reklamı inledi. Sigaraların cazibesi, filtrede kullanılan en iyi cins kemik kömüründen geliyordu.

"Nelerin kemiği acaba?" diye merak etti Oedipa.

"Inverarity bilirdi. Filtre işinin yüzde elli birine sahipti."

"Anlatsana."

"Daha sonra. Şimdi iddiaya girerek şansını deneme vakti. Buradan çıkacaklar mı, çıkamayacaklar mı?"

Oedipa sarhoş gibiydi. Neden, bilmiyordu ama, gözüpek üçlü filmin sonunda oradan çıkamazmış gibi geliyordu ona. Filmin daha ne kadar süreceğini hiçbir şekilde kestiremiyordu. Saatine baktı ama durmuştu. "Bu çok saçma," dedi, "elbette çıkacaklar."

"Nereden biliyorsun?"

"Böyle filmler hep mutlu sonla biter."

"Hepsi mi?"

"Çoğu."

"Bu olasılığı düşürür," dedi Metzger kendini beğenmiş bir tonda.

Bardağının ardından gözlerini kısarak ona baktı. "O zaman bana ipucu ver."

"İpucu filmin sonunu ele verir."

"O halde," diye haykırdı Oedipa, belki biraz çekinerek, "Bir şişe içkisine iddiaya giriyorum. Tekila, olur mu? Buradan çıkamayacağına." Sanki sözcükler ağzından hileyle alınmıştı.

"Çıkamayacağıma." Metzger iyice ölçüp biçti. "Bu gece bir şişe daha seni uyutur, olmaz."

"O zaman nesine iddiaya girmek istersin?" Aslında bili-

yordu. İkisi de inatla, beş dakika gibi gelen bir süre boyunca birbirlerinin gözlerinin içine baktılar. Oedipa, TV hoparlöründen birbiri ardına gelen reklamları işitiyordu. Belki dut gibi sarhoş olduğundan, belki de filmin devamı için sabırsızlandığından, gitgide daha da sinirlendi.

"İyi o zaman," sonunda pes etti, sesine kırılgan bir ton vermeye çalışıyordu, "iddiaya girdik. Nesine istersen. Çıkamayacağına. Hepiniz, babacığın, köpeciğin ve sen, Çanakkale Boğazı'nın dibindeki balıkların ağzına layık birer leş olacaksınız."

"Eyvallah," dedi Metzger sözcükleri uzata uzata, iddianın ardından Oedipa'nın elini sıkacakmış gibi yapıp bunun yerine, dilinin kuru ucuyla kader çizgilerini, kimliğinin o değişmez incecik tuzlu çizgilerini, kısaca yalayıp geçerek, avuç içinden öptü. O zaman Oedipa, bütün olanların, aynen ölü Pierce ile ilk yattığı zamanki gibi gerçekleşip gerçekleşmediğine dair şüpheye düştü. Ama ardından film yeniden başladı.

Baba, Anzak kıyı mevziindeki dik yamaçlarda bulunan bir mermi çukurunda kıvrılmış duruyordu, etrafta Türk şarapnelleri uçuşuyordu. Ne Bebek Igor ne de Köpek Murray ortalıktaydı. "Şimdi ne halt oldu?" dedi Oedipa.

"Tüh," dedi Metzger, "film makaralarının içine etmiş olmalılar."

"Burası filmin başından mı, sonundan mı?" diye sordu Oedipa tekila şişesine uzanarak; bu hareket, sol göğsünü Metzger'in burun nahiyesine dayamıştı. Son derece komik görünen Metzger, cevap vermeden önce gözlerini şaşı yaptı.

"O zaman filmin sonunu ele vermiş olurum."

"Hadi ama." Sutyenin takviyeli uç kısmıyla Metzger'in burnunu hafifçe dürtüp içki koydu. "Yoksa iddia biter."

"Olmaz," dedi Metzger.

"En azından, oradaki eski alay mı, onu söyle bari."

"Durma," dedi Metzger, "soru sor. Ama her bir cevap için üstünden bir şey çıkarman gerekecek. Buna 'Strip Boticelli' diyelim."

Oedipa'nın aklına harika bir fikir geldi. "Peki," dedi, "ama önce, bir koşu banyoya gidip geleceğim. Gözlerini kapat, arkanı dön, sakın gizlice bakmaya kalkma." Ekranda, River Clyde adında 2000 adam taşıyan bir kömür gemisi, bu dünyaya ait olmayan bir sessizlikle Seddülbahir'de sahile çıktı. Birisinin, taklit olduğu anlaşılan bir İngiliz aksanıyla, "İşte bu, beyler," diye fısıldadığı duyuldu. Birdenbire sahildeki bir sürü Türk tüfeği ateş açtı ve katliam başladı.

"Bu bölümü biliyorum," dedi Metzger Oedipa'ya, gözlerini sımsıkı yummuş, kafasını televizyondan öte yana çevirmişti. "Denizin dışında kırk beş metrelik bir alan kandan kıpkırmızıydı. Bunu göstermiyorlar." Oedipa, genişçe bir bölmesi olan banyoya geçti, çabucak soyunup, getirdiği kıyafetlerden mümkün olduğunca fazlasını giymeye koyuldu: Çeşitli renklerde altı külot, korse, üç naylon çorap, üç sutyen, iki dar kesim pantolon, dört jüpon, siyah bir dar elbise, iki yazlık elbise, yarım düzine evaze etek, üç kazak, iki bluz, kapitone bir sabahlık, bebek mavisi bir sabahlık ve orlon bir Hawaii elbisesi. Sonra bilezikler, broşlar, küpeler ve bir kolye. Bütün bunları giymek saatler sürmüş gibiydi ve bitirdiğinde neredeyse yürüyemiyordu. Kendisine boy aynasında bakma gafletinde bulunduğunda ayakları olan bir su topu görünce öyle bir kahkaha koyverdi ki, lavabodaki saç spreyini de beraberinde götürerek yere düştü. Teneke kutu yere çarptı, bir şey kırıldı ve sprey dışarı doğru yayılan büyük bir basınçla püskürmeye başladı, kutu, banyoda, hızla bir oraya bir buraya sürükleniyordu. Metzger telaşla içeri daldı ve Oedipa'yı, yerde yuvarlanıp hoş kokulu saç spreyinden oluşan yapış yapış büyük bir miyasmanın ortasında, ayağa kalkmaya çalışırken buldu. "Of, Tanrı aşkına,"

dedi Bebek Igor sesiyle. Kötü kötü tıslayan sprey kutusu klozetten sekip, yarım santimetre kadar mesafeyle *ıskalayarak* Metzger'in kulağının dibinden vızladı geçti. Metzger döşemeye çarptı, kutu son sürat geri tepmeye devam ederken, Oedipa ile birlikte yerde öylece çöktü kaldı; diğer odadan deniz kuvvetleri bombardımanı, makineli tüfek, havan topu ve hafif silah sesleri, çığlıklar ve ölmekte olan piyadelerin parçalanmış dualarından oluşan ağır, boğuk bir kreşendo işitiliyordu. Oedipa'nın bakışları önce Metzger'in gözkapaklarına, sonra daha yukarıya, tavandaki sallanan lambaya takıldı, ne var ki basıncı bir türlü bitmek bilmeyen çılgın saç spreyi kutusunun sıçrayışları görüş alanını kapatıyordu. Korkmuştu ama ayıldığı da söylenemezdi. Kutu, nereye gideceğini biliyor gibi geldi Oedipa'ya, ya da yeteri kadar hızlı bir şey –Tanrı veya dijital bir makine– kutunun seyredeceği çetrefilli yolu önceden belirlemişti sanki; fakat Oedipa fazla hızlı değildi ve sadece şunu biliyordu ki, kutu, saatte yüz altmış kilometre mi, artık ne kadar hız yapıyorsa, onlara her an çarpabilirdi. "Metzger," diye inledi ve dişlerini adamın hafif parlak kumaşın içindeki pazısına geçirdi. Her şey saç spreyi kokuyordu. Kutu, bir aynaya çarpıp lavaboyu boylamadan önce, bir an için havada asılı kalan tuz buz olmuş gümüşi bir sırça çiçek bırakarak sekti; sonra da duş kabinine doğru yükselip buradaki buzlu cam paneline çarptı ve camı alaşağı etti; oradan fayans kaplı üç duvar boyunca yol aldı, kendi çıkardığı ıslık ve vızıltı ile televizyondan gelen sesi bozulmuş hengamenin ortasında yere serilmiş iki bedenin üzerindeki ışığı geçip tavana ulaştı. Oedipa bunun sonunu düşünemiyordu; ama az sonra sprey kutusu, uçuşunun orta yerinde gerçekten de vazgeçti ve yere, Oedipa'nın burnunun yaklaşık otuz santim ötesine düştü. Oedipa, uzandığı yerden ona bakakaldı.

"Vay canına," diye şaşkınlığını dile getirdi biri. "Eyvah!" Oedipa, dişlerini Metzger'in kolundan çekti, çevresine ba-

kındı ve kapı ağzında Miles'ı gördü; kâküllü, moher takım elbiseli çocuktan şimdi dört tane vardı. Daha önceden sözünü ettiği şu grup, Paranoyaklar, gibi gözüküyorlardı. Oedipa, onları birbirinden ayırt edemedi, üçü de elektrogitar taşıyordu ve hepsinin ağzı açıktı. Ayrıca, koltukaltlarından ve dizlerinin ardından gözünü dikmiş birkaç kızın yüzü de seçiliyordu. "Bu çok sapıkça," dedi kızlardan biri.

"Londralı mısınız?" diye sordu bir diğeri: "Bu yaptığınız Londra'ya has bir şey mi?" Saç spreyi sis gibi asılı kalmış, cam zeminin her tarafında ışıldıyordu.

"Yok artık daha neler!" diye durumu özetledi elinde maymuncuk tutan bir oğlan ve Oedipa, onun Miles olduğuna karar verdi. Herkes eğlensin diye geçen hafta gittiği, sörfçüler tarafından düzenlenmiş bir seks partisini anlatmaya koyuldu; partide hemen hemen 20 litrelik bir teneke böbrek iç yağı, açılır tavanlı küçük bir otomobil ve eğitimli bir fok balığı da vardı.

"Eminim bu onun yanında sönük kalmıştır," dedi yuvarlanmayı başaran Oedipa, "haydi, hepiniz dışarı çıkın. Ve şarkı söyleyin. Bunların hiçbiri duyguları harekete geçirecek bir müzik olmadan işe yaramaz. Bize serenat yapın."

Paranoyaklar üyelerinden biri, utana sıkıla, "Belki daha sonra havuzda bize katılırsınız," diye onları davet etti.

"Buranın ne kadar ısınacağına bağlı, çocuklar," diye neşeyle göz kırptı Oedipa. Diğer odalardaki kullanılmayan prizlere uzatma kablolarını takıp bunları bir pencereden dışarı sarkıttıktan sonra, çocuklar tek sıra halinde odadan çıktılar.

Metzger, sendeleyerek ayağa kalkan Oedipa'ya yardım etti. "Strip Boticelli'ye katılacak var mı?" O sırada, diğer odadaki sesi sonuna kadar açık televizyon, San Narciso şehir merkezinde bulunan, artık şehir merkezi neresiyse, Hogan'ın Hamamı adında bir Türk hamamının reklamını veriyordu. "Bu da Inverarity'nindi," dedi Metzger. "Biliyor muydun?"

"Sadist," diye bağırdı Oedipa, "bunu bir kere daha söyle de televizyonu kafanda paralayayım."

"Sen hakikaten delisin," diye gülümsedi Metzger.

Deli değildi, hakikaten. "Hangi halt onun değildi?"

Metzger bir kaşını kaldırdı. "Sen söyle."

Eğer söyleyecekse hiç şansı yoktu, çünkü dışarıda, Paranoyaklar'ın hepsi, kalın gitar tellerinin titreyen seline kendilerini kaptırmış, şarkıya başlamışlardı bile. Davulcuları, çalacağı aleti tehlikeli bir biçimde tramplene kurmuştu, diğerleriyse görünmez olmuştu. Metzger, Oedipa'nın memelerini avuçlama düşüncesiyle arkasından yaklaştı, ama bütün o kıyafetler yüzünden aradığını hemen bulamadı. Pencerenin kenarında durup Paranoyaklar'ı dinlediler:

SERENAT

Uzanmış seyrederken ayı
Issız denizin üstünde,
Seyrederken ıssız gelgiti çekişini
Üzerime doğru bir yorgan gibi,
Durgun ve yüzü yitik ay
Dolduruyor sahili bu gece
Sadece günün hayaletiyle,
Bütün gölgeler gri, ay ışığıysa beyaz,
Ve sen yalnız yatıyorsun bu gece,
Benim kadar yalnız;
Yapayalnız kız yapayalnız evinde, işte burada
O zaman tek başına ağlamayı bırak,
Sana nasıl gelebilirim, ayı nasıl çıkarabilirim,
Gelgiti nasıl gönderebilirim?
Gece öyle grileşti ki, yolu kaybederim ve içerisi karanlık
Hayır, yalnız uzanmalıyım,
Benim için gelene kadar;
Göğü, kumu, ayı ve ıssız denizi alana kadar.
Issız denizi alana kadar... vs. [Ses giderek azalır]

"Haydi başla." Oedipa neşeyle ürperdi.

"İlk soru," diye anımsattı ona Metzger. Televizyonda St. Bernard havlıyordu. Oedipa ekrana baktı ve Bebek Igor'u Türk bir dilenci çocuğu kılığında, Konstantinopolis olduğunu sandığı bir sette, köpekle birlikte gizlenmeye çalışarak dolaşırken gördü.

"Film makarasının başından bir sahne daha," dedi Oedipa umutla.

"Bu soruya izin veremem," dedi Metzger.

Paranoyaklar, kapı eşiğine, leprikonun* *gönlünü almak için koyulan süt gibi, 75'lik bir Jack Daniels bırakmıştı.*

"Vay be," dedi Oedipa. Kendisine bir içki koydu. "Bebek Igor, Konstantinopolis'e ‹Justine' adlı şu güzel denizaltıyla mı gitti?"

"Hayır," dedi Metzger. Oedipa bir küpe çıkardı.

"Oraya, ne demiştin adına, E-Sınıf bir denizaltıyla mı gitti?"

"Hayır," dedi Metzger. Oedipa başka bir küpe daha çıkardı.

"Bir küpe daha mı?" dedi Metzger.

"Buna cevap verirsem, sen de üzerinden bir şey çıkaracak mısın?"

Metzger kahkahayı basarak, "Cevap vermesen de çıkaracağım zaten," dedi ve üzerindeki monttan kurtuldu. Oedipa bardağını yeniden doldurdu, Metzger de şişeden bir yudum daha aldı. Daha sonra Oedipa beş dakika boyunca oturup televizyon izledi, soru sorması gerektiğini unutmuştu. Metzger, ciddiyetle pantolonunu çıkardı. Şimdi baba, görünüşe bakılırsa askeri mahkemeye çıkarılmıştı.

"O zaman," dedi Oedipa, "makaranın başından bir sahne. Burada ordudan atılıyor, ha, ha."

"Belki geçmişi gösteren bir sahnedir bu," dedi Metzger. "Ya da belki de iki kez başına geldi." Oedipa bir bilezik çı-

---

* İrlanda masal kahramanı olan cüce cin. –*çn*

kardı. Böylece devam etti: Ekranda birbiri ardına beliren sahneler, Oedipa'yı hiçbir şekilde çıplaklığa yaklaştırmayan kıyafetlerin tek tek çıkarılışı, kafaları çekme, dışarıda havuzun kenarında bitmek bilmeyen insan ve gitar sesi curcunası... Ara sıra bir reklam başlıyor, Metzger her seferinde "Inverarity'nin" ya da "Büyük hisse parçaları," diyordu ve sonrasında başını sallayıp gülümseyerek yerine yerleşiyordu. Oedipa buna karşılık suratını asıyor, gözlerinin ardında bir baş ağrısı filizlenirken, gitgide daha da emin oluyordu ki, yeni âşıklar olan Metzger ile kendisi, diğer bütün olasılıklar arasında, bizzat zamanı yavaşlatmanın yolunu bulmuştu. Her şey giderek belirginliğini yitirdi. Bir ara Oedipa banyoya gitti, aynada görüntüsünü aradı, ama bulamadı. Bir an için neredeyse tamamen dehşete teslim oluyordu. Sonra, aynanın kırılıp lavaboya düştüğünü anımsadı. "Yedi yıllık kötü şans," dedi yüksek sesle. "Otuz beş yaşında olacağım." Arkasındaki kapıyı kapattı, sonra da sendeleye sendeleye, büyük bir kayıtsızlıkla başka bir jüpon ve eteğin yanı sıra, uzun paçalı bir korse ile birkaç çift diz altı çorabı geçirdi üzerine. Eğer sabah olur da güneş doğarsa Metzger ortadan kaybolacakmış gibi geldi ona. Kaybolmasını istediğinden emin değildi. Geri döndüğünde, Metzger'i paçalı külodu dışında çırılçıplak, erekte olmuş ve başı kanepenin altına uzanmış bir halde, ölü gibi uyurken buldu. Ayrıca takım elbisenin gizlediği yağlı göbeğini de fark etti. Televizyon ekranında, Yeni Zelandalılar ile Türkler birbirlerini kazığa oturtuyorlardı. Oedipa bir çığlık atarak Metzger'e koştu, adamın üzerine düştü ve uyandırmak için öpmeye başladı. Metzger ışıltılı gözlerini birden açtı, bakışı Oedipa'yı deldi geçti, sanki Oedipa memelerinin arasında, neresi olduğunu tam olarak bilmediği bir yerde keskinliğini hissedebilecekmiş gibi. Bütün katılığını mitolojik bir sıvı gibi ondan sökük alan muazzam bir iç çekişle Metzger'in yanına çöktü; o

kadar güçsüzdü ki, kendisini soyması için ona yardım bile edemedi, bu yüzden Metzger'in Oedipa'yı bir o yana bir bu yana yuvarlayıp çevirerek hazır hale getirmesi yirmi dakikasını aldı, o sırada Metzger, sanki Barbie bebeğiyle oynayan, iri, kısa saçlı, ifadesiz suratlı küçük bir kızmış gibi geldi Oedipa'ya. Bir ya da iki kez uyuyakalmış olabilirdi. En sonunda uyandığında, beceriliyordu; tıpkı hareketli bir sahnenin kesilmesi gibi, Oedipa da bir cinsel kreşendo devam ederken boşaldı. Dışarıda bir gitar füğü başlamıştı ve Oedipa, içeri giren her bir elektronik sesi saydı, altı tane daha falan vardı, ama Paranoyaklar üyelerinden sadece üçünün gitar çaldığını anımsadı; demek ki diğerleri prize takılıydı.

Aslında öyleydiler. Oedipa'nın orgazmıyla Metzger'inki, TV ekranı dahil bütün ışıkların aniden sönmesi ve mekânın zifiri karanlığa bürünmesiyle aynı zamana denk geldi. Acayip bir deneyimdi. Paranoyaklar sigortayı attırmıştı. Işıklar yeniden geldiğinde ve Oedipa ile Metzger, odanın dört bir yanına saçılmış elbise yığını ile dökülmüş bourbon viskisinin ortasında birbirine sarılmış yatıyorken, televizyon ekranı, baba, köpek ve Bebek Igor'u su seviyesi önlenemez bir biçimde yükseldikçe gitgide karanlığa gömülen Justine'in içinde kapana kısılmış olarak gösterdi. Bir sürü hava kabarcığı eşliğinde ilk boğulan köpek oldu. Tek eli kontrol panelinde ağlayan Bebek Igor'u yakın çekime almak için kamera iyice yaklaştı. O sırada bir şey kısa devre yaptı ve Bebek Igor, bir öne bir arkaya sarsılıp korkunç çığlıklar ata ata elektrik çarpması sonucu öldü. Şu Hollywood'a özgü saçmalıklardan biri sayesinde, baba veda konuşması yapabilmek için elektrik çarpmasından kurtulmuş, Bebek Igor'dan ve köpekten onları bu sona sürüklediği için özür diliyor ve cennette buluşamayacakları için üzgün olduğunu söylüyordu: "Minik gözlerin babanı son defa gördü. Sen günahlarından kurtulacaksın, bense cehennem çukuruna

yuvarlanacağım." Son sahnede, adamın acı çeken gözleri ekranı kapladı, içeriye dolan suyun sesi kulakları sağır edecek kadar arttı, saksafonların gümbür gümbür duyulduğu, garip otuzlu yıllar film müziği gitgide yükseldi, nihayet o efsanevi SON yazısı ekranda yavaşça belirdi.

Oedipa ayağa fırladı, karşı duvara koşup yüzünü Metzger'e döndü ve ona ateş püsküren gözlerle baktı. "Başaramadılar!" diye haykırdı. "Piç herif, ben kazandım."

Gülümseyerek, "Sen beni kazandın," dedi Metzger.

"Inverarity sana benim hakkımda ne söylemişti?" diye sordu nihayet.

"Kolay olmayacağını."

Oedipa ağlamaya başladı.

"Gel buraya," dedi Metzger. "Hadi."

Bir süre sonra Oedipa, "Geleceğim," dedi. Gitti de.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Olaylar çok geçmeden iyice tuhaflaştı. Oedipa'nın (sanki bir şeylerin gizli lakabıymış gibi) Tristero Sistemi ya da daha çok yalnızca Tristero diye adlandıracağı şeyi keşfinin ardında yatan amaçlardan biri, içinde bulunduğu kuledeki tutsaklığına bir son vermekse eğer, o gece Metzger'le yaşadığı ihanet, mantıksal olarak bunun başlangıç noktasıydı; yani mantıksal olarak. Herhalde onu en çok korkutan şey de buydu: Her şeyin, mantıksal olarak birbirine oturması. Sanki (San Narciso'daki o ilk dakikada tahmin ettiği gibi) her yanını, hâlâ devam eden bir tezahür sarmıştı.

Tezahürün büyük bölümü, Pierce'ın bıraktığı pul koleksiyonuyla gelecekti, Oedipa için çoğunlukla Pierce'ın yerini alan şeylerdi bunlar –uzam ve zamanın derin dehlizlerine açılan binlerce küçük, rengârenk pencere: Antilop ve ceylanlarla dolu savanalar, batıda boşluğa doğru yelken açmış kalyonlar, Hitler kafaları, gün batımları, Lübnan sedirleri, hiçbir zaman var olmamış alegorik yüzler... Pierce, Oedipa'ya hiç aldırmadan, her birini dikkatle inceleyerek saatler geçirebilirdi. Oedipa bunların cazibesini hiçbir zaman anlamamıştı. Şimdi hepsinin envanterinin çıkarılıp her birine değer biçilmesi gerektiği fikri, baş ağrısından başka bir şey değildi. Bütün bunların Oedipa'ya anlatacak bir

şeyleri bulunduğuna şüphe yoktu. Yine de, önce garip bir şekilde baştan çıkarılışı, sonrasındaysa hemen hemen tesadüfen gelişen diğer olaylar Oedipa'ya bir şey sezdirmemiş ya da duyarlılık kazandırmamışsa, tıpkı Oedipa gibi ölüm tarafından aldatılmış ve bilmem kaç tane yeni sahip bulmak üzere müzayede parçalarına bölünerek, sadece eski rakiplere özgü bir kararlılıkla hayatta kalan bu dilsiz pullar en nihayetinde ona ne anlatabilirdi ki?

Ya Mucho'dan gelen mektup ya da Metzger'le birlikte öylesine uğradıkları Yeni Ufuklar adlı bardaki o akşam yüzünden, bu duyarlılık kazandırma işi iyice önüne geçilemez bir hal almıştı. Geriye dönüp baktığında, hangisinin daha önce olduğunu unutmuştu. Mektubun pek bir şey söylediği yoktu gerçi; Oedipa'nın haftada iki kez görev duygusuyla yazdığı, üç aşağı beş yukarı konudan konuya atlayan notlarıyla dolu mektuplarından birine cevaben yazılmıştı. Ancak Oedipa, bu notlarda, Metzger'le yaşadığı rezaleti itiraf etmemişti, çünkü ona öyle geliyordu ki, Mucho bunu zaten bir şekilde anlayacaktı. Sonra da KİS'in düzenlediği bir dans partisinin ortasından geçip spor salonunun ışıl ışıl zemininin öteki ucuna şöyle bir bakacaktı; derken orada, potaya atış yapılmak üzere yere çizilmiş devasa anahtar deliklerinden birinde, sergilediği ayakta sırtüstü yüzme hareketine herhangi bir erkeğin karşısında biraz beceriksizce çeki düzen vermeye çalışırken, yüksek ökçelerin kızı bir Sharon'dan, Linda ya da Michele'den birkaç santim daha uzun gösterdiğini fark edecekti; on yedisinde, tarz denen kızlardan biriydi, kadife gözleri eninde sonunda, istatistiksel olarak Mucho'nunkilerle buluşacak, ona karşılık verecekti ve sonrasında, on sekiz yaşından küçük bir kızla girilen cinsel münasebet suçunu kanunlara bağlı kafandan bir türlü söküp atamadığını fark ettiğin zaman neler olabilecekse, olaylar da işte öyle mükemmel bir şekilde geli-

şecekti. Oedipa olayların gelişme sırasını biliyordu, çünkü daha önceden de birkaç kere yaşamıştı bunu, fakat gerçekten de Mucho'ya adil davranmaya büyük özen göstermiş ve bu konuya sadece bir kere, o da saat sabahın üçünde, bir şafak vaktinin karanlık göğü altında değinmiş, Mucho'ya ceza yasasından endişe edip etmediğini sormuştu. Mucho bir süre sonra, "Elbette," demişti, hepsi bu; ama Oedipa, ses tonundan daha fazlasını, kızgınlıkla ızdırap arası bir şey duyduğunu düşünmüştü. Sonra da taşıdığı endişenin performansını etkileyip etkilemediğini merak etmişti. Bir zamanlar kendi de on yedi yaşında ve hemen hemen her şeye gülmeye hazır olan Oedipa, kendini, sıkışıp kalma korkusuyla asla dibine kadar gidemediği bir duygu, adına hassasiyet diyelim, tarafından yenilgiye uğratılmış hissetti. Bu duygu, o sabah Oedipa'yı Mucho'ya daha fazla soru sormaktan alıkoydu. İletişim kurmaktaki bütün acizlikleri gibi, bunun da erdemli bir gerekçesi vardı.

Oedipa, mektup geldiğinde, içinden bir haber çıkmayacağını sezmiş olacaktı ki, dışına daha dikkatle baktı. İlk önce görmedi. Kırtasiyeden araklanmış, sıradan, Muchovari bir zarftı ve üstünde sıradan bir uçak postası damgası vardı, fakat iptal mührünün solunda devlet tarafından eklenmiş, MÜSTEHCEN POSTALARI PASTA MÜDÜRÜNÜZE İLETİN, açıklaması yer alıyordu. Mucho'nun mektubunu okuduktan sonra, hiç pis bir laf etmiş mi diye, mektuba yeniden bir göz gezdirdi. "Metzger," diye sormak aklına geldi, "pasta müdürü nedir?"

"Mutfaktaki adam," diye otoriter bir tonda yanıtladı Metzger banyodan, "bütün ağır işlerden sorumludur; konserve vakumlama tencerelerinden, gambotlardan, kazanlardan..."

Ona bir sutyen fırlatıp, "Müstehcen postaları pasta müdürüme iletmem gerekiyormuş," dedi Oedipa.

"Yazım yanlışıdır o zaman," dedi Metzger, "boş ver. Yanlış düğmeye basmamaya özen gösterdikleri sürece sorun yok, değil mi?"

Herhalde aynı akşam, LA yolu üzerinde, Yoyodyne fabrikası yakınlarındaki bir barın, yani Yeni Ufuklar'ın karşısında buluvermişlerdi kendilerini. Belki havuzun durgunluğu ve havuza bakan boş pencereler yüzünden belki de akıllarına estiğinde tuhaf cinsel sahneleri izlemek isterlerse otele giriş yapabilsinler diye Miles'ın çoğalttığı maymuncuğu taşıyan bir sürü yeniyetme röntgenci yüzünden, Echo Courts, tıpkı bu akşamki gibi, arada bir çekilmez oluyordu. Durum o kadar kötüleşmişti ki, Oedipa ve Metzger, şilteyi büyük gömme dolaba atmayı alışkanlık haline getirmişti, fakat Metzger'in şifonyeri kapıya bakacak şekilde ittirip ayaklarını bu boşluğa uzatması gerekiyordu (bölmenin içinde boylu boyunca uzanabildiği tek pozisyon buydu çünkü), ki bu da tüm hevesini kaçırıyordu.

Yeni Ufuklar'ın, Yoyodyne'da çalışan elektronik montaj işçilerinin uğrak yeri olduğunu öğrendiler. Dışarıdaki yeşil neon tabela, üzerinde sürekli değişen Lissajous şekillerinin dans ederek aktığı bir osiloskop ekranını büyük bir hünerle gösteriyordu. Görünüşe göre, bugün maaş günüydü ve içerideki herkes şimdiden sarhoş gibiydi. Oedipa ve Metzger, düşmanca bakışların arasından geçip en arkada bir masa buldular kendilerine. Güneş gözlüğü takan kart bir barmen masanın yanında belirdi, Metzger bir bourbon söyledi. Bara şöyle bir göz gezdiren Oedipa'nın tedirginliği arttı. Yeni Ufuklar'daki kalabalığın je ne sais quoi* denebilecek bir hali vardı: Hepsi gözlük takıyordu ve gözlerini onlara dikmiş, tek kelime bile etmeden bakıyorlardı. Kapının daha

* "Ne olduğunu bilmiyorum" anlamında Fransızca ifade; bir şeyin ya da kişinin, nedenini bilmeden özel olduğu hissedildiğinde kullanılır. –*çn*

yakınında durmuş, girdikleri burun karıştırma yarışmasında sümüklerini barın karşı tarafına doğru ne kadar uzağa atabileceklerine bakan birkaç kişi dışında herkes.

Birdenbire barın dibindeki bir tür müzik kutusundan bir ürkünç sesler korosu yükseldi. Herkes konuşmayı kesti. Barmen elinde içkilerle parmak uçlarına basarak geri adım attı.

"Neler oluyor?" diye fısıldadı Oedipa.

"Bu çalan Stockhausen," diye bilgilendirdi gri sakallı afili barmen, "erkenciler Radio Cologne'cudur. Asıl hareket sonra başlar. Bölgede tamamen elektronik müzik politikası olan tek bar biziz de. Cumartesi günleri bir uğrayın, gece yarısından itibaren Sinewave Session dediğiniz parti var, birlikte canlı müzik olayı, eyaletin dört bir yanından elemanlar jam yapmak için geliyorlar; San Jose'den, Santa Barbara'dan, San Diego'dan..."

"Canlı mı?" dedi Metzger, "canlı elektronik müzik, öyle mi?"

"Kayda alıyorlar, burada canlı, delikanlı. Ses osilatörü dediğiniz şeylerle, ateşli silahlar, kulaklı mikrofonlar ve daha bir sürü şeyle dolu bir arka odamız var. Diyelim ki gitarını getirmedin, e ama havaya girdin ve diğerlerine katılmak istiyorsun, işte o zaman odadan sana verebileceğimiz bir şey her zaman bulunur."

"Kusura bakma," dedi Metzger, tatlı Bebek Igor gülümsemesiyle. Ütü istemeyen kumaştan takım elbisesi içinde çelimsiz bir genç adam, karşılarındaki sandalyeye ilişti, kendisini Mike Fallopian olarak tanıtıp Peter Pinguid Topluluğu diye bilinen bir örgüte katılmaları için onları ikna etmeye koyuldu.

"Sen şu sağcı manyaklardan biri misin?" diye sordu Metzger diplomatik bir tavırla.

Fallopian gözlerini kırptı. "*Bizi* paranoyak olmakla suçluyorlar."

"Onlar da kim?" diye sordu Metzger, o da gözlerini kırptı.

"Biz mi?" dedi Oedipa.

Peter Pinguid Topluluğu, adını Güney Eyaletleri Konfederasyonu'na ait savaş gemisi *Disgruntled*'ın komutanından almıştı; komutan, gözüpek bir planla, Horn Burnu'ndan bir görev kuvvetini dolaştırıp San Francisco'ya saldırmak ve böylece Güney Bağımsızlık Savaşı'nda ikinci bir cephe açmak amacıyla, ta 1863'te denizlere yelken açmıştı. Fırtına ve iskorbüt, yaklaşık bir sene sonra California sahiline çıkagelen bu küçük mert *Disgruntled* hariç, armadadaki bütün tekneleri ya yok etmiş ya da yıldırmıştı. Oysa Komodor Pinguid'in bilmediği bir şey vardı: Rus Çarı II. Nikola, Britanya ve Fransa'nın (başka şeylerin yanı sıra) Güney Eyaletleri Konfederasyonu yanında savaşa müdahil olmasını engelleyecek bir tertibin parçası olarak, Uzak Doğu Filosu'nu, dört korvet ve iki hızlı yelkenli gemiyi Tuğamiral Popov adında birinin komutası altında San Francisco Körfezi'ne göndermişti. Pinguid, San Francisco'ya saldırmak için daha kötü bir zaman seçemezdi. O kış ortalıkta dolanan söylentilere göre, Konfederasyon kruvazörleri *Alabama* ve *Sumter* gerçekten de şehre az kalsın saldıracaktı, Rus amiral ise sorumluluğu üstüne alıp, Pasifik donanmasına, böyle bir girişimde bulunulacak olursa, hemen harekete geçip engellerden kurtulması için daimi bir emir çıkarmıştı. Halbuki kruvazörlerin gezinmekten başka yaptığı bir şey yok gibiydi. Bu durum, Popov'u belli aralıklarla keşfe çıkmaktan alıkoymadı. 9 Mart 1864'te, günümüzde bütün Peter Pinguid Topluluğu üyelerince kutsal kabul edilen bu günde ne olduğu kesin bilinmiyor. Popov gerçekten de, ne görebiliyorsa görsün diye, bir gemi gönderdi; ya *Bogatir* adındaki korvet ya da *Gaidimak* adlı hızlı yelkenliydi bu. Bugün Car-

mel Yalısı ya da Pismo Sahili diye bilinen yerin açıklarında, öğle vakti civarında ya da akşamüstüne doğru da olabilir, iki gemi birbirinin görüş alanına girdi. Biri ateş açmış olabilir; eğer açtıysa, diğeri de karşılık vermiştir; ama ikisi de menzil dışındaydı, bu nedenle sonradan herhangi bir şeyi kanıtlayacak bir çizik bile almamışlardı. Gece çöktü. Sabahleyin Rus gemisi gitmişti. Fakat hareket görecelidir. Eğer nisan ayında St. Petersburg'daki General Yaveri'ne iletilmiş, şimdi ise Krasnyi Arkhiv'de bir yerlerde bulunan *Bogatir* ya da *Gaidamak*'a ait seyir defterinden bir parçaya inanacak olursanız, geceleyin kaybolan gemi *Disgruntled* idi.

"Kimin umurunda?" diye omuz silkti Fallopian. "Sonuçta oturup kutsal kitap yazmaya çalışmıyoruz. Haliyle bu bize İncil Kuşağı'nda* çok fazla desteğe mal oldu, oysa burada gayet iyi karşılanacağımız beklenebilirdi. Eski Güney Eyaletleri Konfederasyonu."

"Ama bu, Rusya ile Amerika'nın ilk karşı karşıya gelişiydi. Saldırı, misilleme, her iki taraftan da atılan toplar hep harap etti ve Pasifik çalkalandı durdu. Ancak o çalkantıdan çıkan dalgacıklar yayıldı, büyüdü ve bugün hepimizi içine çekti."

"Peter Pinguid gerçekten bizim ilk gazimizdi, Birch Topluluğu'ndaki daha sol eğilimli arkadaşlarımızın şehitlik payesi vermeyi tercih ettiği fanatik değil."

"O zaman Komodor öldürüldü mü?" diye sordu Oedipa.

Fallopian'a göre daha da beteri olmuştu. Rusya ile Amerika'nın karşı karşıya gelişinin ardından, kölelik karşıtı Rusya ile (Nikola 1861'de serflere özgürlüklerini vermişti), bir yandan sanayi işçilerini bir tür maaşlı kölelik sistemi içinde tutarken, bir yandan da köleliğin kaldırılışına yapmacık bir saygı gösteren Kuzey Federasyonu arasında askeri olması gereken bu ittifak karşısında dehşete düşen Peter Pinguid, haftalarca kabininde kalıp derin düşüncelere daldı."

* ABD'de muhafazakâr Protestanların yaşadığı Orta Batı ve Güney'deki bazı eyaletleri belirtmek için gündelik dilde kullanılan bir ibare. –ç*n*

"İyi de," diye itiraz etti Metzger, "sanki sanayi kapitalizmine karşı olduğu anlaşılıyor. Bu onu, herhangi bir anti Komünist konumuna düşürüp etkisiz kılmaz mı?"

"Bir Birch* yanlısı gibi düşünüyorsun," dedi Fallopian. "İyi adamlar ve kötü adamlar. Bu şekilde altta yatan hakikate ulaşmak mümkün değil. Elbette sanayi kapitalizmine karşıydı. Biz de öyleyiz. Bu da kaçınılmaz olarak Marksizme yol açmadı mı? Alttan alta, her ikisi de aynı sefil korkunun birer parçası."

"Sanayiyle ilgili *her şeye*," demeyi göze alabildi Metzger.

"İşte şimdi anladın," diye başıyla onayladı Fallopian.

"Peter Pinguid'e ne oldu?" diye sordu Oedipa.

"Sonunda görevinden istifa etti. Yetiştirilme tarzını ve ahlak kurallarını çiğnedi. Onu buna Lincoln ve Çar zorladı. Gazi derken kastettiğim buydu. Pinguid ve mürettebatının büyük çoğunluğu, LA yakınlarına yerleşti ve hayatının geri kalan yılları boyunca zenginliğine zenginlik katmaktan başka pek bir şey yapmadı."

"Ne kadar da dokunaklı," dedi Oedipa. "Ne yaparak zengin oldu?"

"California emlak piyasasında spekülasyon yaparak," dedi Fallopian. Oedipa, içkisinden aldığı bir yudumu yutmak üzereyken, rahat üç metre uzağa, pırıltılı bir koni biçiminde geri püskürttü ve kıkırdamaktan olduğu yerde yığıldı kaldı.

"Ya," dedi Fallopian. "O seneki kıtlıkta, LA şehir merkezinin kalbinde arazilerin tanesini altmış üç sente alabiliyordunuz."

Giriş kapısının orada büyük bir bağırtı koptu, vücutlar omzunda deri bir posta çantasıyla beliren şişmanca, solgun bir genç adama doğru aktı.

---

* John Birch Derneği, 1958 yılında, başta komünizm olmak üzere, ABD anayasasını tehdit eden oluşumlara karşı kurulmuş bir dernektir. Derneğin adı, İkinci Dünya Savaşı'nda Çinli komünistlerce öldürülmüş olan Amerikan ordusunda görevli bir istihbarat memurundan gelmektedir. –*çn*

"Posta borusu," diye bağrışmaya başladı insanlar. Sahiden de bir orduyu andırıyorlardı her şey. Yılgın görünen şişman çocuk, barın üstüne tırmandı ve yüksek sesle insanların adlarını söyleyip kalabalığa zarfları atmaya başladı. Fallopian izin isteyip diğerlerinin arasına karıştı.

Metzger gözlüğünü takmış, barın üstündeki çocuğa gözlerini kısarak bakıyordu. "Yoyodyne rozeti takmış. Buna ne dersin?"

"Kurum içi bir posta trafiği," dedi Oedipa.

"Gecenin bu saatinde mi?"

"Belki geç bir vardiyadır, olamaz mı?" Ama Metzger sadece kaşlarını çattı. Oedipa omuz silkip, "Hemen dönerim," dedi ve bayanlar tuvaletine gitti.

Hela duvarında, rujla yazılmış müstehcen şeylerin arasında, mühendis elinden çıkmışçasına düzgün harflerle özene bezene yazılmış şu mesajı fark etti:

> Sofistike eğlencelerle mi ilgileniyorsunuz? Sen, kocacığın, kız arkadaşlar. Ne kadar çok, o kadar eğlenceli. Sadece ATIK yoluyla, PK 7391, LA adresinden Kirby ile iletişime geçin.

ATIK mı? Oedipa hayretle düşündü. İlanın altında, daha önce hiç görmediği, kurşunkalemle silikçe çizilmiş bir sembol vardı; bir ilmik, üçgen ve ikizkenar yamuktan oluşuyordu. Şöyle:

Cinsellikle ilgili bir şey olabilirdi, ama Oedipa nedense bundan emin değildi. Çantasında bir tükenmezkalem buldu, adresle işareti ajandasına kaydederken aklından Tanrı ve hiyeroglifler geçiyordu. Dışarı çıktığında Fallopian da yeniden yanlarına gelmişti ve suratında komik bir ifade vardı.

"Bunu görmemeniz gerekiyordu," dedi onlara. Elinde bir zarf vardı. Oedipa, posta pulu yerine, elle yazılmış PPS harflerini seçebildi.

"Elbette," dedi Metzger. "Posta dağıtımı devlet tekelindedir. Buna karşı gelmiş olursunuz."

Fallopian onlara alaycı bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Göründüğü kadar büyük bir başkaldırı değil yaptığımız. Yoyodyne'ın kurum içi dağıtımını kullanıyoruz. Çaktırmadan. Ama kurye bulmak güç, büyük bir iş hacmimiz var. Çok sıkı bir programla çalıştırılıyorlar ve sinirleri bozuluyor. Fabrikadaki güvenlikçiler bir şeyler döndüğünün farkında. Gözlerini dört açmış durumdalar. De Witt," o sırada çekiştirilen, bardan aşağı itelenen ve istemediği halde önüne sıra sıra içki dizilen şişman postacıyı işaret etti, "bütün sene boyunca bize çalışan kuryeler arasında en sinirlisidir."

"Ne kadar yaygın bu?" diye sordu Metzger.

"Sadece San Narciso bölgesi içinde. Washington ve sanırım Dallas bölgelerinde de buna benzer pilot projeler başlattılar. Ama şimdiye kadar California'daki tek proje biziz. Sizin gibi daha varlıklı üyelerin bazıları mektuplarını önce tuğlalara, sonra da kahverengi kâğıda sarıp Ekspres Tren Yoluyla gönderiyorlar, ama bilmiyorum..."

"Biraz kaytarıcılık gibi sanki," dedi Metzger halden anlar bir tavırla.

"Bu ilkedir," diye kabul etti Fallopian, savunmaya geçmiş gibiydi. "Postaları makul bir miktarda tutabilmek için, her üye Yoyodyne sistemiyle haftada en azından bir mektup göndermek zorunda. Göndermezseniz para cezasına çarptırılırsınız." Mektubunu açıp Oedipa ve Metzger'e gösterdi.

Sevgili Mike, diyordu, *nasılsın? Aklıma sana bir not yazmak geliverdi. Kitabın nasıl gidiyor? Sanırım şimdilik bu kadar. Yeni Ufuklar'da görüşürüz.*

"İşte çoğu zaman böyle şeyler," diye çaresiz kabul etti Fallopian acı acı.

"Hangi kitabı kastetti?" diye sordu Oedipa.

Meğer Fallopiain'ın, ABD'deki özel posta dağıtımının tarihi üstüne bir kitap hazırlıyormuş. İç Savaş'ı, 1845 civarında başlayan posta reformu hareketine bağlamaya çalışıyordu. Fallopian'a göre, tam 1861 yılında federal hükümetin, '45, '47, '51 ve '55 yıllarında çıkarılan çeşitli yasalarda hâlâ ayakta kalmayı başaran o bağımsız posta yollarını büyük bir gayretle baskı altına almaya başlaması basit bir tesadüf değildi; söz konusu yasaların hepsi, herhangi bir özel rekabeti mali yıkıma sürüklemek için tasarlanmıştı. Bunu beslenen, büyüyen ve kötüye kullanılan iktidarla ilgili bir mesele olarak görüyordu, ama o gece Oedipa ile konuşurken konunun bu kadar derinine inmedi. Aslında Oedipa'nın ilk başta Fallopian'a dair hatırlayacağı tek şey, ince yapısı, düzgün Ermeni burnu ve gözlerinin yeşil neona benzerliğiydi.

İşte Oedipa için, Tristero'nun o cansız, meşum tomurcuğu ilk böyle filizlendi. Daha doğrusu, sanki gecenin son gösterisi gibi süresi uzadıkça uzayan, bu kadar geç saate kadar kalanlar için ek olarak konulmuş, benzersiz bir gösteriydi katıldığı. Sanki birer birer eksilen elbiseler, dantelli sutyenler, taşlı jartiyerler ve tarihi figürlerle süslü G-stringler Oedipa'nın Metzger'le Bebek Igor filminin önünde oynadığı o oyundaki kıyafetleriymiş gibi kat kattı; sanki Tristero dehşet verici çıplaklığıyla tezahür etmeden önce, şafak vaktinin ne kadar süreceği belirsiz, karanlık saatlerine dalmak sahiden de gerekliydi. O zaman mahcup bir gülücük atıp zararsızca sahne arkasına doğru salındıktan sonra, Bourbon Sokağı'na has bir reveransla iyi geceler deyip Oedipa'yı rahat mı bırakacaktı? Yoksa bunun yerine, dans sona erdiğinde, ışıltılı gözlerini Oedipa'nın gözlerine kilitleyerek kötücül ve gaddar bir tebessümle sahneden inecek ve sıra sıra

boş bırakılmış oturma yerleri arasında sadece Oedipa'nın önünde eğilip ona işitmeyi hiç istemeyeceği sözcükler söylemeye mi başlayacaktı?

Gösterinin başlangıcı gayet açıktı. O sırada Oedipa ve Metzger, Inverarity'nin Arizona, Texas, New York ve Florida'daki gayrimenkulleri ile Delaware'deki anonim şirketinin vekaletini alabilmek için akreditif mektuplarını bekliyordu. O günü, Inverarity'nin son büyük projelerinden biri olan Fangoso Lagünleri'nde geçirmeye karar vermişlerdi, Paranoyaklar grubu üyeleri Miles, Dean, Serge ve Leonard ile manitaları da onları üstü açık bir arabayla takip ediyordu. Şoför Serge, saçları yüzünden yolu göremiyordu, bu nedenle Paranoyaklar az kalsın iki üç ufak kazaya yol açacaktı, ama bunun dışında seyahat olaysız geçti. Serge'yi direksiyonu kızlardan birine vermesi için ikna ettiler. Tirizlerin ötesinde, geniş bir alana yayılmış üç yatak odalı evler, binlercesiyle, hızla ilerleyerek, karşıdaki açık kahverengi tepelere doğru yükseliyordu; San Narciso'nun karasal rehaveti azaldıkça bir şekilde üstü kapalı bir kibre bürünen ya da kirli sisin içinde kaybolan deniz pusuda bekliyordu; akla hayale sığmayan Pasifik'ti bu, bütün sörfçülerin, kumsal yataklarının, kanalizasyon boşaltma projelerinin, turist istilalarının, güneşlenen eşcinselliğin, izinli balık avlamanın önemsizleştiği yerdi, göğü delerek çekip giden ayın geride bıraktığı boşluk ve Oedipa'nın içinde bulunduğu sürgünün anıtıydı; onu duyamıyor, hatta kokusunu bile alamıyordu ama oradaydı işte, gelgitin sebep olduğu bir şey, belki de en ince mikroelektrotun bile yanında iri kaldığı beyin dalgalarına ait parçaları harekete geçirmek için, gözlerindeki ve kulak zarlarındaki duyargalara ulaşmaya başlıyordu. Oedipa, Kinneret'ten ayrılmadan çok önce, denizin Güney California için bir kurtarıcı olduğu ilkesine inanırdı (eyaletin kendisinin de yaşadığı bölgesi hariç elbette, çünkü oraların

bir kurtarıcıya ihtiyacı yok gibiydi), kıyılarına ne yapılırsa yapılsın, asıl Pasifik'in el değmeden kaldığına ve bir kıyıdaki çirkinliği daha genel bir hakikatle bütünleştirdiği veya ona dönüştürdüğüne dair dile getirilmemiş bir düşünceye inanırdı. Belki de o öğle öncesinde, denize doğru sokulurlarken, Oedipa'nın zihninde yalnızca bu fikir ve onun bir denizi aniden sonuna getiren çorak umudu vardı.

Yeryüzünü sarsan makinelerin, tamamen ağaçsız arazilerin, hiyeroglifleri andıran o alışıldık geometrinin arasından geçtiler ve nihayet helezonik bir toprak yoldan sallana sallana yürüyerek, Inverarity Gölü adlı oyuk bir toprağın içindeki su birikintisine geldiler. Göletin ortasında, mavi dalgacıklar arasındaki yuvarlak dolgu adanın üzerine büyük salon oturtulmuştu; bodur, kaş kemerli ve bakır pası rengindeki bu yapı, Avrupa'daki eğlence merkezi-kumarhanelerden birinin Art Nouveau tarzında bir yeniden inşasıydı. Oedipa bu yere âşık oldu. Gezinin Paranoyaklar'ı cümbür cemaat arabadan indi, ellerinde müzik aletleri, kamyonla dökülmüş beyaz kumun altında sanki priz ararmışçasına etraflarına bakındılar. Oedipa, Impala'nın bagajındaki, arabaya servis yapan bir İtalyan lokantasından aldığı, patlıcanlı ve parmesan peynirli bir sepet dolusu soğuk sandviçi, Metzger de koca bir termos limonlu tekilayı çıkardı. Hepsi, dağınık bir düzen içinde kumsaldan aşağıya, tekne sahiplerinin suda doğrudan hissesi olmadığından, küçük yat limanına doğru gezintiye çıktılar.

"Hey millet," diye seslendi Dean, aslında Serge de olabilirdi, "haydi teknelerden birini kaçıralım."

"Hadi kaçıralım," diye haykırdı kızlar. Metzger gözlerini kapadı ve eski bir çapaya takılıp yere düştü. "Niye etrafta gözlerin kapalı dolanıyorsun, Metzger?" diye sordu Oedipa.

"Hırsızlık," dedi Metzger, "belki avukata ihtiyaçları olur." İskele boyunca domuz yavruları gibi dizilmiş gezi

teknelerinin oradan dumanlı bir hırıltı yükseldi; anlaşılan o ki, Paranoyaklar sahiden de birinin teknesine binip motoru çalıştırmıştı. "Hadi gelin," diye seslendiler. Birdenbire, on iki kadar tekne ileride, mavi bir polietilen brandayla örtülü bir şey doğruldu ve, "Bebek Igor, yardımına ihtiyacım var," dedi.

"Bu sesi tanıyorum," dedi Metzger.

"Çabuk," dedi mavi branda, "sizinle gezintiye çıkalım."

"Acele et," diye seslendi Paranoyaklar.

Pek memnun olmuş görünmeyen Metzger, "Manny Di Presso," dedi.

Oedipa anımsadı, "Oyuncu/avukat arkadaşın."

"Hey, o kadar da yüksek sesle söyleme," dedi Di Presso, iskeledeki polietilen bir koni ne kadar sessiz olabilirse onlara doğru o kadar çaktırmadan yürüyerek. "İzliyorlar. Dürbünleriyle." Metzger, birazdan kaçırılacak olan, *Godzilla II* adlı 5 metre yüksekliğindeki alüminyum trimaran tekneye çıkması için Oedipa'ya yardım etti, Di Presso'ya da elini uzatmaya niyetlenmişti aslında, ama galiba tuttuğu sadece içi boş plastikti, kendine çektiğinde örtü olduğu gibi aşağıya indi ve Di Presso, üzerindeki dalgıç kıyafeti ve kafasını tamamen saran güneş gözlüğüyle kalakaldı.

"Açıklayabilirim," dedi.

Kumsalın ilerisinden, belli belirsiz ve neredeyse hep bir ağızdan, "Hey," nidaları işitildi. Bodur, asker tıraşlı, aşırı bronz ve güneş gözlüklü bir adamın koştuğunu gördüler. Koşarken elini ceketinin içinde, tam göğüs hizasında tuttuğundan, adamın kıvrılan kolu, kanadı andırıyordu.

"Kameraya mı çekiliyoruz?" diye sordu Metzger duygusuzca.

"Bu gerçek," diye laf yetiştirmeye çalıştı Di Presso, "haydi ama." Paranoyaklar alarga etti; *Godzilla II*'yi iskeleden çekip döndürdüler, uyum içinde hep beraber attıkları bir

çığlıkla, cehennemden çıkan bir yarasa gibi yola çıkarken, az kalsın Di Presso'yu teknenin kıç tarafındaki çıkıntıdan aşağı yolluyorlardı. Oedipa arkasına baktı, kendilerini takip eden kişiye, aşağı yukarı onunla aynı kalıpta başka birinin daha katıldığını gördü. Her ikisinin üstünde de gri takım elbise vardı. Tabancaya benzer bir şeyleri olup olmadığını göremedi.

"Arabamı gölün öteki tarafında bıraktım," dedi Di Presso, "ama birine nöbet tutturduğunu biliyorum."

"Kimin?" diye sordu Metzger.

Di Presso, hiç de hayra alamet olmayan bir ses tonuyla, "Anthony Giunghierrace'nin," diye yanıtladı, "namı diğer Tony Jaguar."

"O kim?"

"Sfacim,"* deyip omuz silkti Di Presso ve teknenin su yüzünde bıraktığı ize tükürdü. Paranoyaklar "Adeste Fideles"in ezgisi üstüne bir şarkı söylüyordu:

Hey, örnek vatandaş, aşırıverdik tekne-ni
Hey, örnek vatandaş, aşırıverdik tekneni...

Etrafta dolanarak pandik atıyorlar ve birbirlerini suya atmaya çalışıyorlardı. Oedipa bir köşeye sinip Di Presso'yu izledi. Metzger'in iddia ettiği gibi, bir pilot filmde gerçekten de Metzger rolünde oynamışsa, tipik bir Hollywood rol dağılımı yapılmış demekti: Ne görüntü ne de tavırlar bakımından bir alakaları vardı.

"Peki," dedi Di Presso, "Tony Jaguar kim. Cosa Nostra'da bir kodaman."

"Sen oyuncusun," dedi Metzger. "Onlarla ne işin olur?"

"Tekrar avukatlığa başladım," dedi Di Presso. "O pilot filme hiçbir zaman talip çıkmayacak, Metz, yani çıkıp Dar-

* Gerçek anlamı "döl" olan, "orospunun dölü" ayarında İtalyanca bir küfür. *–çn*

row* gibi olağanüstü bir şey yapmadığın sürece çıkmayacak. Belki sansasyonel bir savunmayla halkın ilgisini çekebilirsin."

"Ne gibi?"

"Mesela Pierce Inverarity'nin mal varlığına karşı açtığım davayı kazanmak gibi." Metzger, her zamanki soğukkanlılığıyla gözlerini belertti. Di Presso, güldü ve Metzger'in omzuna bir yumruk indirdi. "İşte böyle, ahbap."

"Kim neyi istiyor? Diğer vasiyle de konuşsan iyi olur," deyip Oedipa'yı takdim etti, Di Presso güneş gözlüğünü kibarca indirdi. Hava aniden soğudu, güneş bulutların ardında kayboldu. O an, üçü birden başını kaldırıp baktığında üstlerine üstlerine gelen ve teknelerine çarpmak üzere olan soluk yeşil büyük salonu, salonun yüksek sivri pencerelerini, dökme demirden süslerini, koyu sessizliğini ve nedense onları beklermiş gibi duruşunu görerek dehşete kapıldılar. Dümendeki Paranoyaklar üyesi Dean, tekneyi küçük bir ahşap iskeleye güzelce yanaştırdı, herkes tekneden indi, Di Presso sinirli sinirli binanın dış merdivenine yöneldi. "Gidip arabama bir bakmak istiyorum," dedi. Oedipa ve Metzger de ellerinde piknik malzemeleriyle merdivenleri çıktı, önce balkondan geçip binanın gölgesinden ayrıldılar, en sonunda metal bir merdivenden çatıya çıktılar. Bir davulun tepesinde yürümek gibi bir şeydi. Ayaklarının altındaki boş binanın içinde kendi adımlarının yankılarını ve Paranoyaklar'ın neşeli haykırışlarını duyabiliyorlardı. Pırıl pırıl dalış kıyafeti içindeki Di Presso, bir kubbenin kenarından yukarıya tırmandı. Oedipa bir örtü serdi ve sıkıştırılmış beyaz plastik köpükten bardaklara içki koydu. "Hâlâ orada," dedi Di Presso yere çökerken. "Gidip bir bakayım."

---

* Clarence Seward Darrow (1857-1938): Ünlü bir Amerikalı avukat ve Amerikan Vatandaşlık Özgürlükleri Birliği'nin önde gelen bir üyesi. –*çn*

Bir bardak limonlu tekila uzatarak, "Müvekkilin kim?" diye sordu Metzger.

"Peşimdeki adam," diye cevapladı Di Presso. Bardağı dişlerinin arasında tuttuğu için burnu kapanmıştı ve onlara kavisli bir açıyla bakıyordu.

"Müvekkillerinden kaçar mısın sen?" diye sordu Oedipa. "Ambulans görünce tüyer misin?"

"Bu kıyafetle herhangi bir yerleşim yerine karşı avans alamayacağımı söylediğimden beri," dedi Di Presso, "benden borç para almaya çalışıyor."

"O zaman kaybetmeye tamamen hazırsın," dedi Oedipa.

"Bu işte gönlüm yok," diye itiraf etti Di Presso, "ve eğer geçici olarak akli dengemi yitirdiğimde aldığım o XKE ödemelerini bile yapamıyorsam, nasıl borç para verebilirim ki?"

"Otuz yıldan fazla," diye gülerek homurdandı Metzger, "geçici dediği bu."

"Belayı anlamayacak kadar aklımı yitirmedim," dedi Di Presso, "bu arada Tony J. de işin içinde, arkadaşlar. Bilhassa kumar, ayrıca söylentilere bakılırsa, yerel meclise orada ceza almaması gerektiğine dair itirazda bulunmuş. Başıma böyle dert almak istemem."

Oedipa ateş püsküren gözlerle baktı. "Bencil, rezil herifin tekisin sen."

"Cosa Nostra daima izliyor," diye onu yatıştırdı Metzger, "izliyor. Örgütün yardım edilmesini istemediği kişilere yardım edildiğini bilmesi pek de akıl kârı bir iş olmaz."

"Sicilya'da akrabalarım var," dedi Di Presso komik, bozuk bir İngilizceyle. Paranoyaklar ile manitaları küçük kulelerin, çatı duvarlarının, havalandırma borularının ardından gelip parlak göğün altında belirdiler ve sepetteki patlıcanlı sandviçlere uzandılar. Metzger, alıp götürmesinler diye içki sürahisinin üstüne oturdu. Rüzgâr da artmıştı.

"Bana duruşmadan söz et," dedi Metzger, iki eliyle saçını zapt etmeye çalışıyordu.

"Inverarity'nin defterleriyle ilgileniyordun," dedi Di Presso. "Şu Beaconsfield filtre işini biliyorsun." Metzger belli belirsiz dudak büktü.

"Kemikten yapılma kömürler," diye anımsadı Oedipa.

"Evet aynen, müvekkilim Tony Jaguar da kemik tedarik etmişti," dedi Di Presso, "yani böyle olduğunu iddia ediyor. Inverarity ona hiç ödeme yapmadı. Mesele bu."

"Baştan savma," dedi Metzger, "bu hiç Inverarity'nin tarzına benzemiyor. Kendisi bunun gibi ödemelerde son derece titizdi. Eğer rüşvet değilse tabii. Ben sadece yasal vergi indirimleriyle ilgilendim; eğer söz konusu ödeme rüşvetse görmüş olamam zaten. Müvekkilin hangi inşaat firması için çalışıyor?"

"İnşaat firması," diyerek gözlerini kıstı Di Presso.

Metzger çevresine bakındı. Paranoyaklar üyeleriyle manitaları, herhalde onları işitemeyecekleri bir uzaklıktaydı. "İnsan kemikleri, değil mi?" Di Presso başıyla onayladı. "Tamam, onları şöyle aldı. Bölgedeki farklı firmalar, Inverarity'nin müşterisi olduğu otoyol malzemeleri firmaları, sözleşmelerle onlar ilgileniyordu. Hepsi kaşerdi, Manfred. Ortada bir rüşvet varsa bile, bunun kayıtlara geçtiğini sanmam."

"Nasıl oluyor da," diye lafa girdi Oedipa, "otoyol müteahhitleri kemik satabilecek bir konumda olabiliyor?"

"Eski mezarlıkların açılması gerekiyor," diye açıkladı Metzger. Doğu San Narcisso Çevreyolu'nun geçtiği yol gibi, orada olmaması gerekiyordu, biz de üzerinden silindirle geçtik, çok kolay oldu."

"Rüşvet yoksa çevreyolu da yok," diye başını salladı Di Presso. "Bu kemikler İtalya'dan geldi. Doğrudan satış. Bazıları," diyerek gölü gösterdi, "Scuba manyakları için gölün

dibini süslemek amacıyla oradalar. Bugün yaptığım da bu, ihtilaflı olan malları inceliyordum. En azından Tony peşime düşene kadar öyleydi. Kemiklerin geri kalanı, ta ellili yılların başında, kanserden çok önce, filtre programının Ar-Ge evresinde kullanıldı. Tony Jaguar, hepsini Lago di Pietà'nın dibinden topladığını söyledi."

Bu isim ortaya atılır atılmaz Metzger, "Aman Tanrım," dedi. "Amerikan askerleri mi?"

"Bir bölükle ilgili," dedi Di Presso. Lago di Pietà, Tiren kıyısı yakınlarında, Nepal ile Roma arasında bir yerlerdeydi; birlikler Roma'ya ilerlerken, küçük bir bölgenin alınması uğruna yapılan ama şimdilerde önemsenmeyen (1943'teki trajik) yıpratma savaşı burada sahnelendi. Baş döndürücü bir eğimle kumsalla birleşen kayalıkların ardındaki Almanlar tarafından aşırtma ve tarama ateşiyle gece gündüz vurulurken, haftalardır dış dünya ile bağlantısı kesik ve kapana sıkışmış durumdaki bir avuç Amerikan birliği berrak ve durgun gölün dar kıyısında toplandı. Göl suyu yüzülemeyecek kadar soğuktu: Güvenli bir sahile çıkamadan, soğuk su onları öldürürdü. Sal yapacak hiç ağaç yoktu. Ara sıra yalama hücumu amacıyla ortaya çıkan bir Stuka haricinde hiç uçak da geçmiyordu. Bu kadar az adamın bu kadar uzun süre dayanabilmesi büyük başarıydı. Kayalıklı kumsal elverdiğince siper kazdılar, yukarı küçük akıncı birlikleri gönderdiler, gerçi çoğu geri gelmese de bir keresinde makineli tüfek ele geçirdiler. Devriyeler çıkış yolu aradı; ancak geri dönen pek azının da elleri boştu. Bir çıkış yolu bulabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar; hayata mümkün olduğunca asıldılar, ama başaramadılar. Hepsi öldü, teker teker, suskun, arkalarında hiçbir iz ve söz bırakmaksızın. Bir gün, Almanlar kayalıklardan indi ve kumsalda yatan cesetleri, her iki tarafın da artık işine yaramayacak silah ve diğer mühimmatla birlikte göle attı. Cesetler o anda suyun

dibini boyladı ve ellili yılların başında, o zamanlar Lago di Pietà'daki Alman kuvvetine bağlı bir İtalyan ekibinde onbaşı olan ve gölün dibinde ne olduğunu bilen Tony Jaguar, birkaç meslektaşıyla birlikte neleri kurtarabileceğine bir bakmaya karar verene kadar oldukları yerde kaldılar. Tony Jaguar ve arkadaşlarının çıkarabildikleri tek şey kemikti. O günlerde adım başı rastlanan Amerikalı turistlerin neredeyse her şeye iyi para bayılacağına ilişkin, aslında gözlemlere dayalı gerçekleri de içine alan bir mantık silsilesinden; Forest Lawn ve Amerikalıların ölü kültüyle ilgili hikâyelerden; o günlerde denizin öte yakasındaki zengin cretini* üzerinde belli bir nüfuza sahip Senatör McCarthy ve onun gibi düşünenlerin dikkatini, bir şekilde yeniden II. Dünya Savaşı şehitlerine, özellikle de cesetleri hiçbir zaman bulunamamış olanlara çekeceklerine dair besledikleri zayıf umuttan; ve bütün bu sağlam gerekçeler labirentinden hareketle, Tony Jaguar, bugünlerde Cosa Nostra diye bilinen "aile"den irtibat kurduğu kişiler aracılığıyla, çıkardığı kemikleri Amerika'da bir yerlerde pekala satabileceği sonucuna vardı. Haklıydı da. Bir ithalat-ihracat firması kemikleri satın aldı, bir gübre işletmesine sattı; söz konusu işletme belki bir iki uyluk kemiğini laboratuvar testlerinde kullandı, ama sonunda kemik yerine aşamalı olarak tamamen ringa balığına geçmeye karar verdi ve arta kalan tonlarca kemiği bir holdinge sattı; o holding de, ta ki Becaonsfield ilgileninceye dek, yaklaşık bir yıl boyunca kemikleri Fort Wayne, Indiana dışındaki bir depoda tuttu.

"Aha," diye atıldı Metzger. "O halde onları satın alan Beaconsfield idi, Inverarity değil. Sahip olduğu tek hisse Osteolysis AŞ.'de idi, filtre üretimi için kurdukları şu şirket. Beaconsfield'de hiç hissesi olmadı."

"Biliyor musunuz, millet," diye konuşmaya başladı kız-

* İtalyanca'da aptallar, moronlar anlamına gelen bir sözcük. –*çn*

lardan biri –kahverengi saçlı, uzun gövdeli bu kız, vücudunu saran siyah örgü giysisi ve sivri burunlu spor ayakkabılarıyla çok hoş görünüyordu–, "bütün bu olanlar, geçen hafta gittiğimiz o acayip Jakoben intikam oyununa fazlasıyla benziyor."

"*Ulağın Trajedisi*," dedi Miles, "haklı. Aynı dolambaçlı işler işte. Kayıp taburun kemikleri gölde oltayla yukarı çekiliyor, kömüre dönüştürülüyor filan..."

"Dinlemedeler," diye çığlığı bastı Di Presso, "o çocuklar. Birileri hep kulak misafiri olur; evinde sana dirlik vermezler, telefonuna dinleme cihazı yerleştirirler..."

"Ama biz duyduğumuzu tekrarlamıyoruz," dedi başka bir kız. "Zaten hiçbirimiz Becaonsfield sigarası içmiyoruz. Hepimiz ot içiyoruz." Bir kahkaha koptu. Ama şaka değildi, çünkü davulcu Leonard, plaj bornozunun cebinden bir avuç dolusu marihuana çıkarıp arkadaşlarına dağıttı. Metzger gözlerini kapattı, kafasını çevirip, "kendime hakim olacağım," diye homurdandı.

Arkasını dönüp gölün öte yakasına gözleri yuvalarından fırlamış ve ağzı açık bir halde bakarken, "İmdat," dedi Di Presso. Başka bir üstü açık tekne ortaya çıkmış onlara doğru geliyordu. Gri takım elbiseli iki kişi ön camın ardında çökmüştü. "Metz, ben kaçıyorum. Eğer burada duracak olursa onunla dalaşma, kendisi müvekkilim olur." Ve merdivenlerden inip gözden kayboldu. Oedipa bir iç çekip kendisini olduğu yere sırtüstü bıraktı ve rüzgârın içinden bomboş gökyüzüne baktı. Kısa süre sonra *Godzilla II*'nin motor sesini işitti.

"Metzger," deyiverdi, "tekneyi mi aldı o? Mahsur kaldık."

Gerçekten de, güneş battıktan çok sonra, üzerine futbol maçının taktiklerinin çizildiği büyük not kâğıtlarını çevirir gibi kollarını kaldırarak içtikleri esrarın yanan ucuyla ha-

vaya S'ler, O'lar ve S'ler çizen Miles, Dean, Serge, Leonard ve manitaları, Fangoso Lagünleri Güvenlik Gücü'nün, vaktiyle kovboy filmlerinde oynamış oyunculardan ve LA'deki motosikletli polislerden oluşmuş gecenin içinde beliriveren bu garnizonun dikkatini çekene kadar mahsur kaldılar. Aradaki zaman, Paranoyaklar'dan şarkılar dinleyip kafaları çekerek, Fangoso Lagünleri'ni Pasifik Okyanusu'yla karıştıran şaşkın bir martı sürüsünü patlıcanlı sandviç kırıntılarıyla besleyerek ve gitgide yükselen helezonlar ile esrar dumanının bulutları kadar haritaya yabancı bölgelere döne döne sokulan sekiz belleğin anlattığı, Richard Wharfinger tarafından yazılmış *Ulağın Trajedisi* adlı oyunun neredeyse anlaşılmayacak hale gelen olay örgüsünü dinleyerek geçti. O kadar karışık anlatılmıştı ki, ertesi gün Oedipa gidip oyunu izlemeye karar verdi, hatta onu götürmesi için Metzger'i kandırdı.

Ulağın Trajedisi, Tank Oyuncuları diye bilinen San Narcisolu bir grup tarafından sahneleniyordu; Tank, bir trafik analiz şirketi ile geçen sene orada bulunmamış ve önümüzdeki sene de bulunmayacak olan ama bu arada Japonların bile fiyatını kıran ve bir kazı makinesi dolusu vurgunu taşıyan gayri resmî bir transistör şirketi arasında kurulmuş küçük bir arena tiyatroydu. Oedipa ile Metzger sadece yarısı dolu bir salonla karşılaştı. Oyun başladığında da katılım artmadı. Ama kostümler muhteşem, ışık kullanımı ise yaratıcıydı ve bütün oyun her ne kadar Orta Batı Sahne İngilizcesiyle aktarılmışsa da, Oedipa beş dakika sonra kendini şeytani Richard Wharfinger'ın on yedinci yüzyıl izleyicileri için uydurduğu manzaranın ortasında buldu. Manzara, tıpkı kıyamet arifesi gibiydi, ölüm arzusuyla dolu, duyusal açıdan tükenmişti, başlamasına yalnızca birkaç yıl kalan eli kulağındaki iç savaşın açacağı soğuk ve derin boşluğa, biraz dokunaklı bir biçimde, hazırlıksızdı.

Zamanın Squamuglia Dükü, kötü kalpli Angelo, oyunun başladığı tarihten aşağı yukarı on yıl önce, komşu Faggio'nun İyi Kalpli Dük'ünü saray şapelinde bulunan ve İyi Kalpli Dük'ün her pazar ayininde ayaklarını öptüğü Kudüs Piskoposu Aziz Narcissus heykeline zehir koymak suretiyle öldürmüştür. Bu sayede, kötü kalpli gayri meşru oğul Pasquale, gerçek veliaht ve oyunun esas oğlanı olan üvey erkek kardeşi Niccolò'nun yaşı gelene kadar, onun yerine yönetimi ele geçirmiştir. Elbette Pasquale'da üvey kardeşinin uzun yaşamasına izin verecek göz yoktur. Suqamuglia Dükü'yle arasından su sızmayan Pasquale, saklambaç oynamayı önererek genç Niccolò'dan kurtulmak için kumpas kurmuş ve onu kocaman bir topun içine emeklemesi için kandırmıştır, daha sonra sadık uşak topu ateşe verecek ve içindeki çocuğu nihayet patlatacaktır. Pasquale bu olayı, üçüncü perdede, pişmanlık içinde şöyle anımsayacaktır:

Tarlalarımızı besleyen kanlı yağmurun altında
Güherçile şarkısının Maenad bağırtısının
Ve sülfürün cantus firmus'u ortasında.*

Pişmanlık içinde, çünkü sevimli ve düzenbaz uşak Ercole, Faggio sarayındaki Niccolò'nun yaşamasını isteyen muhalif kanatla gizli kapaklı ilişkiler içinde olduğundan, bir yolunu bulup topun içine bir yavru keçiyi tıkıştırmış, bu arada Niccolò'yu yaşlı bir mama kılığında dükalık sarayından kaçırmıştır.

Bu olayların hepsi ilk sahnede, Niccolò başından geçenleri Domenico adlı arkadaşına anlatırken ortaya çıkar. Artık Niccolò büyümüş, babasının katili Dük Angelo'nun sarayında, o zamanlar Kutsal Roma İmparatorluğu'nun büyük bölümünde posta tekelini elinde tutan Thurn ve Taxis aile-

* Çoksesli bir kompozisyonun temelini oluşturan ezgi. –*çn*

sinin özel ulağı kılığında dolanmaktadır. Görünürde yeni bir pazar açmaya çalışmaktadır, çünkü kötü kalpli Squamuglia Dükü, Thurn ve Taxis sisteminin daha düşük fiyatlarla daha hızlı hizmet vermesine karşın, komşu Faggio'daki yardakçısı Pasquale ile haberleşmek için kendisine ait ulaklardan başkasını görevlendirmeyi ısrarla reddetmiştir. Tabii Niccolò'nun etrafta dolanmasının asıl sebebi, Dük'ten kurtulmak için bir fırsat kolluyor olmasıdır.

Bu arada kötü kalpli Dük Angelo, kraliyet ailesine mensup tek kadın olan kız kardeşi Francesca'yı Faggio dükalığını hileyle ele geçiren Pasquale ile evlendirip Squamuglia ile Faggio dükalıklarını birleştirmeyi planlamaktadır. Bu birleşmenin önündeki tek engel, Francesca'nın Pasquale'ın annesi olmasıdır –zaten Angelo, aslında Faggio'nun İyi Kalpli Eski Dük'ünü Francesca'yla olan yasak aşkı yüzünden zehirletmiştir. Oyunda, Francesca'nın erkek kardeşine ensest karşıtı toplumsal tabuları büyük bir özenle anımsattığı çok eğlenceli bir sahne de yer alır. Angelo verdiği cevapta, on yıldır süren *kendi* ilişkilerinde tabuların herhalde Francesca'nın aklından tamamen çıktığını söyler. Ensest ya da değil, bu evlilik gerçekleşmelidir; Angelo'nun uzun süreli politik planları açısından bu evlilik hayati önem taşımaktadır. Francesca, Kilise'nin bu evliliği kesinlikle tasdik etmeyeceğini söyler. Dük Angelo da, "O zaman kardinale rüşvet veririm," der. Kız kardeşini şehvetle sıkıştırmaya başlar ve boynunu dişler; bu diyalog yerini taşkın arzularla dolu ateşli iki bedene bırakır ve çiftin bir divana yığılmasıyla sahne son bulur.

Perde, saf Niccolò'nun sırrından cesaret bulan Domenico'nun, sevgili arkadaşına ihanet etmek üzere Dük Angelo'yla görüşme çabasıyla kapanır. Tabii ki Dük, o sırada odasında mala vurmakla meşguldür ve Domenico, görüşe görüşe ancak idari bir asistanla görüşebilir; bu asistan,

bir zamanlar genç Niccolò'nun hayatını kurtarıp Faggio'dan kaçmasına yardım eden Ercole'den başkası değildir. Ercole, bunları hiç vakit kaybetmeden Domenico'ya itiraf eder, ama öncesinde, pornografik bir diorama gösterme bahanesiyle, bu ispiyoncuyu kandırarak kafasını öne eğip garip, siyah bir kutunun içine sokmaya ikna eder. Domenico'nun kafasına anında çelik bir mengene kenetlenir ve yardım çığlıkları kutunun içine hapsolur. Ercole, ispiyoncunun ellerini ve ayaklarını kızıl renkli ipek şeritlerle bağlar, kiminle dalaştığını ona bildirir, elinde kerpetenle kutuya uzanır, Domenico'nun dilini koparır, onu birkaç kere bıçaklar, kutuya bir maşrapa altın suyu döker ve onun için düşündüğü başka iyilikleri sıralar, ki bunların arasında Domenico'nun ölmeden maruz kalacağı iğdiş de vardır; hepsi kurbanın çığlıkları, dilsiz dua çabaları, acı dolu çırpınışları içinde gerçekleşir. Ercole, meçine sapladığı dille birlikte duvardaki oyuğa sokulmuş bir meşaleye koşar, dili ateşe verir ve deli gibi sağa sola sallayıp bağırarak sahneyi şöyle bitirir:

> İşte, acımasız iğdişle işin görülür,
> *Soytarı Şefaatçi Ercole böyle düşünür:*
> *Madem düştü bu melun, Şeytani Ruh elimize,*
> *Başlayalım dehşetli Hamsin'inimize.*

Işıklar söndü ve Oedipa'nın karşısında oturanlardan biri, "Iyk," diyerek sessizliği bozdu. Metzger, "Gitmek ister misin?" diye sordu.

"Kemiklerle ilgili bölümü görmek istiyorum," dedi Oedipa.

Dördüncü perdeye kadar beklemesi gerekti. İkinci perde büyük ölçüde, Francesca'nın oğluyla evliliğini onaylamaktansa ölmeyi tercih eden bir kilise prensinin gördüğü uzatmalı işkenceler ve sonunda ölümü ile geçer. İşkencelere sadece, kardinalin ıstırabını gizlice seyreden Ercole,

Pasquale'a kin besleyen Faggio'daki esas oğlana ulakları yolladığı zaman ara verilir; Ercole ulaklara, Pasquale'ın annesiyle evlenme planları yaptığı haberini yaymalarını söyler, bunun kamuoyunu epey kızdıracağını tahmin etmektedir. Bir sahnede daha işkenceler kesintiye uğrar; burada da Dük Angelo'nun ulaklarından biriyle zaman geçiren Niccolò, tek tek, özenle seçilmiş elli şövalyeden oluşan Kayıp Muhafız Alayı'nın hikâyesini dinler; Faggio gençliğinin gururu olan bu alay, bir zamanlar İyi Dük'ün koruması olarak at koşturmuştur. Bir gün, Squamuglia sınırı yakınlarında tatbikat yaparken, tek bir iz dahi bırakmadan hepsi yok olmuş, kısa bir süre sonra da İyi Dük zehirlenerek ölmüştü. Duygularını gizlemede hep zorluk çeken dürüst Niccolò şöyle der: "Eğer bu iki olayın birbiriyle bağlantılı olduğu ve Dük Angelo'nun başının altından çıktığı anlaşılırsa, heyhat, Dük kendine dikkat etse iyi eder, diyeceğim budur." Vittorio adlı öteki ulak bu sözleri üzerine alınır ve seyirciye yönelik bir monologda bu ihanet dolu sözleri ilk fırsatta Angelo'ya anlatacağına dair yemin eder. Bu sırada, işkence odasındaki kardinal, şimdi de kendi kanını kutsal kadehe akıtmaya ve bu kanı Tanrı yerine Şeytan'a adamaya mecbur bırakılır. Kardinalin ayak başparmağını keserler ve kendisinden bunu kutsanmış ekmek gibi tutup, "Bu benim etimdir," demesini isterler. Bunun üzerine, keskin zekâlı Angelo, elli yıl boyunca sistematik olarak söylediği yalanlardan sonra ilk defa ağzından doğruya yakın bir şey çıktığını belirtir. Bütün olarak ele alındığında, belki de dönemin Püritenlerinin gururunu okşama amacıyla son derece kilise karşıtı bir sahne sergilenir (hiçbir Püriten, bir şekilde ahlakdışı bulduğundan dolayı tiyatroya gitmediği için aslında nafile bir çaba).

Üçüncü perde Faggio sarayında geçer ve Ercole'un ajanlarının körüklediği darbenin son raddesinde Pasquale'ın öldürülmesiyle geçer. Sarayın dışında, sokaklarda savaş pat-

lak vermişken, Pasquale asilzadelere özgü serasına kendini kapatmış, âlem yapmaktadır. Partide, Hint Adaları'ndan yeni getirilen vahşi, kara bir gösteri maymunu da vardır. Elbette bu, maymun kılığına girmiş bir insandır ve bir işaretle avizeden Pasquale'ın üzerine atlar, o sırada dansçı kız kılığında sere serpe uzanan yarım düzine erkek zenne de, sahnenin dört bir yanından, düzmece Dük Angelo'nun üzerine çullanır. Yaklaşık on dakika boyunca, intikam çetesi onu sakatlar, boğar, zehirler, yakar, ezer, kör eder, kısacası ona zarar verme konusunda elinden geleni ardına koymaz, bu sırada Pasquale de biz eğlenelim diye sürekli değişen hislerini bir bir tasvir eder. En sonunda, büyük acılar içinde ölür. Derken, o âna dek esemesi bile okunmamış, Gennaro adında biri içeri girer ve gerçek Dük Niccolò gelene kadar, kendisini eyaletin başı ilan eder.

Bir ara verildi. Metzger, sigara içmek için yalpalayarak küçücük lobiye gitti, Oedipa ise bayanlar tuvaletine yöneldi. Gözleri boş boş, geçen akşam Yeni Ufuklar'da gördüğü işareti aradı ama bütün duvarlar şaşılacak denli temizdi. Neden olduğunu tam olarak dile getiremese de, tuvaletlerin o kendine özgü marjinal iletişim çabalarından bile yoksun oluşu Oedipa'yı ürküttü.

Ulağın Trajedisi'nin IV. Perdesi, Dük Angelo'yu sinir krizi geçirirken gösterir. Faggio'daki darbeyi, her şeye karşın Niccolò'nun bir yerlerde hâlâ hayatta olabileceğini öğrenmiştir. Gennaro'nun Squamuglia'yı işgal etmek için askeri birlikleri topladığı haberi Angelo'nun kulağına kadar gelmiştir, kardinal cinayeti yüzünden Papa'nın da işgale karışacağı söylentileri de cabasıdır. Dört bir yanını ihanet sarmış olan Dük için geriye bir tek, gerçek rolünden hâlâ bihaber olduğu Ercole kalır ve sonunda, kendi adamlarına artık güvenemeyeceğini anlayınca, Thurn ve Taxis ulağını çağırtır. Ercole, Niccolò'yu getirerek Dük'ün keyfine sunar. Angelo,

bir tüy kalem, parşömen ve mürekkep çıkarıp Faggio'dan gelecek bir işgalin önüne geçmek amacıyla, Gennaro'yu iyi niyetli olduğuna ivedilikle inandırması gerektiğini açıklar; ama son gelişmelerden hâlâ bihaber olan iyi adamlara değil, seyirciye. Bir şeyler çiziktirirken, kullandığı mürekkebin çok özel bir sıvı olduğunu ima eden kargacık burgacık ve esrarlı birkaç dize de karalar. Şöyle ki:

Fransa'da 'encre' diye bilinir bu zift gibi özel sıvı;
Meşum Squamuglia muhtemelen bununla Galya'ya öykünüyor,
Çünkü 'çapa'yı kaldırdı sessiz derinliklerden.

Ve:

Kuğu vere vere içi boş tek bir tüy verdi,
Talihsiz koyun etiyse sadece zarını;
Fakat koyu ve ipeksi bir hal almış bu akışkan şey
Yolunmamış ya da derisi yüzülmemiş sertçe,
Toplanmış alabildiğince farklı hayvanlardan.

Tüm bunlar onu hayli eğlendirir. Niccolò, Gennaro'ya gidecek olan yazılıp mühürlenmiş mesajı yeleğinin cebine sokuşturur ve tıpkı Ercole gibi, darbeden ve yakında meşru Faggio Dükü ilan edileceğinden hâlâ bihaber bir şekilde Faggio'ya doğru yola çıkar. Sahne, Gennaro'ya kayar, küçük bir ordunun başında, Squamuglia'yı işgal etmek üzere yola çıkmıştır. Angelo barış istiyorsa, birliklerimiz sınıra dayanmadan bildirse iyi olur, aksi takdirde, hiç istemesek de kıçını eline vereceğiz minvali laflardan oluşan uzun bir diyalog döner. Squamuglia'da ise, Dük'ün ulağı Vittorio, Niccolò'nun ihanet dolu konuşmasını ispiyonlar. Başka biri, Niccolò'nun vefasız arkadaşı Domenico'nun cesedinin paramparça edilmiş bir halde bulunduğu haberiyle içeri dalar; ancak cesedin ayakkabısında Niccolò'nun kimliğini açığa çıkaran, kanla yazılmış bir mesaj bulunmuştur. Angelo'ya

sinirden neredeyse inme iner ve Niccolò'nun izinin bulunup ortadan kaldırılmasını emreder. Ama kendi adamları tarafından değil.

Aslında, oyunun bu noktasında olaylar iyice tuhaflaşır ve sözcüklerin içine hafif bir ürperti ile bir belirsizlik sızmaya başlar. Şimdiye dek adlar konulurken, sözcüklerin ya gerçek ya da metaforik anlamlarından yararlanılmıştır. Ama şimdi, Dük ölüm emrini verirken, yeni bir ifade biçimi hakim olur. Buna olsa olsa törensel tereddüt denebilir. Bazı şeylerin yüksek sesle dile getirilmeyeceği açıklık kazanmıştır; bazı olaylar sahnede gösterilmeyecektir; ancak önceki perdelerin aşırılıkları göz önüne alındığında, bunların ne olabileceğini tahmin etmek zor. Dük bizi bu konuda aydınlatmaz ya da belki de aydınlatamaz. Vittorio'ya bas bas bağırırken Niccolò'nun peşine kimin *düşmeyeceğini* açıkça belirtir: Kendi muhafız alayını kasteder ve hepsinin yüzüne karşı iğrenç mahluklar, soytarılar, tabansızlar olduklarını haykırır. Peki ama o zaman kim düşecek peşine Niccolò'nun? Vittorio bilir: Squamuglia üniformasıyla etrafta oyalanıp birbirlerine Anlamlı Bakışlar atan her dalkavuk bilir. Bu, yalnızca bir gruba özgü büyük bir şakadır. O zamanın seyircileri biliyordu. Angelo da bilir ama söylemez. Ne kadar yaklaşırsa yaklaşsın, aydınlatmaz:

Bırakalım mezarına kadar götürsün o maskeyi,
Şerefli bir ismin kibirle ele geçirilişini;
Etrafında dans edeceğiz maskesinin hakikatmişçesine,
Ve aramıza katacağız hançeri çabuk Kimseleri,
yemin eden
Uyku nedir bilmeyen dakik intikama,
Kaybolmasın diye tatlı Niccolò'nun çaldığı
O ismin en sönük fısıltısı tek bir lahzada
Düşürüp kırdığında kibri ve gördüğünde ruhsuz akıbeti
Tarifi mümkün olmayan...

Gennaro ve ordusuna dönelim. Squamuglia'dan gelen bir casus Niccolò'nun yolda olduğunu söyler. Herkes bayram eder; bu sevincin ortasında, nadiren muhabbet edip sadece nutuk atan Gennaro, herkesten Niccolò'nun hâlâ Thurn ve Taxis renkleriyle seyahat ettiğini aklından çıkarmamasını rica eder. Neşeli tezahüratlar kesilir. Yine, tıpkı Angelo'nun sarayındaki gibi, o tuhaf ürperti süzülür içeriye. Sahnedeki herkes (açıkça yapılan yönlendirmelerden sonra) bir ihtimalin farkına varır. Gennaro, Angelo'dan hiç de aşağı kalmayacak kadar muğlak ifadelerle, Tanrı'dan ve Aziz Narcissus'dan Niccolò'yu korumasını diler ve hepsi birlikte yola koyulurlar. Gennaro bir yüzbaşıya nerede olduklarını sorar ve Faggio'nun Kayıp Muhafız Alayı'nın esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolmadan önce en son görüldüğü gölün sadece bir fersah filan uzağında bir yerlerde olduklarını öğrenir.

Bu arada, Angelo'nun sarayında, düzenbaz Ercole'un suyu nihayet ısınmıştır. Vittorio ile diğer altı kişinin iddiası üzerine, Domenico'nun ölümünden suçlu bulunur. Şahitler kasım kasım kasılarak içeri girer, bir mahkeme parodisi gerçekleştirilir ve Ercole, iç ferahlatıcı derecede basit bir kitle bıçaklama töreninde ölümle karşılaşır.

Bir sonraki sahnede, Niccolò'yu da son defa görürüz. Bir göl kenarında durmuş, dinleniyordur. Faggiolu Muhafız Alayı'nın burada kaybolduğunu anımsar. Bir ağacın altına oturur, Angelo'nun mektubunu okur ve en sonunda darbeyi ve Pasquale'ın ölümünü öğrenir. Niccolò adaletin nihayet tecelli edeceği bir yeniden yapılanmaya, koskoca bir dükalığın sevgisine, en erdemli umutlarının gerçekleşeceği âna doğru dörtnala gittiğini anlar. Ağaca yaslanıp mektuptan yüksek sesle bölümler okur; sıra Angelo'nun kendi Squamuglia ordusunu toplayıncaya kadar Gennaro'yu oyalasın diye uydurduğu utanmaz yalanlar yumağına gelince iğnele-

yici yorumlarda bulunur. Sahne dışından, haydutların sesleri duyulur. Niccolò ayağa fırlar, gözlerini önünde açılan ara yollardan birine dikmiş, eli kılıcının kabzasında donakalmış bekler. Tir tir titrer ve tek kelime dahi edemez, sadece serbest nazımla yazılmış muhtemelen en kısa dizeyi kekeler: "T-t-t-t-t..." Sanki karabasanlı bir rüyadan uyanmak ister gibi, büyük gayret sarf ederek attığı her adımla, geri çekilmeye başlar. Birdenbire uzun bacaklı, efemine tavırlı, siyah tayt, dansçı mayosu ve eldiven giyip yüzlerine siyah ipek çorap geçirmiş üç kişi, esnek hareketlerle ve korkunç bir sessizlik içinde, dansçılara özgü zarafetle zıplayarak sahneye çıkar ve durup Niccolò'ya dik dik bakar. İnce çorabın altında yüzleri gölgeli ve biçimsizdir. Beklerler. Bütün ışıklar söner.

Squamuglia'da ise Angelo bir ordu toplamaya çalışmakta ama başaramamaktadır. Çaresiz, geriye kalan dalkavuklar ile güzel kızları toplar, âdet olduğu üzere bütün çıkışları kilitler, şarap getirtir ve bir orji başlatır.

Perde, Gennaro'nun birliklerinin gölün kıyısına yanaşmasıyla sona erer. Gönüllü bir asker gelip çocukken boynuna bağlanmış muskaya bakılırsa Niccolò olduğu anlaşılan bir cesedin tarif edilemeyecek denli kötü bir durumda bulunduğunu bildirir. Yine bir sessizlik olur ve herkes birbirine bakar. Asker, Gennaro'ya cesedin üzerinden çıkan kanlı bir parşömen rulosu uzatır. Mühürden, bunun Angelo'nun Niccolò ile gönderdiği mektup olduğunu anlarız. Gennaro mektuba şöyle bir göz atar, jeton o anda düşmüş gibi bir hareket yapar ve yüksek sesle mektubu okumaya başlar. Mektup artık, Niccolò'nun bölümler okuduğu yalanlarla dolu belge değil, Angelo'nun bütün suçlarını uzun uzun anlattığı mucizevi bir itirafnamedir, üstelik sonunda Faggio'nun Kayıp Muhafız Alayı'na aslında ne olduğuna açıklık getirmektedir. Hepsi –sürpriz– teker teker Angelo tarafından katledilip göle atılmıştır. Daha sonra gölden çıkarılan kemiklerden

kömür ve kömürden mürekkep yapılmış, karanlık bir mizah anlayışına sahip Angelo da olay sonrasında bu belge de dahil olmak üzere Faggio ile yaptığı bütün yazışmalarda bu mürekkebi kullanmış.

Ama şimdi bu Safların kemikleri
Karıştı Niccolò'nun kanıyla,
Ve masumiyet masumiyetle birleşti,
Tek çocuğu mucize olan bir evlilik bu:
Bir yaşam boyu süren yalan, yeniden yazılıp hakikate dönüştü.
O hakikat ki, hepimiz şahitlik ederiz,
Bu Faggio'nun Muhafız Alayı'na, Faggio'nun asil ölülerine.

Bu mucize karşısında herkes diz çöküp Tanrı'ya şükreder, Niccolò için yas tutar, Squamuglia'nın yerle bir edilip çer çöpten ibaret bir şehre çevrileceğine yemin eder. Fakat Gennaro, son derece umutsuz dizelerle sözlerine son verir. Bu dizeler oyunun ilk seyircileri üzerinde herhalde şok etkisi yaratmıştı çünkü sonunda Angelo'nun söylemediği, Niccolò'nun ise söylemeye çalıştığı bir ismi dillendiriyordu:

Thurn ve Taxis'in son ulağı diye bildiğimiz o kişinin
Şimdi hançerin dikeni dışında hiçbir tanrıdan yok korkusu,
Ve sessizliğe gömülmüştür bir zamanların düğümlü altın borusu.
Kutsanmış hiçbir yıldız kümesi kollayamaz, bilirim,
Bir kere buluşma ayarlayanı Trystero ile.

Trystero. Bu sözcük, perde kapanıp da bütün ışıklar bir anlığına söndüğünde havada asılı kaldı; asılı kalıp Oedipa Maas'ı hayrete düşürdü, ama Oedipa'nın üzerinde sonradan uyandıracağı etkiyi henüz uyandırmamıştı.

Olayların seyrinin yön değiştirip her şeyin kötüye gitmeye başladığı beşinci perde, Gennaro'nun Squamuglia sarayında başlattığı kıyımla geçer. Kireç çukuru, kara mayını, zehir bulaştırılmış pençeleriyle bir şahin de dahil olmak üzere, Rönesans insanlarının bildiği bütün vahşi ölüm biçimleri kullanılır. Oyun, Metzger'in sonradan dile getireceği gibi, serbest nazımla yazılmış bir Road Runner çizgi filmi gibi sürüp gider. Sonunda, cesetlerle tıklım tıklım dolu bir sahnede neredeyse canlı kalmış tek karakter silik vekil Gennaro'dur.

Programa göre, *Ulağın Trajedisi'ni* Randolph Driblette diye biri yönetmişti. Galip gelen Gennaro rolünde de kendisi oynamıştı. "Baksana, Metzger," dedi Oedipa, "benimle birlikte sahne arkasına gel hadi."

"İçlerinden birini mi tanıyorsun?" dedi Metzger, bir an önce gitmek istiyordu.

"Bir şeyi öğrenmek istiyorum. Driblette ile konuşmak istiyorum."

"Ha, şu kemik meselesi." Dalgın gözüküyordu.

"Bilmiyorum. Beni rahatsız ediyor işte. İki şey birbirine çok yakın."

"Peki," dedi Metzger, "Peki sırada ne var? VA'nın* etrafını kazıklarla mı çevireceksin? Washington'a mı ilerleyeceksin? Tanrım, ne olur," diye küçük tiyatronun tavanına doğru seslendi, bunun üzerine salondan çıkan birkaç kişi dönüp ona baktı, "şu özgürlük meraklısı, mankafa, yufka yürekli ve entel karılardan sen koru beni. Otuz beş yaşındayım, ama hâlâ bir halt anladığım yok."

"Metzger," diye fısıldadı Oedipa, utanmıştı, "Ben bir Genç Cumhuriyetçiyim."

"Hap Harrigan çizgi romanları," Metzger daha da yüksek sesle konuşuyordu şimdi, "bunu bilecek kadar yaşlı değil,

* Virginia eyaleti posta kodu –*çn*

cumartesi akşamları dişleriyle on bin Japonu katleden John Wayne, işte bu Oedipa Maas'ın II. Dünya Savaşı, vay be. Bugün kimi insanlar, VW'lara binip gömlek ceplerinde de bir Sony radyo taşıyabiliyor. Ama Oedipa değil, millet, o, her şey bittikten yirmi yıl sonra yanlışları düzeltmeyi istiyor. Hayaletleri diriltmeyi. Hepsinin nedeni de Manny Di Presso ile yaşanan tatsız bir sarhoş dalaşı. En önemli yasal ve ahlaki ödevini, vekalet ettiği mirası unutuyor. Ne kadar yiğit olurlarsa olsunlar, ne zaman ölmüş olurlarsa olsunlar, üniformalı oğullarımızın hayaletlerini değil ama."

"Öyle değil," diye karşı çıktı Oedipa. "Beaconsfield'in filtrelerinde ne kullandığı umurumda değil. Pierce'ın Cosa Nostra'dan ne aldığı da umurumda değil. Bunları düşünmek istemiyorum. Ya da Lago di Pietà'da olanları veya kanseri..." Nasıl devam edeceğini bilemeyip durumunu anlatacak sözcükleri ararcasına çevresine bakındı, kendisini çaresiz hissediyordu.

"O zaman sorun ne?" diye Oedipa'yı köşeye sıkıştırdı Metzger; ayağa kalkmıştı, yüzünde korkunç bir ifade vardı. "Ne?"

"Bilmiyorum," dedi Oedipa, biraz çaresiz. "Metzger, üstüme gelme. Yanımda ol."

"Kime karşı?" diye sordu Metzger, güneş gözlüğünü takarken.

"Bir bağlantı olup olmadığını öğrenmek istiyorum. Bunu merak ediyorum."

"Evet, meraklısın," dedi Metzger. "Ben arabada bekleyeceğim, tamam mı?"

Oedipa, onun gözden kaybolmasını izledi, sonra soyunma odalarını aramak üzere içeri gitti; iki tepe ışığı arasındaki loş boşlukta karşısına çıkan kapıda karar kılmadan önce daire biçimindeki koridoru iki kez döndü. İçeri girdiğinde tatlı, zarif bir hengamenin ortasında buldu kendini; herke-

sin açıkta kalmış sinir uçlarından çıkan sivri duyargaların karşılıklı olarak birbirine girmesiyle etrafa yayılan izlenimlerle karşılaştı.

Yüzündeki sahte kan lekesini çıkaran bir kız, ışıklı aynalarla çevrili bir yere girmesi için Oedipa'ya eliyle işaret etti. Kapıyı itip içeri geçti, terli pazılar ve omuzlardan aşağıya dökülen uzun saçların oluşturduğu anlık perdeler arasından süzülerek yürüdü, ta ki üzerinde hâlâ gri Gennaro kostümü olan Driblette'in önüne gelene kadar.

"Harikaydı," dedi Oedipa.

"Dokun," dedi Driblette kolunu öne uzatarak. Oedipa dokundu. Gennaro'nun kostümü gri flanelden yapılmıştı. "Deli gibi terliyorsun, ama başka türlü bu role bürünmenin mümkünatı yok, değil mi?"

Oedipa başıyla onayladı. Adamın gözlerine bakmaktan kendini alamıyordu. Parlak siyah gözlerinin etrafı, gözyaşlarındaki gizemin araştırıldığı bir laboratuvar labirenti gibi dolambaçlı çizgiler ağıyla çevriliydi. Bu gözler, sanki Oedipa'nın ne istediğini biliyordu, her ne kadar Oedipa'nın kendisi bilmese de.

"Oyunla ilgili konuşmaya geldin," dedi Driblette. "O zaman hevesini kırayım. İnsanları eğlendirmek için yazıldı. Korku filmleri gibi. Edebiyat değil yani, hiçbir anlamı yok. Wharfinger bir Shakespeare değildi."

"O kimdi?" dedi Oedipa.

"Shakespeare mi kimdi? Uzun zaman önceydi."

"Senaryoyu görebilir miyim?" Tam olarak ne aradığını bilmiyordu. Driblette, duşun yanındaki bir dosya dolabını işaret etti.

"Çekirge sürüsü buraya gelmeden önce," dedi, "bir duş alsam iyi olacak. Senaryolar üst çekmecede."

Ama hepsi mor renkteydi, birbirinin aynıydı tümü –yıpranmış, yırtılmış, kahve lekeleriyle dolu. Çekmecede başka

bir şey yoktu. "Hey," diyerek duşa seslendi Oedipa. "Orijinali nerede? Bu kopyaları nereden yaptırdın?"

"Karton kapaklı bir kitaptan," diye seslenerek karşılık verdi Driblette. "Yayıncıyı sorma. Çevre yolunun oradaki Zapf'ın Sahaf'ta buldum. *Jakoben İntikam Oyunları* adında bir antoloji. Kapakta kurukafa var."

"Ödünç alabilir miyim?"

"Biri aldı. Açılış gecesi partilerini bilirsin. Her seferinde en azından yarım düzine kitap kaybederim." Kafasını duştan dışarı uzattı. Vücudunun geri kalanı buharla kaplıydı; bu görüntü kafasına tekinsiz bir hava veriyordu, sanki bir balonmuş da suyun üzerinde duruyormuş gibi. Oedipa'yı neşeyle süzdükten sonra, "Orada bir kopya daha vardı. Hâlâ Zapf'da olabilir. Yerini bulabilir misin?" dedi.

Karnında bir şeyin şöyle bir dans edip gittiğini hissetti. "Benimle kafa mı buluyorsun?" Kırış kırış gözler bir süreliğine sadece onun bakışlarına karşılık vermekle yetindi.

"Neden," dedi Driblette sonunda, "herkes metinlerle bu kadar ilgili?"

"Başka kim ilgileniyor ki?" Oedipa düşünmeden karşılık vermişti. Belki de adam sadece genel bir durumdan bahsediyordu.

Driblette'in başı öne ve arkaya doğru sallandı. "Beni bilimsel tartışmalarınızın içine çekmeyin." Sonra da tanıdık bir gülümsemeyle ekledi, "siz, hepiniz, her kimseniz." O anda Oedipa, tenine bir cesedin soğuk parmakları değmiş gibi ürpererek fark etti ki bu bakış, Trystero suikastçılarının konusu ne zaman açılsa, oyuncularını birbirlerine yöneltmeleri üzerine eğittiği bakışın aynısıydı. Rüyada görülen korkunç bir figürün fırlattığı o bilmiş bakış. Bu bakış hakkında soru sormaya karar verdi.

"Sahnede sergilenmesi gereken bir hareket olarak metinde mi yazılıydı? Tüm o insanların bir sırrı paylaştığı öylesi-

ne açıktı ki. Yoksa sizin kattığınız yorumlardan biri miydi?"

"Benim kendi yorumumdu," dedi Driblette, "o ve aslına bakarsan, dördüncü perdede üç katilin sahneye çıkarılması da. Wharfinger onları hiç göstermemişti."

"Peki, niye yaptın bunu? Bir yerde mi duymuştun?"

"Anlamıyorsunuz," adam çileden çıkmıştı. "Hepiniz, İncil'e deli gibi bağlı Püritenler'e benziyorsunuz. Varsa yoksa kelimeler, kelimeler. O oyunun nerede olduğunu biliyorsun, o dolapta değil, aradığın hiçbir karton kapaklı kitapta değil," –buhar örtüsünün içinden bir el belirip havada asılı gibi duran kafasını gösterdi– "burada. Ben bunun için varım. Ruha beden vermek için. Kelimeler kimin umurunda ki? Onlar sadece ritmi korumak, bir oyuncunun hafızasındaki kemikten engelleri aşmak için kullanılan mekanik gürültülerdir, öyle değil mi? Ama gerçek *bu* kafanın içinde. Benim kafamın. Ben gökevinde her şeyi düzenleyen kişiyim, o sahnenin sınırları içinde görülen kapalı küçük evren benim ağzımdan, gözlerimden, bazen de başka deliklerimden çıkıyor."

Ama Oedipa işin peşini bırakacak değildi. "Bu, bu Trystero'yla ilgili seni Wharfinger'dan daha farklı hissettiren neydi?" Bu sözcüğü duyar duymaz Driblette'in yüzü tekrar buhara gömüldü. Sanki düğmesinden kapatılmış gibi. Oedipa bu sözcüğü söylemek istememişti. Driblette, tıpkı sahnedeki gibi, sahne dışında da, sözcüğün çevresinde aynı törensel tereddüt havasını yaratmayı başarmıştı.

"Burada suyun içinde eriyecek olsam," diye varsayımda bulundu havada salınan buharın içindeki ses, "su deliğinden geçip Pasifik'e aksam, bu gece gördüğün şey de yok olurdu. Sen de, o küçük dünyayı Tanrı bilir nasıl merak eden o parçan da, yok olurdunuz. İşin aslı, geriye sadece Wharfinger'in hakkında yalan söylemediği şeyler kalırdı. Belki Squamuglia ile Faggio, tabii gerçekten var oldularsa.

Belki Thurn ve Taxis posta sistemi. Pul koleksiyoncuları bana gerçek olduğunu söyledi. Belki öteki de. O Hasım. Ama onlar sadece birer iz, fosil olur. Ölü, mineral haline gelmiş, herhangi bir değer ya da potansiyelden yoksun.

"Kimbilir, bana âşık olabilirsin, psikiyatrımla konuşabilirsin, yatak odama bir kayıt cihazı gizleyip uyurken ne konuştuğumdan tut da nerede olduğuma kadar her şeyi öğrenebilirsin. Bunu yapmak ister misin? İpuçlarını bir araya getirip karakterlerin Trystero ihtimaline neden öyle tepki gösterdiklerine, suikastçıların niçin sahneye çıktıklarına, neden siyah kostüm giydiklerine dair bir, belki de bir sürü tez ortaya koyabilirsin. Hayatını bu şekilde harcayıp hiçbir zaman hakikate dokunamayabilirsin. Wharfinger sözcüklerle birlikte bir hikâye sundu. Ben ise onlara hayat verdim. Olay bundan ibaret." Sustu. Duştan su sesleri yükseldi.

"Driblette?" diye seslendi Oedipa bir süre sonra.

Yüzü bir anlığına belirdi. "Bunu yapabilirdik." Gülümsemiyordu. Gözleri, onları çevreleyen ağların ortasında bekliyordu.

"Seni ararım," dedi Oedipa. Driblette'in yanından ayrıldı ve 'Buraya kemikleri sormaya gelmiştim ama onun yerine şu Trystero meselesini konuştuk,' diye düşünmeden önce dışarıya çıkmıştı bile. Neredeyse tamamen terk edilmiş bir otoparkta durmuş, Metzger'in arabasının gitgide yakınlaşan farlarına bakarken yaşananların tesadüf olup olmadığını düşündü.

Metzger arabada radyo dinliyordu. Oedipa arabaya bindi ve ancak birkaç kilometre sonra, kaderin bir cilvesiyle, gece yayınının Kinneret'teki KİS istasyonundan yapıldığını ve konuşan disk jokeyin de kocası Mucho olduğunu fark etti.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mike Fallopian'ı tekrar görüp *Ulağın Trajedisi* metninin izini belli bir mesafeden sürmesine karşın, bu takipler, şimdi katlanarak üzerine çullanıyor gibi görünen diğer tezahürler kadar kaygı verici değildi; sanki ne kadar çok toplarsa o kadar çok şey üstüne çullanacakmış gibiydi, ta ki gördüğü, kokladığı, hayalini kurduğu, anımsadığı her şey bir şekilde Tristero örgüsüne bağlanana kadar.

Önce vasiyeti yeniden, bu sefer daha dikkatli okudu. Pierce'ın yapmak istediği gerçekten de kendi yok oluşunun ardından organize bir şey bırakmak idiyse, o halde varlığını inatla sürdürmüş şeylere hayat bahşetmek, Driblette gibi, gökevinin merkezindeki karanlık makine olmaya çalışmak, çevresinde yükselen kubbenin içindeki yıldızlar gibi titreşen Anlam'a bir vücut kazandırmak, Oedipa'nın sorumluluğunun bir parçasıydı, öyle değil mi? Keşke önünde bu kadar çok engel olmasaydı: Oedipa ne hukuktan, ne yatırımdan, ne de emlaktan anlardı, ölü adamın kendisi hakkında da tam bir kara cahildi üstelik. Veraset mahkemesinin Oedipa'nın görevi için belirlediği kefalet, önündeki engelin dolar olarak karşılığıydı herhalde. Yeni Ufuklar'ın tuvalet duvarından ajandasına kopyaladığı şeklin altına *Bir dünyayı harekete geçireyim mi?* diye yazmıştı. Harekete geçirmese

bile en azından kubbeye bir ok yollar, böylece ok, takımyıldızların arasından kayıp Ejderha'nın, Balina'nın, Güney Haçı'nın taslağını çizerdi. Herhangi biri işe yarayabilirdi.

Bir sabah erkenden kalkıp Yoyodyne hissedarlar toplantısına gitmesini sağlayan da buna benzer bir duyguydu işte. Orada yapabileceği hiçbir şey yoktu, ama yine de bu sayede ataletten biraz da olsa kurtulabileceğini hissetmişti. Kapılardan birinde ona yuvarlak köşeli, beyaz bir ziyaretçi kartı verdiler ve arabayı aşağı yukarı yüz metre uzunluğunda, pembe boyalı bir çelik barakanın yanındaki devasa otoparka bıraktı. Burası Yoyodyne kafeteryasıydı, toplantı burada yapılacaktı. Oedipa iki saat boyunca uzun bir bankın üzerinde, ikiz olmaları muhtemel iki yaşlı adamın arasında oturdu; ya birinin ya ötekinin eli Oedipa'nın bacağına düşüp duruyordu (sanki bu ellerin sahipleri uyuyakalmıştı da bu benli, çilli eller rüyalar aleminde dolanıyordu). Çevrelerinde Zenciler; patates püresi, ıspanak, karides, kabak, rosto dolu gambotları parıl parıl parlayan uzun buhar tablalarına taşıyarak öğle vaktinde kafeteryayı işgal edecek Yoyodyne işçilerini beslemek için hazırlık yapıyorlardı. Bu rutin iş bir saat sürdü, sonraki bir saat boyunca da hissedarlar, vekiller ve şirket çalışanları hep beraber Yoyodyne şarkılarını söylediler. Güfte, Cornell Üniversitesi marşının ezgisi üstüne yazılmıştı:

MARŞ
LA otoyollarının çok üstünde,
Ve trafiğin vızıldadığı yerde,
Ünlü Glactronics yükselir
Yoyodyne'ın şubesi.
Sonsuza kadar, ant içeriz hep
Sadık kalacağımıza sana,
Cesaretle parlayan pembe büyük çadır
Palmiye ağaçları, uzun ve hakiki.

'Aura Lee'nin ezgisi üstüne de şunu söylediler; koroyu bizzat şirket başkanı Bay Clayton ('Lanet') Chiclitz yönetiyordu:

ÇOK SESLİ KORO

Bendix yol gösterir merrni başlarına
Avco onları güzelce inşa eder
Douglas, Kuzey Amerika'dan,
Grumman paylarına düşeni alır
Martin bir yastık fırlatır,
Lockheed aşağıdan çıkagelir;
ArGe alamayız
Piper Cub üstünde.*
Convair iteler uyduyu
Dönen yörüngeye doğru;
*Boeing üretir Minuteman'ı***
Biz yerde kalırız.
Yoyodyne, Yoyodyne,
Sözleşmeler tüyer senden oysa.
Savunma Bakanlığı sıçar ağzına,
Duyduğu garezden, varım her iddiasına.

Ve sözlerini anımsayamadığı başka eski ünlü şarkılar... Daha sonra şarkıcılar, fabrikada şöyle bir tur atmak için, müfreze büyüklüğünde gruplara ayrıldı.

Oedipa nasıl olduysa kayboldu. Bir ara, bir grup yaşlı, uyuklayan adamın emniyete aldığı bir uzay kapsülü modelini seyrediyordu; hemen sonrasında floresan ışığının uğultusuyla kaplı koskoca bir ofiste tek başınaydı. Gözünün görebildiği her yön beyaz ya da pasteldi: Erkeklerin gömlekleri, kâğıtlar, yazı tahtaları. Düşünebildiği tek şey, bu ışığa karşı güneş gözlüğünü takmak ve birinin gelip kendisini

* 1937-1947 yılları arasında Piper Aircraft tarafından inşa edilmiş küçük, hafif bir uçak. –çn

** Bir tür füze. –çn

kurtarmasını beklemekti. Ama kimse farkına bile varmadı. Açık mavi çalışma masalarının arasındaki koridorlarda dolanmaya başladı, ara sıra bir köşeyi dönüyordu. Ökçelerinden çıkan sese birkaç kafa döndü; mühendisler Oedipa geçene kadar ona baktıysa da hiçbiri onunla konuşmadı. Bu şekilde beş ya da on dakika geçti, kafasının içindeki panik gitgide büyüyordu: Buradan çıkış yok gibiydi. Sonra tesadüfen (Dr. Hilarius'a sorulsa Oedipa'yı çevredeki bilinçdışı işaretleri kendisini belli bir kişiye yöneltmek için kullanmakla suçlardı) ya da artık her nasılsa, Stanley Koteks diye birine rastladı; tel çerçeveli gözlüğü, sandaletleri ve baklava desenli çoraplarıyla ilk bakışta burada çalışıyor olamayacak kadar genç görünüyordu. Zaten sonra çalışan olmadığını öğrendi, sadece kalın bir boya kalemiyle şu işareti karalıyordu:

"Merhaba," dedi Oedipa, bu tesadüf onu kıskıvrak yakalamıştı. Anlık bir hevesle, "Beni Kirby yolladı," diye ekledi; bu, tuvalet duvarındaki addı. Bunu tam bir budala gibi söyledi, sesinin esrarengiz bir tona bürünmesi gerekirdi oysa.

"Selam," dedi Stanley Koteks ve şekli çizdiği büyük zarfı el çabukluğuyla açık bir çekmeceye itip çekmeceyi kapattı. Ziyaretçi kartını görünce, "Kayboldun, öyle mi?" dedi.

"O işaretin anlamı nedir?" gibi küt diye sorulan soruların onu hiçbir yere götürmeyeceğini biliyordu. "Aslında turistim. Şirket hissedarıyım," dedi.

"Hissedar." Koteks, Oedipa'yı baştan ayağa şöyle bir süzdü. Yan masadan ayağıyla çektiği bir döner sandalyeyi Oedipa'ya doğru itti. "Otursana. Gerçekten şirket politikasını etkileyebilir misin ya da doğruca çöpe atmayacakları önerilerde bulunabilir misin?"

"Evet," diye yalan söyledi Oedipa, nereye varacağını görmek istiyordu.

"Eğer," diye lafa girdi Koteks, "onlara patentlerle ilgili

koşulu bıraktırabilirsen... İşte bu, bayan, benim bilediğim öfkem."

"Patentler mi?" dedi Oedipa. Koteks, her mühendisin, Yoyodyne sözleşmesini imzalayarak icat edebileceği her şeyle ilgili patent haklarından nasıl feragat ettiğini açıkladı.

"Bu durum gerçekten yaratıcı bir mühendisin elini kolunu bağlıyor," dedi Koteks ve acı acı ekledi, "böyle biri varsa tabii."

"İnsanların hâlâ bir şeyler icat ettiklerini bilmiyordum," dedi Oedipa, bunun Koteks'i kışkırtacağını sezmişti. "Yani Thomas Edison'dan beri kim var ki? Artık her şey takım çalışması değil mi?" Lanet Chiclitz, bu sabahki karşılama konuşmasında takım çalışmasını vurgulamıştı.

"Takım çalışması," diye homurdandı Koteks, "böyle de denilebilir, evet. Aslında sorumluluktan kaçmanın bir yolu. Toplumun genelindeki ödlekliğin bir belirtisi."

"Vay," dedi Oedipa, "böyle konuşmana izin veriliyor mu?"

Koteks sağma soluna bir baktı, sonra da sandalyesini Oedipa'ya biraz daha yaklaştırdı. "Nefastis Makinesi'ni biliyor musun?" Oedipa gözlerini iyice açtı. "John Nefastis tarafından icat edilmişti, şimdi Berkeley'de. John, hâlâ bir şeyler icat edenlerden. Patentin bir kopyası bende." Bir çekmeceden fotokopi edilmiş bir tomar kâğıt çıkarıp üzerinde Victoria dönemine ait sakallı birinin eskizi bulunan bir kutuyu gösterdi; kutunun üst kısmından bir krank miliyle çarka bağlanmış iki piston çıkıyordu.

"Bu sakallı da kim?" diye sordu Oedipa. "James Clerk Maxwell," diye açıklamaya koyuldu Koteks, "Maxwell'in Cini olarak bilinen ufak bir bilgiyi zamanında doğru varsaymış olan ünlü bir İskoç bilim adamı. Cin, bir kutunun içinde, tamamen farklı ve rastgele hızlarda hareket eden hava moleküllerinin arasında oturmuş, hızlı molekülleri yavaş

olanlarından ayırıyordu. Hızlı moleküllerin enerjisi yavaş olanlardan daha fazladır. Yeterli sayıda molekülü bir yerde yoğunlaştırırsanız, yüksek sıcaklıkta bir alan elde edersiniz. Daha sonra, kutunun bu sıcak alanıyla daha serin olan herhangi bir alanı arasındaki ısı farkını kullanarak bir ısı motorunu çalıştırabilirsiniz. Cin sadece oturup sınıflandırma yaptığından, sisteme gerçek bir emek vermemiş olursunuz. Dolayısıyla, hiçbir şey karşılığında bir şey alarak, süregen bir devinim sağlar, böylece Termodinamiğin İkinci Yasası'nı çiğnersiniz."

"Sınıflandırma emek sayılmaz mı?" dedi Oedipa. "Bunu postane çalışanlarına bir söyle de gör bakalım, kendini nasıl Fairbank, Alaska'ya giden bir posta çuvalının içinde buluyorsun, üstelik KIRILABİLİR etiketi olmadan."

"Zihinsel emek," dedi Koteks, "termodinamik anlamda bir emek değil." Sonra da Nefastis Makinesi'nde Maxwell'in Cini'nin bire bir aynısının bulunduğunu anlatmaya koyuldu. Bütün yapman gereken Clerk Maxwell'in fotoğrafına uzun uzun bakmak ve dikkatini Cin'in sıcaklığı yükseltmesini istediğin, sağ ya da sol, silindire vermekti. Hava genleşip pistonu itiyordu. Maxwell'i sağ profilden gösteren Hıristiyan Bilgisini Yayma Cemiyeti fotoğrafı içlerinde en çok işe yarayanıydı.

Oedipa, kafasını oynatmamaya çalışarak, güneş gözlüğünün ardından etrafına dikkatlice baktı. Kimsenin onlarla ilgilendiği yoktu: Ta tepelerinde uzun süredir sessizliğini koruyan floresan lambalar neşeyle parıldarken, klima uğuldamaya devam ediyor, IBM daktiloları tıkırdıyor, döner sandalyeler gıcırdıyor, kalın başvuru kitapları pat diye kapatılıyor, hışırdayan ozalit baskılar üst üste katlanıyordu; Yoyodyne'daki her şeydi normaldi. Yani bir istisna dışında: Oedipa Maas, tam burada, binlerce insan arasında, kendi rızasıyla gelip bu deliyi bulmuştu.

"Elbette herkes bunu çalıştıramaz," diyerek lafına de-

vam ediyordu Koteks, konuya iyice ısınmıştı. "Sadece tanrı vergisi yeteneği olanlar. John bu kişilere 'Duyarlılar' der."

Oedipa güneş gözlüğünü burnunun üzerine yerleştirip kirpiklerini kırpıştırdı; cilveleşerek bu muhabbetin kancasından kurtulmanın yolunu arıyordu.

"Sence benden iyi bir duyarlı olur mu?"

"Gerçekten denemek ister misin? John'a yazabilirsin. Sadece birkaç duyarlı tanıyor. Denemene izin verebilir."

Oedipa küçük ajandasını çıkarıp kopya ettiği işaretle birlikte *Bir dünyayı harekete geçireyim mi?* sözcüklerinin bulunduğu sayfayı açtı. "Posta Kutusu 573," dedi Koteks.

"Berkeley'de."

"Hayır." Sesi bir tuhaf çıkmıştı, bu yüzden Oedipa haddinden fazla sertçe baktı adama, o zaman Koteks belli bir düşüncenin hızına kapılıp şöyle dedi: "San Francisco'da; hiç—" dedi ve bir hata yaptığını anladı. "Telgrafın orada bir yerde yaşıyor," diye mırıldandı. "Sana yanlış adresi verdim."

Oedipa şansını denedi: "O zaman ATIK adresi artık kullanılmıyor." Ama bunu atık der gibi telaffuz etmişti. Koteks'in kuşkuyla maskelenmiş yüzü taş kesildi. "A-T-I-K diye söylenir, bayan," dedi, "bu bir kısaltma, 'atık' değil, ama en iyisi bu konuya daha fazla girmeyelim."

"Bunu bir kadınlar tuvaletinde gördüm," diye itiraf etti Oedipa. Ama Stanley Koteks'i tatlı dille kandırmanın bir yolu yoktu artık.

"Unut gitsin," diye tavsiyede bulundu Koteks, sonra da bir kitap açıp Oedipa'yı görmezden gelmeye başladı.

Ama Oedipa elbette unutmayacaktı. Koteks'i 'ATIK'nin simgesi' olduğunu düşündüğü bir şekli zarfın üzerine çiziktirirken görmüştü; o zarfın John Nefastis'den geldiğine adı gibi emindi. Ya da onun gibi birinden. Şüpheleri, onca insan arasında, Peter Pinguid Derneği'nden Mike Fallopian üzerinde yoğunlaştı.

"Tabii bu Koteks denen adam yeraltının bir parçası," de-

mişti Mike Fallopian Oedipa'ya birkaç gün sonra, "muhtemelen dengesizlerin bir yeraltı örgütü, ama biraz gücendiler diye onları nasıl suçlayabilirsin ki? Onlara ne olduğuna bir baksana. Okulda, hepimiz gibi, Amerikan Mucidi Mitine inanmaları için beyinleri yıkanıyor –Morse ve telgrafı, Bell ve telefonu, Edison ve ampulü, Tom Swift ve bilmem nesi. Her icada bir adam. Sonra büyüdüklerinde, bütün haklarını Yoyodyne gibi bir canavara devretmeleri gerektiğini öğreniyorlar; bir 'proje', 'görev gücü' ya da 'takım'a saplanıp kalıyorlar ve anonimlik içinde ufalanıp gidiyorlar. Kimse onlardan bir şey icat etmelerini beklemedi –bir tasarım ayininde, el kitabında kendileri için zaten belirlenmiş olan prosedürleri uygulayıp küçük rollerini sergilemeleri yeterliydi. Böyle bir kâbusun içinde tek başına olmak nasıl bir şeydir dersin, Oedipa? Tabii ki birbirlerine kenetlenip iletişimi koparmıyorlar. Kendileri gibi biriyle karşılaştıklarında hemen anlarlar. Belki beş senede bir kere olur bu, ama yine de, anında anlarlar."

O akşam Yeni Ufuklar'a Oedipa'yla birlikte gelen Metzger tartışmak istedi: "O kadar sağcısın ki solculara benziyorsun," diye karşı çıktı. "Bir işçiden kendi patent haklarından feragat etmesini isteyen bir şirkete nasıl karşı olabilirsin? Bu bana artı değer kuramını anımsatıyor, arkadaş, sen de bir Marksist gibi konuşuyorsun." Sarhoşlukları arttıkça, bu tipik Güney California muhabbetinin de çivisi çıkmaya başladı. Oedipa içine kapanmış, yalnız başına oturuyordu. Bu gece, sadece Stanley Koteks'le karşılaşmasından değil, başka tezahürler yüzünden de Yeni Ufuklar'a gelmeye karar vermişti, çünkü posta ve dağıtılma biçimiyle ilgili resmin ana hatları yavaş yavaş belirmeye başlıyordu sanki. Fangoso Lagünleri'nin öteki tarafında tarihe bronzdan bir damga vurulmuştu. Şöyle diyordu: *Burada, 1853 yılında, bir düzine Wells Fargo postacısı, esrarengiz siyah üniformaları içindeki*

maskeli bir çapulcu takımıyla kahramanca çarpıştı. Bu anlatımı, katliamın tek görgü tanığı olup çarpışmadan kısa bir süre sonra ölen bir posta sürücüsüne borçluyuz. Diğer ipucu ise kurbanlardan birinin toprağa çizdiği bir haçtı. Bugüne kadar katillerin kimlikleri bir gizem örtüsünün altında kalmıştır

Bir haç mı? Yoksa ilk harf olan T mi? Aynı şeyi, *Ulağın Trajedisi*'nde Niccolò da gevelemişti. Oedipa buna kafa yordu. Bu Wells Fargo olayını bilip bilmediğini öğrenmek için, telefon kulübesinden Randolph Driblette'i aradı; acaba bu yüzden mi oyundaki suikastçıları simsiyah giydirmeyi tercih etmişti? Telefon boşluğun içinde çaldı durdu. Telefonu kapatıp Zapf'ın sahafına yöneldi. Zapf, 15 wattlık soluk bir ışık konisinin içinden belirip Driblett'in sözünü ettiği *Jakoben İntikam Oyunları* adlı kitabı bulması için Oedipa'ya bizzat yardımcı oldu.

"Son zamanlarda çok talep görüyor," dedi Zapf. Kapaktaki kuru kafa, loş ışıkta onları izliyordu.

Driblette'i mi kastetmişti acaba? Soracak oldu ama sonra vazgeçti. Bu, yaşayacağı pek çok duraksamanın ilki olacaktı.

Echo Courts'a geri döndü, Metzger başka bir iş için bir günlüğüne LA'deydi, Oedipa da hemen Trystero sözcüğünün geçtiği tek sayfaya gömüldü. Satırın karşısında kurşunkalemle *Karşılaştır: farklı basım, 1687 bsk.* yazıyordu. Herhalde bir öğrenci tarafından not edilmişti. Bu, Oedipa'yı biraz keyiflendirdi. Bu satırı yeniden okumak, sözcüğün karanlık yüzünün aydınlığa kavuşmasını sağlayabilirdi. Kısa önsöze göre, metin tarihi belirsiz büyük boy bir basımdan alınmıştı. İşin garibi, önsözde herhangi bir imza yoktu. Telif haklarının yazdığı sayfayı kontrol ettiğinde, özgün ciltli basımın, 1957'de Berkeley, California'da Lectern Yayınları'nca basılmış *Ford, Webster, Tourneur ve Wharfinger'in Oyunları* adlı bir ders kitabı olduğunu gördü. Kendisine yarın bar-

dak Jack Daniels koydu (geçen akşam Paranoyaklar yeni bir şişe bırakmıştı) ve LA kütüphanesini aradı. Baktılar, ama ellerinde ciltli baskı yoktu. Oedipa isterse, kütüphaneler arası ödünç sistemini kullanarak bakabilirlerdi. "Bir saniye," dedi Oedipa, aklına o anda bir fikir gelmişti, "yayımcı Berkeley'de. Belki doğrudan onlara ulaşabilirim." Aynı zamanda John Nefastis'i de ziyaret edebileceğini düşünüyordu.

Bu bronz tabelayı fark etmesinin tek sebebi, Inverarity'den geriye kalan darmadağınık ticaret faizlerine kendinden bir şey katmayı –o şey salt kendi mevcudiyeti dahi olsa– gitgide büyüyen şu saplantı diyebileceğiniz bir sebepten ötürü, bir gün Inverarity Gölü'ne bilerek geri dönmesiydi. Onları düzene sokar, takımyıldızları yaratırdı; ertesi gün Vesperhaven Evi'ne doğru yola çıktı; burası Yoyodyne'ın San Narciso'ya geldiği zamanlarda Inverarity'nin yaşlı yurttaşları misafir etmek için inşa ettiği bir yuvaydı. Ön taraftaki dinlenme odasına sanki her pencereden gün ışığı giriyormuş gibi geldi Oedipa'ya; yaşlı bir adam, televizyonda gösterilen loş bir Leon Schlesinger çizgi filmi önünde başını sallayıp duruyordu ve bir karasinek, yaşlı adamın saçının ayrım yerindeki kepekli pembe kuru vadide besleniyordu. Elinde böcek ilacı tüpüyle şişman bir hemşire içeri daldı ve sineğe korkup uçması için bas bas bağırdı, böylece onu öldürebilecekti. Kurnaz sinek olduğu yerde kaldı. "Bay Thoth'u rahatsız ediyorsun," diye bağırdı ufaklığa. Bay Thoth olduğu yerde sıçradı, sineği korkutup kaçırdı, sonra sinek de can havliyle kapıya doğru uçtu. Hemşire onu takip edip zehri püskürttü.

"Merhaba," dedi Oedipa.

"Rüyamda dedemi gördüm," dedi Bay Thoth. "Çok yaşlı bir adamdı, en azından benim şimdiki yaşım kadar, 91. Küçük bir çocukken, bütün yaşamı boyunca 91 yaşındaymış gibi gelirdi bana. Şimdiyse," diyerek kahkaha attı, "bütün

yaşamım boyunca ben 91 yaşımdaymışım gibi geliyor. Yaşlı adam ne hikâyeler anlatırdı ama... Altına hücum yıllarında Pony Express posta hizmetleri aracını sürerdi. Atının adının Adolf olduğunu anımsıyorum."

Duyduğunun etkisiyle duruma duyarlılaşan Oedipa'nın aklına bronz tabela geldi, yaşlı adama elinden geldiğince onun torunuymuş gibi gülümseyip, "Hiç haydutlarla dövüşüp onları yenmek durumunda kaldı mı?" diye sordu.

"O zalim ihtiyar," dedi Bay Thoth, "bir Kızılderili katiliydi. Tanrım, Kızılderilileri öldürmekten her bahsettiğinde, ağzından köpükler saçılırdı. İşin bu yanına bayılıyordu herhalde."

"Rüyanızda ne görüyordunuz?"

"Ha, o mu," dedi, biraz utanmıştı galiba. "Hepsi şu Porky Pig çizgi filmiyle karıştı." Eliyle televizyona işaret etti. "Malum, rüyana giriyor. Pis makine. Porky Pig ve anarşistle ilgili olanı izlemiş miydin?

Aslında izlemişti, ama, "Hayır," dedi.

"Anarşist baştan aşağı simsiyah giyinmiştir. Karanlıkta sadece gözlerini görebilirsin. 1930'lardan bir çizgi film. Porky Pig dediğim de küçücük bir çocuk. Çocuklar, şimdi bir yeğeninin olduğunu söyledi bana. Çiçero. Hatırlıyor musun, savaş sırasında, Porky bir savunma fabrikasında çalışıyordu? O ve Bugs Bunny. O da iyiydi."

"Simsiyah giyinmişti," diyerek yaşlı adama nerede kaldığını anımsattı Oedipa.

"Bu da rüyada," diyerek hatırlamaya çalıştı adam, "Kızılderililere karıştı. Kızılderililer siyah tüy takıyordu, Kızılderili olmayan Kızılderililer. Dedem bana öyle söyledi. Kuş tüyleri beyazdı ama görünen o ki o sahte Kızılderililer kemik yakıp tüyleri siyaha boyamak için kemik kömürünü tüylere sıvıyorlardı. Bu şekilde geceleyin görünmez oluyorlardı, çünkü geceleri çıkageliyorlardı. Bu sayede ihtiyar, toprağı

bol olsun, onların Kızılderili olmadığını anlayabiliyordu. Kızılderililer asla gece vakti saldırmazlardı. Öldürülürlerse ruhları sonsuza kadar karanlıkta dolanır dururdu. Kafirler."

"Peki Kızılderili değillerse," diye sordu Oedipa, "neydiler?"

"İspanyolca bir adı vardı," dedi Bay Thoth kaşlarını çatarak, "Daha doğrusu bir Meksika adı. Maalesef hatırlayamıyorum. Yüzüğe yazmışlar mıydı acaba?" Sandalyesindeki örgü torbasına uzanıp içinden mavi iplik, iğneler, modeller ve en sonunda matlaşmış altın bir mühür yüzüğü çıkardı. "Dedem bunu öldürdüğü Kızılderililerden birinin parmağından kesip almış. 91 yaşındaki bir adamın bu kadar vahşi olabileceği aklına gelir miydi?" Oedipa yüzüğe bakakaldı. Üzerinde ATIK'nin simgesi vardı; bir kez daha karşısına çıkmıştı işte.

Çevresine göz gezdirdi, bütün pencerelerden içeriye dolan gün ışığına hayalet görmüşçesine baktı, sanki dallı budaklı bir kristalin tam ortasına hapsedilmişti ve "Tanrım," dedi.

"Onu hissediyorum, belli günlerde, belli bir ısının ve hava basıncının olduğu günlerde," dedi Bay Thoth. "Onu yakınımda hissediyorum, biliyor musun?"

"Dedenizi mi?"

"Hayır, Tanrımı."

Böylece Oedipa Fallopian'ı bulmaya gitti; özel posta dağıtımıyla ilgili bir kitap yazdığına göre, Pony Express ve Wells Fargo ile ilgili pek çok şey biliyor olmalıydı. Gerçekten de biliyordu, ama onların karanlık hasımları hakkında değil.

"Elbette," diyordu Fallopian Oedipa'ya, "elime ipuçları geçti. O bronz tabelayla ilgili Sacramento'ya yazdım, aylardır bürokratik bataklıklarında bunu tartışıp duruyorlar. Gün gelecek, okuyabileceğim bir kaynak kitapla geri dö-

necekler. Şöyle diyecek: 'İhtiyarlar, anlatılan masalı unutmayın,' artık ne olduysa onun hakkında. İhtiyarlar. Gerçekten iyi bir belgeleme yöntemi, şu California boku. Bahse girerim yazar çoktan ölmüş olacak. Bunun izini sürmenin hiçbir yolu yok, yaşlı adamla olduğu gibi rastlantısal bir bağıntının peşine düşmek istemiyorsan tabii."

"Gerçekten bu bir bağıntı mı sence?" Her şeyin nasıl da incecik bir hal aldığını düşündü, yüzyıl öncesinden kalan uzun beyaz bir saç teli gibi. İki çok yaşlı adam. Kendisiyle hakikat arasındaki bütün o bitkin beyin hücreleri.

"İsimsiz, yüzsüz, siyahlara bürünmüş o çapulcular. Muhtemelen Federal devlet tarafından tutulmuşlardı. O baskılar çok acımasızdı."

"Rakip posta arabası olamaz mı?"

Fallopian omuz silkti. Oedipa ona ATIK işaretini gösterdi ve adam yine omuz silkti.

"Mike, tam burada, Yeni Ufuklar'ın kadınlar tuvaletindeydi."

"Kadınlar işte," dedi sadece. "Akıllarından ne geçtiğini kim bilebilir?"

Wharfinger'ın oyunundaki birkaç dizeyi kontrol etmek aklına gelseydi eğer, Oedipa aradaki bağlantıyı kendisi kurabilecekti. Bu durumda, LA bölgesindeki en seçkin pul koleksiyoncusu olan Cengiz Cohen adlı birinden yardım aldı. Vasiyetnamedeki talimatlara göre hareket eden Metzger, Inverarity'nin pul koleksiyonunun envanterini çıkarıp ona değer biçmesi için, danışmanlığı karşılığında bir kar yüzdesiyle bu cana yakın, biraz burnundan konuşan uzmanı tutmuştu.

Havuzun üzerini sisle kaplayan, yağmurlu bir sabahta, Metzger yine şehir dışındayken ve Paranoyaklar bir stüdyo kaydı için bir yerlere gitmişken, Oedipa'yı Cengiz Cohen aradı, telefonda konuşurken bile adamın huzursuzluğu hissediliyordu.

"Bazı usûlsüzlükler var, Mayan Maas," dedi. "Gelebilir misiniz?"

Kaygan otoyolda arabayla giderken, "usûlsüzlüklerin" nedense Trystero sözcüğüne bağlanacağından emindi. Metzger bir hafta önce pul albümlerini kiralık banka kasasından alıp Oedipa'nın Impala'sıyla Cohen'e götürmüştü, sonra da Oedipa merak edip içlerine bakmamıştı bile. Ama şimdi, sanki yağmur kulağına fısıldamış gibi, Fallopian'ın özel kuryeler hakkında bilmediği şeyi Cohen'in biliyor olabileceği geldi aklına.

Cohen ev/ofisinin kapısını açtığında, Oedipa onu bir kapı boşluğu dizisi ya da kervanıyla çerçevelenmiş olarak gördü; Santa Monica yönünde gitgide uzaklaşan, hepsi yağmur ışığına batmış odalardı bunlar. Cengiz Cohen'in yaz nezlesinden mustaripti, pantolonunun fermuarı yarı açıktı ve bir Barry Goldwater eşofman üstü giymişti. Birden Oedipa'nın annelik duyguları kabardı. Süitinin yaklaşık üçte bir yolunu kat ettikten sonra geldikleri bir odada Cohen, Oedipa'yı bir sallanan sandalyeye oturttu ve küçük temiz bardaklarda ev yapımı karahindiba şarabı getirdi.

"Karahindibaları bir mezarlıktan topladım, iki sene önce. Şimdi mezarlık yok. Doğu San Narciso Otoyolu için boşalttılar."

Olayların bu raddesinde, artık böyle işaretleri fark edebiliyordu, tıpkı, söylendiğine göre, bir sara hastasının krizin habercisi bir kokuyu, bir rengi, diğer notaları bölen bir ilave notayı fark etmesi gibi. Sonrasında hasta sadece bu işareti anımsar, aslında bir süprüntüdür bu dünyevi bildiri, ama kesinlikle kriz sırasında gün yüzüne çıkan şey değil. Oedipa bütün bunların sonunda (şayet bir sonu olacaksa), kendisinin de ipuçları, duyurular ve imalardan derlenmiş anılarla baş başa kalıp kalmayacağını merak etti; hem de her seferinde hafızasının her nasılsa koruyamayacağı parlaklıktaki

asıl hakikate ilişemeden; bu öyle bir hakikat ki, illaki yeniden alevlenir hep, kendi mesajını geri dönüşsüz bir biçimde yerle bir edip sıradan dünya geri geldiğinde ise fazla ışığa maruz kalmış bir boşluk bırakır. Karahindiba şarabından aldığı bir yudumluk arada, böyle bir krizin şimdiye kadar kaç kere gelmiş olabileceğini ve bir daha geldiğinde bunu nasıl anlayacağını asla bilemeyeceğini düşündü. Muhtemelen bu son saniyede bile... ama bunu anlamanın bir yolu yoktu. Cohen'in yağmur altındaki odalarının sıralandığı koridora şöyle bir baktı ve ilk kez, bütün bunların içinde kaybolmanın ne kadar da mümkün olduğunu gördü.

"Kendi kendime," diyordu Cengiz Cohen, "bir Uzman Komitesi ile iletişime geçmeye karar verdim. Söz konusu pulları daha onlara iletmedim, sizin ve tabii ki Bay Metzger'in iznini bekliyordum. Ama eminim bütün ücretler vasiyetten düşülebilir."

"Anladığımı sanmıyorum," dedi Oedipa.

"İzninizle anlatayım." Oedipa'nın önüne bir masa çekti ve plastik bir dosyadan büyük bir özenle, bir cımbız yardımıyla ABD'deki tarihi olaylardan birinin anısına yapılmış bir pul çıkardı; 1940 tarihli 3 sentlik kına kahvesi renginde bir Pony Express puluydu bu. İptal edilmişti. "Bakın," dedi küçük, parlak, lambayı yakıp Oedipa'ya dikdörtgen bir büyüteci uzatırken.

"Bu yanlış taraf," dedi Oedipa, Cohen pulu benzenli bir bezle silip siyah bir tabla üzerine yerleştirdi.

"Filigran."

Oedipa dikkatle baktı. Siyah renkte beliren ATIK'nin simgesi yine oradaydı, pulun ortasının biraz sağ tarafında.

"Bu nedir?" diye sordu Oedipa, aradan ne kadar zaman geçtiğini bilemeden.

"Emin değilim," dedi Cohen. "Zaten bu yüzden, bu ve diğerleri için Komite'ye başvurdum. Bazı arkadaşlar da bu

pulları görmeye geldiler, ama hepsi aşırı ihtiyatlıydı. Bir de şuna ne diyeceksiniz bakalım." Aynı plastik dosyadan cımbızla, şimdi de Alman puluna benzeyen bir pul çıkardı. Pulun ortasında ¼ sayısı, tepesinde *Freimarke*, sağ tarafına doğru da *Thurn und Taxis* yazısı vardı.

Oedipa, Wharfinger oyunundan anımsayıp, "Bunlar bir tür özel kurye şirketiydi, değil mi?" dedi.

"1300'lü yıllardan Bismarck 1867'de bütün hisseleri ele geçirene kadar, Mayan Maas, bunlar Avrupa'nın tek posta hizmetiydi. Bu, onlara ait çok az sayıdaki yapışkanlı pullardan biri. Ama köşelerine bir bakın." Oedipa, pulun her köşesinin içinde tek bir ilmik bulunan bir boruyla süslenmiş olduğunu gördü. Neredeyse ATIK'nin simgesi gibi. "Posta borusu," dedi Cohen, "Thurn ve Taxis'in simgesiydi. Armalarında bu işaret vardı."

Ve sessizliğe gömülmüştür bir zamanların düğümlü altın borusu; Oedipa oyundaki bir dizeyi anımsadı. Tabii ya. "O zaman bulduğunuz filigran," dedi Oedipa, "hemen hemen aynı şey, çanın içinden çıkan şu küçük fazladan zımbırtı hariç."

"Kulağa saçma geliyor," dedi Cohen, "ama bence bir surdin*."

Oedipa başıyla onayladı. Siyah kostümler, sessizlik, esrarengizlik. Bunlar her kimse, Thurn ve Taxis posta borusunun sesini kısmayı amaç edinmişlerdi.

"Normalde bu pul ve bunun gibi diğerlerinde filigran yok," dedi Cohen, "ve başka detaylar –resimdeki tarama yöntemi, delik sayısı, kâğıdın eskime biçimi– göz önüne alındığında taklit olduğu apaçık. Sadece bir hata değil."

"O zaman hiçbir değeri yok."

Cohen gülümsedi, burnunu sildi. "Düzgün yapılmış bir taklidi ne kadara satabileceğinizi duysanız şaşar kalırsınız.

* Müzik enstrümanlarının sesini kısmaya yarayan alet. –çn

Bu konuda uzman koleksiyoncular var. Mesele bunları kimin yaptığı. Acımasızlar." Pulun arka yüzünü çevirip cımbızın ucuyla ona gösterdi. Resimde, batı hisarından dörtnala yola çıkmış bir Pony Express atlısı vardı. Pulun sağ tarafındaki çalılıktan, muhtemelen atlının gittiği yönden, büyük bir zahmetle işlenmiş tek bir siyah kuş tüyü dışarı doğru uzanıyordu. "Kasten niye böyle bir hata eklensin ki?" diye sordu Cohen, Oedipa'nın yüzündeki bakışı –gördüyse bile– görmezlikten gelmişti. "Şimdiye kadar böyle sekiz pulla karşılaştım. Hepsinde buna benzer bir hata var, dalga geçer gibi, büyük emek verilerek pul tasarımına eklenmiş. Hepsinden ayrı, bazı harfleri değiştirmişler – ABD Pastası."

"En son ne zaman gördünüz?" dedi Oedipa, fazla yüksek çıkmıştı sesi.

"Bir şey mi oldu, Mayan Maas?"

Önce, Mucho'dan gelen, üzerinde müstehcen postaları pasta müdürüne bildirmesini söyleyen bir iptal damgasının bulunduğu şu mektubu anlattı.

"Garip," diyerek Oedipa'ya katıldı Cohen. "Harflerin değiştirilmesine," diyerek bir deftere baktı, "sadece 4 sentlik Lincoln'de rastlanıyor. Normal basım, 1954. Diğer taklitler 1893'e kadar geri gidiyor."

"Yetmiş yıl," dedi Oedipa. "Sahtekâr epey yaşlı olmalı."

"Şayet aynı sahtekârlık söz konusuysa," dedi Cohen. "Peki ya Thurn ve Taxis kadar eskiyse? Milano'dan sürgün edilen Omedio Tassis, ilk kuryelerini 1290'larda Bergama bölgesinde organize etmişti."

Pencereleri ve panjurları ağır ağır kemiren yağmuru dinleyerek sessizce otururken, aniden bu fevkalade ihtimalle yüzleştiler.

"Bu daha önceden de olmuş muydu?" diye sormak zorunda kaldı Oedipa.

"800 yıllık bir posta dolandırıcılığı bu. Bir bilgim yok."

Oedipa daha sonra ona Bay Thoth'un mühür yüzüğü, Stanley Koteks'i karalarken yakaladığı simge ve Yeni Ufuklar'ın kadınlar tuvaletine çizilmiş sessiz boru hakkındaki her şeyi anlattı.

"Her neyse," dedi Cohen, aslında gerek olmasa da, "belli ki hâlâ epey aktifler."

"Yetkililere falan bildirecek miyiz?"

"Eminim bizim bildiğimizden daha çok şey biliyorlardır." Sesi kaygılı geliyordu ya da birden geri adım atmıştı. "Hayır, ben bildirmezdim. Bu bize düşmez, değil mi?"

Oedipa daha sonra ona ATIK'nin açılımını sordu, ama nedense iş işten geçmişti artık. Oedipa onu kaybetmişti. Cohen, hayır dedi, ama aniden Oedipa'nın düşünceleriyle olan senkronizasyonu öylesine koptu ki, yalan söylüyor bile olabilirdi. Oedipa'ya biraz daha karahindiba şarabı koydu.

"Hava artık açtı," dedi Cohen, biraz da mesafeli bir tonda. "Birkaç ay önce epey bulutluydu. İşte, baharda, karahindibalar yeniden çiçek açmaya başladığında, şarap fermantasyona uğrar. Sanki hatırlar gibi."

Hayır, diye düşündü Oedipa, hüzünle. Sanki eski mezarlık her nasılsa yürüyebildiğiniz bir diyarda bir şekilde hâlâ ayaktaydı da ihtiyaç duyulmuyordu Doğu San Narciso Otoyolu'na ve kemikler, kimsenin topraktan sökmeyeceği karahindiba hayaletlerini besleyerek huzur içinde yatmaya devam edebilirlerdi. Sanki bir şişe şarabın içinde bile, ölüler gerçekten ölüme ayak direyebiliyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Oedipa'nın bir sonraki hamlesi Randolph Driblette ile yeniden iletişime geçmek olmalıydı, ama bunun yerine Berkeley'e gitmeye karar verdi. Richard Wharfinger'ın Trystero hakkındaki bilgiyi nereden edindiğini öğrenmek istiyordu. Ayrıca mucit John Nefastis'in postasını hangi yolla aldığına da bir bakabilirdi.

Tıpkı Kinneret'te bıraktığı Mucho gibi, Metzger de gidişiyle perişan olmuşa benzemiyordu. Kuzeye doğru yol alırken, Berkeley'e giderken mi yoksa dönerken mi eve uğrasa diye uzun uzun düşündü. Sonunda Kinneret sapağını kaçırdı ve bu, içine düştüğü ikileme bir son verdi. Körfezin doğu yakası boyunca arabasıyla hırıl hırıl gitti, sonra hemen Berkeley tepelerini çıkıp geniş bir araziye yayılmış, çok katlı, Alman barok tarzında inşa edilmiş, koyu yeşil halı kaplı bir girişten sonra kıvrımlı koridorlara ve süslü şamdanlara açılan bir otele gece yarısına doğru vardı. Lobideki bir levhada AMERİKAN SAĞIR VE DİLSİZLER TOPLULUĞU CALIFORNIA BÖLGE KURULUŞU'NA HOŞGELDİNİZ yazılıydı. Mekândaki bütün ışıklar, insanı dehşete düşürecek kadar parlaktı; binada müthiş ağır bir sessizlik hakimdi. Bir resepsiyonist resepsiyon masasının ardında uyukladığı yerden çıkıverdi ve Oedipa'ya işaret dilinde bir şeyler anlat-

maya başladı. Oedipa da ne olacağını görmek için hareket çekmeyi düşündü. Ama hiç ara vermeden araba kullanmıştı ve birden bitkinlik onu kıskıvrak yakalayıvermişti. Resepsiyonist, mutlak bir sessizlik içinde, Oedipa'yı tıpkı San Narciso sokakları gibi usul usul kıvrılan koridorlardan geçirip içinde Remedios Varo'nun bir reprodüksiyonu bulunan bir odaya çıkardı. Oedipa, neredeyse ânında uykuya daldı, ama yatağının karşısındaki aynada beliren bir şeyi gördüğü kâbus yüzünden uyanıp durdu. Belirli bir şey değil, sadece bir olasılıktı; görebildiği bir şey değildi. Nihayet uyuduğundaysa, rüyasında kocası Mucho, California'da bildiği hiçbir yere benzemeyen yumuşacık beyaz bir kumsalda onunla sevişiyordu. Sabah uyandığında, yatakta dimdik oturmuş, aynadaki yorgunluktan bitap düşmüş aksine gözlerini dikmiş bakıyordu.

Lectern Yayıncılığı'nı Shattuck Bulvarı'nda küçük bir ofis binasında buldu. Ellerinde *Ford, Webster, Tourneur ve Wharfinger Oyunları* adlı kitap yoktu ama 12,5 dolarlık çeki alıp Oakland'daki deponun adresiyle birlikte orada görüşebileceği insanları gösteren bir makbuz verdiler. Kitabı alabildiğinde öğleden sonra olmuştu bile. Onu ta buraya kadar getiren dizeyi bulmak için kitabın sayfalarına göz gezdirdi. Ve kitap sayfasında kırılan güneş ışığında donakaldı.

Kutsal hiçbir yıldız kümesi kollayamaz, bilirim, diyordu beyit, *Angelo'nun şehvetlerinden geçen birini.*

"Hayır," diye isyan etti Oedipa. " 'Bir kere buluşma ayarlayanı Trystero ile.' " Karton kapaklı kitaba kurşunkalemle alınmış not farklı bir basımdan söz ediyordu. Ama o karton kapaklı kitabın, şu anda elinde tuttuğu kitabın aynı basımı olması gerekiyordu. Kafası karışmıştı, bu baskıda da bir dipnot olduğunu gördü:

Yalnızca Quarto baskısına (1687) göre. Bundan önceki büyük boy baskıda, kapanış dizesinin olması gereken yere eklenmiş bir söz yer almaktadır. D'Amico, Wharfinger'ın saraydaki birine ilişkin karalayıcı bir karşılaştırmada bulunmuş olabileceğini, sonraki 'düzeltmenin' ise aslında yayımcı Inigo Barfstable'ın işi olduğunu ileri sürmüştür. Tartışmalı 'Whitechapel' versiyonunda, (takriben 1670), "Bu Buluşma ya da iğrenç hata, ah Niccolõ," dizesi yer almaktadır ki, iyice kaba bir on ikilik hece vezni kurmasının yanı sıra, sözdizimsel açıdan anlamlandırılması da güçtür, şayet bu dizenin aslında, "Bu Trystero *dies irae*..." sözcükleriyle yapılmış bir cinas olduğuna yönelik J. –K. Sale'in öne sürdüğü alışılmadık fakat inandırıcı iddiayı kabul etmezsek. Ancak altı çizilmelidir ki, bu da dizeyi önceki hali kadar bozuk bir durumda bırakmaktadır, çünkü *triste* (=sefil, yoz) sözcüğünün sözde İtalyancalaştırılmış bir çeşitlemesi değilse eğer, *trystero* sözcüğü için herhangi bir belirgin anlam verilmemiştir. Ama 'Whitechapel' baskısı, bölük pörçük olmasının yanı sıra, başka bir yerde de belirttiğimiz gibi, bu tarz bozuk ve olasılıkla sahte dizelerle doludur ve bu nedenle pek güvenilir değildir.

O zaman, diye merakla sordu kendi kendine Oedipa, Zapf'dan aldığım karton kapaklı kitap *kendisindeki* "Trystero" dizesini nereden çıkardı? Quarto, büyük baskı ve "Whitechapel" parçalarından ayrı başka bir baskı daha mı vardı? Bu kez de, Cal'da İngilizce profesörü olan Emory Bortz adlı birinin imzasını taşıyan editör önsözünde böyle bir şeyin bahsi geçmiyordu. Neredeyse bir saatini daha bütün dipnotları incelemekle geçirdi, ama hiçbir şey bulamadı.

"Kahretsin," diye bağırdı, arabayı çalıştırıp Profesör Bortz'u bulmak üzere Berkeley'e doğru yola çıktı.

Kitaptaki tarihi hatırlamalıydı: 1957. Başka bir dünya. İngilizce Bölümü ofisindeki kız, Oedipa'ya Profesör Bortz'un

artık fakültede bulunmadığını söyledi. San Narciso, California'daki San Narciso Üniversitesi'nde ders veriyordu.

Elbette, diye düşündü Oedipa, yüzünü buruşturarak, 'başka nerede olabilirdi ki?' Adresi not etti ve kitabın karton kapaklı basımını kimin yayımlamış olduğunu anımsamaya çalışarak dışarı çıktı. Anımsayamadı.

Yaz ayıydı, hafta içiydi ve ikindi vaktiydi. Oedipa'nın bildiği hiçbir üniversitenin hareketli olacağı bir zaman değildi ama burası öyleydi işte. Wheeler Hall'dan aşağıya inen yokuştan sonra Sather Gate'den geçip fitilli kadife, kot, çıplak bacaklar, sarı saçlar, kemik çerçeveli gözlükler, güneşte yanıp sönen bisiklet tekeri telleri, kitap çantaları, sallanan oyun masaları, yerlere kadar sarkmış upuzun dilekçe kâğıtları, ne olduğu bir türlü anlaşılamayan FSM, YAF ve VDC* posterleri, fıskiyedeki köpükler, hararetle tartışan öğrencilerle dolu bir meydana çıktı. Elindeki kalın kitabıyla bütün bunların arasından geçti, büyülenmişti, güvensizdi, bir yabancıydı; buranın bir parçası gibi hissetmek istiyor fakat bunun için paralel evrenler arasında ne kadar çok gidip gelmesi gerektiğini biliyordu. Çünkü kendi okul yıllarım, sadece öğrenci arkadaşlarını değil, aynı zamanda o dönemde içinde bulundukları ve gelecekte de onları bekleyen yapının büyük kısmını saran sinir harbi, durulma ve inziva dönemi içinde geçirmişti; bu, yalnızca ölümün çare bulduğu yüksek mertebelerdeki belli patolojilere karşı verilen ulusal bir refleksti ve bu Berkeley, kendi geçmişinden tanıdığı, üzerine ölü toprağı serpilmiş Siwash'lara hiç benzemiyor, daha çok hakkında birçok şey okuduğunuz Uzak Doğu ya da Latin Amerika üniversitelerini andırıyordu, yani en çok tutulan halk bilimi örneklerinin bile şüpheyle karşılanabildiği, fe-

* FSM, Free Speech Movement (İfade Özgürlüğü Hareketi); YAF, Young Americans for Freedom (Özgürlük Yanlısı Genç Amerikalılar); VDC, Vietnam Day Cimmittee (Vietnam Günü Komitesi). –*çn*

lakete sürükleyen fikir ayrılıklarının dile getirilebildiği, intihara sürükleyen bağlılıkların seçilebildiği şu özerk kültür ortamlarını –hükümetleri deviren türden kurumlardı bunlar. Ama Bancroft Yolu boyunca sarışın çocuklar ile homurdanan Honda ve Suzukiler arasından geçerken duyduğu dil İngilizceydi, Amerikan İngilizcesi. Sekreter James ve Foster ile Senatör Joseph* neredeydi, Oedipa'nın aşırı ılımlı gençliğine kol kanat germiş o sevgili ahmak tanrıcıklar nerelerdeydi? Başka bir dünyada. Başka bir tren yolunda, alınan başka kararlar zincirinde, kapatılan demiryolu makaslarında; şimdi hepsini başka bir yere bırakılmış, terk edilmiş, karmakarışık bir halde, kayıp arayan dedektiflerden kaçarken, zilzurna sarhoş, eroin almış, alkolik, fanatik, takma adlarla dolaşan, ölmüş, bir daha bulunmaları imkânsız kişiler olarak öylece atıveren meçhul makasçılar yüzünden. Bütün bu tipler arasında genç Oedipa'yı gerçekten ender rastlanan bir yaratığa dönüştürmeyi başarmışlardı aslında, gösteri yürüyüşleri ve oturma eylemleri için uygun biri değildi belki ama Jakoben metinlerdeki tuhaf sözcükleri takip etmede kelimenin tam anlamıyla bir ustaydı.

Impala'yı gri yol boyunca uzanan Telegraph Bulvarı üzerinde bir yerlerdeki benzin istasyonuna park edip bir telefon rehberinde John Nefastis'in adresini buldu. Sonra sözde Meksika tarzı bir apartmana sürdü arabasını, ABD posta kutuları arasında adamın adını aradı, apartman girişindeki merdivenlerden çıkıp Nefastis'in kapısını bulana kadar birbiri ardına sıralanan perdeli pencereler boyunca yürüdü. John Nefastis asker tıraşlıydı ve tıpkı Koteks gibi yaşından genç görünüyordu ama Truman yönetiminden kalma, Polinezya temalarıyla süslü bir gömlek giyiyordu.

---

* Sırasıyla James Forrestal, John Foster Dulles ve Joseph McCarthy kastediliyor. –*çn*

Oedipa kendisini tanıtırken Stanley Koteks'in adını verdi.

"Benim 'duyarlı' olup olmadığımı anlayabileceğinizi söyledi."

Nefastis, televizyonda bir grup çocuğun Watusi'ye benzer hareketlerle dans edişlerini izliyordu. "Gençleri izlemeyi severim," diye açıkladı. "O yaşlardaki genç kızların tuhaf bir çekiciliği var."

"Benim kocam da sever," dedi Oedipa, "anlıyorum."

John Nefastis Oedipa'ya parıldayan gözlerle baktı, sempatikti, sonra da arka taraftaki çalışma odasından Makinesini getirdi. Hemen hemen patentte tarif edildiği gibiydi. "Nasıl çalıştığını biliyor musunuz?"

"Stanley bana şöyle bir anlatmıştı."

Sonra, hayret verici bir biçimde, entropi denen bir şeyden söz etmeye koyuldu. 'Trystero' sözcüğü Oedipa'yı ne kadar rahatsız ediyorsa, bu sözcük de Nefastis'i o kadar rahatsız ediyordu. Ama Oedipa için fazlasıyla teknik bir konuydu. Anlayabildiği kadarıyla, bu entropi denen şeyin iki farklı türü vardı. Bir tanesi termik motorlarla ilgiliydi, diğeriyse iletişimle. Eskiden, 1930'larda, birinin denklemi diğerininkine çok benziyordu. Bu bir tesadüftü. Bu iki alan birbiriyle tamamen alakasızdı, bir nokta hariç: Maxwell'in Cini. Cin oturup moleküllerini sıcak ve soğuk olmak üzere ikiye ayırırken, sistemde entropi kaybı olduğu söyleniyordu. Ama bu kayıp, hangi molekülün nerede olduğuna dair Cin'in edindiği bilgi sayesinde bir şekilde dengeleniyordu.

"İletişim burada kilit nokta," diye heyecanla bağırdı Nefastis. "Cin elde ettiği verileri duyarlı kişiye aktarıyor ve duyarlının da aynen karşılık vermesi gerekiyor. O kutunun içinde sayılarla ifade edilemeyecek kadar çok molekül var. Cin, her birinden veri topluyor. Derin bir psişik düzeyde işi halletmeli. Duyarlı kişi, o sarsıcı enerji kümesini alıp hemen hemen aynı miktarda bilgiyle geri beslemeli. Döngüyü

korumak için. Seküler düzeyde ise bütün görebildiğimiz, hareket etmesini umduğumuz bir itenektir. Bütün bu koca bilgi karmaşasına karşı, motorun her bir güç çıkışıyla tekrar tekrar imha edilen tek bir küçük hareket."

"Yardımcı olun biraz," dedi Oedipa, "bu dedikleriniz bana hiçbir şey ifade etmiyor."

"O zaman şöyle diyeyim: Entropi bir mecaz," diye iç geçirdi Nefastis, "bir metafor. Termodinamik dünyasını bilgi akışı dünyasına bağlar. Makine her ikisini de kullanır. Cin, bu metaforun sadece sözel açıdan zarif olmasını değil, nesnel açıdan da doğru olmasını sağlar."

"Peki ya şöyleyse," dedi Oedipa, kendisini biraz sapkın biri gibi hissederek, "ya Cin sadece iki denklem birbirine benzediği için varsa? Metafor yüzünden?"

Nefastis gülümsedi; her türlü etkiye kapalı, son derece sakin ve inançlıydı. "Clerk Maxwell'e göre, metaforun bilindiği günlerin çok öncesinde de vardı."

Peki ama Clerk Maxwell Cini'nin gerçekliği konusunda bu denli fanatik miydi gerçekten? Oedipa kutunun dışındaki resme baktı. Clerk Maxwell profilden görülüyor, bu yüzden gözleri Oedipa'nınkilerle buluşmuyordu. Alnı yuvarlak ve düzgündü, kafasının arkasındaysa kıvırcık saçlarla kaplı acayip bir yumru vardı. Açıkta kalan gözünde yumuşak, müphem bir ifade vardı, ama Oedipa, sakal ve bıyığının altında gizli duran ağzının gölgelenmiş kurnazlıklarından gece yarılarında ne duygu karmaşalarının, krizlerin, hortlamış korkunçlukların çıktığını merak etti.

"Resme iyice bakın," dedi Nefastis, "ve bir silindire odaklanın. Endişelenmeyin. Eğer bir duyarlıysanız hangisi olduğunu bileceksiniz. Zihninizi açık bırakın, Cin'in mesajını almaya hazır olun. Hemen dönerim." Nefastis, şimdi bir çizgi film gösteren televizyonun başına geri döndü. Oedipa iki Ayı Yogi, bir Goril Magilla ve Peter Potamus arasında

oturmuş, Clerk Maxwell'in esrarengiz profiline bakıyor, Cin'in kendisiyle iletişime geçmesini bekliyordu.

"Orada mısın, küçük adam," diye sordu Oedipa, "yoksa Nefastis beni işletiyor mu?" Eğer bir itenek hareket etmezse, bunu asla bilemeyecekti. Clerk Maxwell'in elleri fotoğrafın kadrajından çıkarılmıştı. Bir kitap tutuyor olabilirdi. Işığı sonsuza dek yitirilmiş olan Victoria İngiltere'sinde hayali bir manzaraya dalmıştı. Oedipa'nın gerginliği daha da arttı. Sanki sakalın ardından, Maxwell belli belirsiz gülümsemeye başlamıştı. Gözlerinde bir şey kesinlikle değişmişti...

Ve işte orada. Görebildiği şeyin üst köşesinde: O azıcık hareket eden şey sağdaki itenek değil miydi? Doğrudan bakamadı, talimatlara göre gözlerini Clerk Maxwell'in üzerinde tutması gerekiyordu. Dakikalar geçti, itenekler yerlerinde donmuş duruyorlardı. Televizyondan tiz komik sesler geliyordu. Az önce gördüğü bir retina seğirmesi, yanlışlıkla harekete geçmiş bir sinir hücresi yüzünden olmalıydı. Gerçek bir duyarlı daha fazlasını mı görürdü? Korkudan altına etmek üzereydi; hiçbir şey olmayacağını düşündükçe korkusu daha da artıyordu. "Neden endişeleneyim ki," dedi endişeyle; "Nefastis delinin teki, unut bunu, zırdeli. Gerçek bir duyarlı, insanın sanrılarını paylaşabilen kişidir, hepsi bu."

Paylaşabilse ne kadar şahane olurdu. On beş dakika daha denedi, "Oradaysan, her ne isen, bana kendini göster, sana ihtiyacım var, göster kendini," diye yineleyip durdu. Ama hiçbir şey olmadı.

"Üzgünüm," diye içeriye seslendi; uğradığı düş kırıklığı yüzünden ağlamak üzere oluşu hayret vericiydi. "İşe yaramıyor." Nefastis, Oedipa'nın yanına gelip kolunu kadının omzuna attı.

"Sorun değil," dedi. "Lütfen ağlama. Gel, içerideki kanepeye otur. Haberler birazdan başlayacak. İşi orada halledeceriz."

"İşi mi?" dedi Oedipa. "Halletmek? Neyi?"

"Cinsel ilişkide bulunuruz," diye yanıtladı Nefastis. "Bu gece belki Çin'le ilgili bir şey olacak. Viet Nam hakkında konuşulurken bunu yapmayı severim, ama en iyisi Çin. Bütün o Çinlileri düşünüyorsun. Sürülerine bereket. O yaşam bolluğu... Bu şekilde daha seksi oluyor, öyle değil mi?"

Oedipa bir çığlık atıp kaçtı; Nefastis karanlık odalarda parmaklarını çıtlatıp kesinlikle televizyondan öğrendiği, o-zaman-git-bakalım-bebeğim türü çakma hippi laflarla Oedipa'nın peşine düştü.

"Yaşlı Stanley'e selam söyle," diye seslendi. Oedipa merdivenleri hızla inip sokağa çıktı, arabasının plakasına eşarbını fırlattı ve Telegraph Yolu boyunca feryat figan gitti. Arabayı daha çok otomatiğe bağlamış gibi sürüyordu, ta ki Mustang'ıyla hız yapan bir oğlan, herhalde arabanın kendine verdiği yeni cinsel gücü denetleyemediğinden olsa gerek, Oedipa'yı az kalsın öldürene kadar, işte o zaman otobanda olduğunu, geri dönülemez bir şekilde Bay Bridge'e doğru gittiğini fark etti. Trafiğin en yoğun olduğu saatti. Oedipa gördüğü manzara karşısında dehşete düşmüştü, böylesine yoğun bir trafiğin sadece Los Angeles gibi yerlerde mümkün olabileceğini düşünürdü, birkaç dakika sonra köprü kemerinin en yukarı noktasından aşağıya San Francisco'ya doğru baktığında, kirli hava kütlesini gördü. Pus, diye kendini düzeltti, gördüğüm bu, pus. San Francisco'da kirli hava kütlesi ne arasın? Kirli hava kütlesi, halk söylencelerine göre, güneyin ötelerine kadar görülmezdi. Güneşin açısı yüzünden olmalı.

Bir Amerikan otoyolunda egzoz, ter, göz kamaştırıcı parlaklık ve aksi giden yaz akşamının ortasında Oedipa Maas, Trystero sorunu üzerine kafa yordu. San Narciso'nun bütün o sessizliği –motel havuzunun hareketsiz yüzeyi, evlerle dolu sokakların Japon bahçelerinin kumu üzerindeki tır-

mık izlerine benzeyen hatları– konuyu bu otoyol çılgınlığı kadar salim kafayla düşünmesine fırsat vermemişti.

John Nefastis'e göre (yakın zamanlardan bir örnek verecek olursa), termodinamik ve enformasyon alanında olmak üzere iki tür entropi, yazılı bir formüle geçirildiğinde, diyelim ki tesadüfen, birbirlerine benzeyiveriyorlardı. Yine de, bu basit tesadüfe Maxwell'in Cini yardımıyla, bir saygınlık kazandırmıştı.

Artık Oedipa burada, Tanrı metaforuyla karşı karşıya kalmışken, kaç bölüm olduğunu biliyordu; her durumda ikiden fazla. Bugünlerde baktığı her yerde pıtrak gibi biten tesadüflerle etrafı çevrilmişken, onları birbirine bağlayacak bir ses, bir sözcük, Trystero'dan başka bir şey yoktu elinde.

Trystero hakkında biraz bir şey biliyordu: Avrupa'da Thurn ve Taxis posta servisine karşı çıkmıştı; simgesi surdin bir posta borusuydu; 1853 yılından önce bir ara Amerika'da ortaya çıkmış, ya siyahlara bürünmüş kanun kaçakları ya da maskeli Kızılderililer olarak Pony Express ile Wells Fargo'ya karşı savaşmıştı; bugünse alışılmışın dışında bir cinsellik anlayışına sahip kişiler, Maxwell'in Cini'nin gerçekliğine inanan mucitler ve muhtemelen kendi kocası Mucho Maas için (ama Mucho'nun mektubunu çoktan atmıştı, Cengiz Cohen'in pulu inceleme fırsatı olamamıştı, dolayısıyla emin olmak için Mucho'nun kendisine sorması gerekiyordu) bir iletişim kanalı görevi görerek California'da hâlâ varlığını sürdürüyordu.

Ya Trystero, kendi çapında, gerçekten de vardı ya da var sayılıyordu, ölü adamın mirasına kafayı bu kadar takıp onunla yatıp onunla kalktığı için, büyük olasılıkla Oedipa'nın hayalinden ibaretti. Burada San Francisco'da, mirasın bütün maddi varlıklarının uzağındayken, her şeyin uzaklarda yitip dağılması için hâlâ bir ihtimal vardı. Bütün bunların tamamen sinir sistemiyle ilgili, psikoloğunun dü-

zeltebileceği ufak tefek şeyler olduğuna kendini ikna etmesi için, bir tek bu geceyi geçirmesi gerekiyordu, önüne geldiği gibi, hiçbir şeyin olmadığını görerek. Kuzey Sahili'nde otoyoldan çıktı, etrafta bir tur atıp sonunda depoların orada dik bir tali yolda arabasını park etti. Sonra Broadway boyunca yürüyüp akşamın ilk kalabalığı arasına karıştı.

Ama daha bir saat geçmemişti ki, surdin bir posta borusu gözüne ilişti. Roos Atkins takım elbiseleri giymiş yaşı geçkin delikanlılarla dolu bir sokakta boş boş dolaşırken, başlarında rehberleriyle San Francisco'da birkaç gece mekânına gitmek üzere Volkswagen marka bir otobüsten paldır küldür inen bir turist grubuyla çarpıştı. Birisinin, "Şunu sana takayım," diye kulağına fısıldadığını duydu, "çünkü az önce gruptan ayrıldım." Sonra da koskocaman kiraz kırmızısı bir kimlik kartını göğsünün kenarına el çabukluğuyla iliştiriliverdi; üzerinde MERHABA! ADIM Arnold Snarb! VE İYİ VAKİT GEÇİRMEK İSTİYORUM! yazıyordu. Oedipa çevresine bir göz gezdirdi ve nurtopu yüzlü bir adamın göz kırparak vatkasız ceketlerle çizgili gömlekler arasında gözden kaybolduğunu gördü; Arnold Snarb iyi vakit geçirmek için gitmişti işte.

Birisi hakem düdüğünü çaldı ve Oedipa kendisini, kimlik kartları takılı diğer vatandaşlarla birlikte, Yunan Usûlü adlı bara sürüklenirken buldu. Yo olamaz, diye düşündü Oedipa, cigaralık istemiyorum, hayır. Ve bir süreliğine insan selinin arasından sıyrılmaya çalıştı, ama sonra bu gece aklına estiği gibi takılmaya karar vermiş olduğunu anımsadı.

Rehberleri onları kısaca bilgilendirmeye koyuldu: "Tamam, burada," diyordu gömlek yakasına koyu sicim gibi ter atarken, "üçüncü cinsiyetin mensuplarını göreceksiniz, Körfez kenarındaki bu şehrin nam saldığı lavantalarla tanışın. Bazılarınıza bu deneyim biraz ibnelik gibi gelebilir,

ama sakın unutmayın, bir turist grubundanmış gibi davranmayın. Sevişme teklifi alırsanız, eğlencesine bakın, meşhur Kuzey Sahili'nde bulabileceğiniz gay gece yaşamının bir parçası neticede. İki içki içebilirsiniz ve düdüğü duyduğunuzda dışarı çıkma vaktiniz geldi demektir, koşar adım, tam burada yeniden gruplara gireceksiniz. Düzgün davranırsanız, sonrasında Finocchio'nun Mekânı'na gideceğiz. Düdüğü iki kez çaldı ve turistler, bara çılgınca hücum ederek, çığlık kıyamet, Oedipa'yı da içeriye sürüklediler. Ortam sakinleştiğinde, avucunun içinde ne olduğu belirsiz bir içki, süet bir spor ceket giymiş uzun boylu birinin üzerine çullanmış bir halde kapının yanındaydı. Yakanın iç tarafında solgun, hafif hafif parıldayan bir metal alaşımı üzerine zarafetle işlenmiş bir şeye gözü ilişti; kiraz kırmızı kimlik kartlarından biri değil, Trystero posta borusu biçiminde bir iğneydi. Hani surdin olan.

Tamam, dedi kendi kendine. Kaybettin. Hepi topu bir saatliğine şansımı denedim. O zaman çıkıp Berkeley'e, otele dönmeliydi. Ama yapamadı.

"Baksana," diye seslendi iğnenin sahibine, "peki ya sana Thurn ve Taxis ajanı olduğumu söylersem?"

"Ne," diye yanıtladı adam, "bir tür tiyatro ajansı mı?" Adamın kocaman kulakları vardı, saçları neredeyse kafa derisini ortaya çıkaracak kadar kısacık kesilmişti, yüzü de sivilce doluydu ve şimdi Oedipa'nın göğüslerinde şöyle bir dolanan gözleri fazlasıyla ifadesizdi. "Nasıl oluyor da Arnold Snarb diye bir adın olabiliyor?"

"Eğer yaka iğneni nereden aldığını bana söylersen," dedi Oedipa.

"Kusura bakma."

Adamı sıkboğaz etmeye başladı: "Eşcinsel işareti falansa, beni rahatsız etmez."

Adamın gözleri hiçbir şey ele vermiyordu: "O tarafa me-

yilli değilim," dedi. "Sana da değilim." Oedipa'ya sırtını dönüp bir içki söyledi. Oedipa, kimlik kartını çıkarıp bir kül tablasına koydu ve sessizce, sinir bozukluğunu belli etmemeye çalışarak şöyle dedi:

"Bak, bana yardım etmek zorundasın. Çünkü gerçekten aklımı yitirmeye başladığımı düşünüyorum."

"Yanlış giyinmişsin, Arnold. Git rahibinle konuş."

"ABD Postasını kullanıyorum, çünkü bundan başkası öğretilmedi bana," diye açıklamaya koyuldu. "Ama senin düşmanın değilim. Olmak da istemem."

"Arkadaşım olmaya ne dersin?" Taburede dönüp Oedipa'yla yeniden yüz yüze geldi. "Ne dersin, Arnold?"

"Bilmiyorum," diye yanıtlamanın daha iyi olacağını düşündü.

Adam ona boş boş baktı. "Peki sen *ne* biliyorsun?"

Oedipa adama her şeyi anlattı. Neden anlatmasındı? Hiçbir şeyi gizlemeden. Anlattıkları bittiğinde, turistler düdükle dağılmış, Oedipa'nın üç içkisine karşılık adam ona iki içki almıştı.

" 'Kirby'yi duymuştum," dedi, "bir kod ad, gerçek biri değil. Ama geri kalanını bilmiyorum, körfezin karşı tarafındaki senin şu Çin hayranını da o manyak oyunu da duymadım. Hiçbir zaman bunun bir tarihi olduğunu düşünmedim."

"Başka bir şey düşünemez oldum," dedi Oedipa, biraz ağlamaklı.

"Ve," dedi kirli sakalını kaşıyarak, "bunları anlatacak kimsen yok. Sadece barda adını bilmediğin biri, öyle mi?"

Oedipa ona bakmıyordu. "Sanırım yok."

"Kocan ya da deli doktorun da mı yok?"

"İkisi de var," dedi Oedipa, "ama bilmiyorlar."

"Onlara anlatamaz mısın?"

Sonunda, kısacık bir an adamın gözlerindeki boşluğa baktı ve omzunu silkti.

"O zaman sana bildiklerimi anlatacağım," dedi adam nihayet. "Taktığım iğne IA üyesi olduğum anlamına geliyor. Inamorati Anonim. Inamorati âşık olan biridir. Bu bağımlılıkların en kötüsüdür."

"Diyelim ki biri âşık olmak üzere," dedi Oedipa, "sen de yanına gidip ona yardım falan mı ediyorsun?"

"Evet. Bütün olay, buna ihtiyaç duymayacağın bir yere erişmek. Ben şanslıydım. Genç yaşta atlattım. İster inan ister inanma ama geceleri çığlık çığlığa uyanan altmış yaşında adamlar, hatta daha yaşlı kadınlar var."

"O halde, AA gibi toplantılarınız mı oluyor?"

"Tabii ki hayır. Bir telefon numaran oluyor, arayabileceğin bir çağrı yanıtlama hizmeti. Kimse kimsenin adını bilmez, sadece telefon numarası var, o da durum üstesinden gelemeyeceğin kadar kötüleşirse diye. Biz münzevileriz, Arnold. Toplantılar olayın bütün amacını yok eder."

"Peki ya yardım ettiğin kişi? Ya ona âşık olursan?"

"Giderler," dedi. "Onları asla ikinci kez görmezsin. Yanıtlama hizmeti yollar onları ve tekrarların olmamasına dikkat ederler."

Peki, posta borusu nereden çıktı? Bu, onların kuruluşuna kadar gider. 60'ların başında, LA yakınlarında yaşayan ve şirketin yönetim kademesinde müdürün üstünde ama başkan yardımcısının altında bir pozisyonda çalışan Yoyodyne yöneticilerinden biri, 39 yaşındayken, makineleşme nedeniyle kendisini işsiz buldu. Yedi yaşından bu yana, başkanlık ve ölümden başka bir hedefi göstermeyen katı bir eskatoloji öğreniminden geçmiş, anlamaya kalkışamayacağı uzmanlık protokollerini imzalamaktan ve kendisine açıklanması gereken uzman gerekçelerle bozulmuş uzman programların sürekli devam eden cinnetinin suçunu üstlenmekten başka kesinlikle hiçbir şey yapmamak üzere eğitilmiş yöneticinin ilk aklına gelen şey elbette intihardı. Ama önceden gördüğü

eğitimler ağır bastı: Önce komitenin fikirlerini duymadan karar veremezdi. *LA Times*'ın kişisel sayfasına bir ilan verdi, aynı belayı yaşamış birinin intihar etmemek için iyi bir neden bulup bulmadığını soruyordu. Kurnazlığı sayesinde hiçbir intihar vakasının cevap vermeyeceğini varsayıyordu, dolayısıyla otomatik olarak geçerli verileri elde edebilecekti. Varsayımı yanlıştı. Bir hafta boyunca, karısının ayrılık hediyesi olarak verdiği (işten çıkarılma belgesi eline verildikten bir gün sonra karısı onu terk etmişti) küçük Japon dürbünüyle posta kutusunu hevesle kontrol edip düzenli olarak her öğle vakti gelen postalarla birlikte aptal saptal şeylerden başka bir şey alamadıktan sonra, sarhoşluktan sızıp kalarak daldığı, mesai bitiş trafiğinde otobana atladığı, siyah beyaz bir rüyadan ısrarla çalınan kapı yüzünden irkilerek uyandı. Bir pazar öğleden sonrasının geç vakitleriydi. Kapısını açtı ve karşısında kafasında örgü balıkçı beresi, el niyetine taşıdığı kancayla yaşlı bir serseri buldu; adam bir deste mektup verip tek kelime etmeden uzun adımlarla uzaklaştı. Mektupların çoğu, ya beceriksizlik ya da son dakika korkaklığı yüzünden intihar teşebbüsü yarım kalmış kişilerden geliyordu. Ancak hiçbiri, hayatta kalmak için ilgi uyandırabilecek bir gerekçe sunamıyordu. Yönetici yine de tereddüt ediyordu: Canına kıymanın avantajlarıyla dezavantajlarını "artılar" ve "eksiler" başlıklı iki sütunda listelediği kâğıtların başında bir hafta daha geçirdi. Tetikleyici bir şey olmadan, net bir karara varmanın imkânsız olduğuna kanaat getirdi. En sonunda bir gün, hükümet politikalarını protesto etmek için kendini ateşe veren Viet Nam'lı bir Budist rahip hakkında *Times*'da AP tele-fotosuyla birlikte yayımlanan kapak öyküsünü gördü. "Çok havalı!" diye haykırdı yönetici. Garaja gidip Buick'inin deposundan bütün benzini çekti, yeşil Zachary marka tam takım elbisesini yeleğiyle birlikte giydi, intihara teşebbüs edip başarısız olmuş

kişilerden gelen bütün mektupları bir montun cebine tıkıştırdı, sonra mutfağa gitti, yere oturdu, kendini iyice benzine bulamaya koyuldu. Normandiya çalılıklarında, Ardenler'de, Almanya'da ve savaştan sonra Amerika'da hep yanında olan emektar Zippo'sunun çakmaktaşını elveda diyerek çakmak üzereydi ki, ön kapıda bir anahtarın çevrildiğini ve insan seslerinin geldiğini işitti. Karısıyla birlikte adamın tekiydi gelenler, az sonra adamı tanıdı; (yöneticinin) işini bir IBM 7094'e kaybetmesine neden olan Yoyodyne'daki şu verimlilik uzmanıydı. Olaydaki ironiyle allak bullak olan yönetici, benzinin içine bir tür fitil gibi batırdığı boyun bağıyla, mutfakta oturup onları dinledi. Anlayabildiği kadarıyla, verimlilik uzmanı, oturma odasındaki Fas kiliminin üzerinde karısıyla seks yapmak istiyordu. Karısı da gönülsüz değildi. Yönetici şehvetli kahkahaları, fermuarları, ayakkabıların gümleyişini, derin nefes seslerini, iniltileri işitti. Benzinin içinden kravatını çıkarıp kendini tutmadan kıs kıs gülmeye başladı. Zippo'sunun kapağını kapattı. Az sonra karısı, "Kahkaha sesi duyuyorum," dedi. "Burnuma benzin kokusu geliyor," dedi verimlilik uzmanı. İki çıplak, ele ele tutuşmuş bir halde mutfağa geçti. "Budist rahiplerin yaptığı şeyi yapacaktım az kalsın," diye açıkladı yönetici. "Neredeyse üç haftasını aldı," diye hayret etti verimlilik uzmanı, "karar vermek için üç hafta. IBM 7094'ün karar vermesi ne kadar sürerdi biliyor musun? On iki mikrosaniye. İşini bir makineye kaptırmana şaşmamak lazım." Yönetici kafasını arkaya atıp on dakika boyunca kahkahalarla güldü, öyle ki kahkahasının ortasına doğru paniğe kapılıp bir köşeye sinmiş karısıyla arkadaşı giyindi ve polis aramak üzere dışarıya çıktı. Yönetici soyundu, bir duş aldı ve takım elbisesini kuruması için ipe astı. Sonra garip bir şey fark etti. Takım elbisesinin cebindeki kimi mektupların üstündeki pullar neredeyse beyazlaşmıştı. Benzinin matbaa mürekkebini çözmüş olduğu-

nu fark etti. Öylesine, bir pulu soydu ve birdenbire surdin posta borusu resmini gördü. Elinin derisi filigrandan açıkça seçilebiliyordu. "Bir işaret bu," diye fısıldadı. Dindar bir adam olsaydı, dizlerinin üstüne çökerdi. İçinde bulunduğu durumda, büyük bir ağırbaşlılıkla şunu beyan etti: "Hayattaki en büyük hatam aşktı. Yemin ederim, bugünden sonra aşktan uzak duracağım: Hetero, homo, bi, köpek ya da kedi, aşkın her çeşidinden. Bu yola baş koymuş münzevilerden oluşan bir topluluk kuracağım ve beni az kalsın mahveden benzinin ortaya çıkardığı bu işaret de topluluğumun amblemi olacak." Dediği gibi de yaptı.

Artık iyice sarhoş olan Oedipa, "Peki şimdi nerede?" diye sordu.

"Bilinmiyor," dedi isimsiz inamorato. "ATIK sisteminle ona yazsana. 'Kurucu IA,' de."

"Ama nasıl kullanacağımı bilmiyorum ki," dedi Oedipa.

"Bir düşün," diyerek devam etti adam. "Başarısızlıkla sonuçlanmış bütün intihar teşebbüslerinin yeraltı örgütü. Hepsi de birbiriyle o gizli posta sistemi sayesinde irtibat kurabiliyor. Birbirlerine ne anlatıyorlardır?" Gülümseyerek kafasını salladı, tabureden sendeleyerek indi ve işemek için tuvaletlere doğru dönüp yoğun kalabalığın içinde gözden yitti. Geri dönmedi.

Oedipa, kendisini hiç olmadığı kadar yalnız hissetti, şimdi, bir oda dolusu sarhoş erkek eşcinselin arasında, gördüğü tek kadın kendisiydi. Hayatımın hikâyesi, diye düşündü, Mucho benimle konuşmaz, Hilarius dinlemez, Clerk Maxwell bana bakmadı bile, bu insanlar ise kimbilir ne düşünüyordur. Keder çöktü üstüne, tıpkı etraftaki kimse cinsel açıdan cazip gelmediğinde olduğu gibi. Ortamdaki duygu yelpazesinin gerçekten şiddetli nefretten (kulaklarının arkasına sıkıştırdığı omuz hizasındaki kalıp gibi saçları ve sivri burunlu kovboy çizmeleriyle, ergenlikten henüz çıkma-

mış Kızılderili görünüşlü bir oğlan) yavan tahminlere kadar (Oedipa'nın eşcinselliğini gizleyip gizlemediğini anlamaya çalışarak bacaklarına bakan kemik çerçeve gözlükleriyle SS kılıklı biri) uzandığını tespit etti; hiçbiri de Oedipa'nın işine yaramazdı. Bu yüzden, bir süre sonra kalkıp Yunan Usûlü'nden çıktı ve yeniden şehre, hastalıklı şehre döndü.

Gecenin geri kalanında baktığı her yerde Trystero posta borusu resmi gördü. Çin Mahallesi'nde, bir aktarın karanlık vitrininde, ideogramlar arasındaki bir işarette onu gördüğünü sandı. Ama sokak ışığı loştu. Sonra, bir kaldırımda, altı metre aralıkla yere tebeşirle çizilmiş iki tane daha resim gördü. Aralarında uzunlamasına sıralanmış bir dizi kutu vardı; kimi mektuplarla, kimiyse rakamlarla doluydu. Bir çocuk oyunu muydu bu? Haritada yer alan mekânlar, gizli bir geçmişin tarihleri miydi bunlar? Şemayı ajandasına not etti. Kafasını kaldırdığında, siyah takım elbiseli bir adamın, yani galiba bir adamdı, yarım blok ötede, kapı ağzında kendisini izlemekte olduğunu gördü. Ters çevrilmiş bir yaka gördüğünü sandı ama kendini riske atmadı; kalbi gümbürdeyerek, geldiği yoldan geri döndü. Sonraki köşede bir otobüs durdu ve Oedipa onu yakalamak için koştu.

Bundan sonrasını otobüslerde geçirdi, yalnızca uyanık kalabilmek için ara sıra inip yürüyordu. Zihnine doluşan rüya parçalarının hepsi posta borusuyla ilgiliydi. Muhtemelen sonrasında, bu gecenin gerçek ve rüya kısımlarını ayırmakta zorlanacaktı.

Gecenin gümbür gümbür partisyonundaki belirsiz bir parçada, bir şeyin, belki de yalnızca gitgide uzaklaşan sarhoşluğunun onu koruyacağı düşüncesi birden aklına geldi. Şehir, alışılagelmiş sözcükler ve görüntülerle (kozmopolit, kültür, tramvay) kurulup güzelleştirilmiş bu haliyle, daha önce hiç olmadığı kadar onundu: O gece şehrin dallanıp budaklanan kan damarlarının ucuna kadar güvenli ge-

çiş hakkı elde etmişti, hem de kimsenin içine bakmaktan öteye geçemeyeceği kılcal damarlardan tutun da utanmaz belediyenin deride ezerek turistler hariç herkesin görebileceği bere izleri bıraktığı damarlara varıncaya kadar. Geceye ait hiçbir şey ona dokunamazdı; dokunmadı da. Simgelerin yinelenmesi, travmaya yol açmadan, etkisini azaltmak, hatta onu hafızasından tamamen söküp atmak için yeterli olabilirdi. *Eli mahkum anımsayacaktı.* Yüksek bir balkondan oyuncak sokağa bakar gibi, lunapark treninde bir tur atar gibi, hayvanat bahçesindeki vahşi hayvanların arasına girip onları besler gibi, o olasılıkla yüzleşti –ufacık bir hareketle doyurabileceği ölüm arzusu. Ölüme kendini öylece teslim etmenin hayal edebileceğinden çok daha güzel olduğunu, ne yerçekiminin ne balistik kuralların ne de hiç doymayan açlığın daha büyük zevk vaat etmediğini bilerek, bu arzunun şehvetli alanına kenarından dokundu. Titreyerek yokladı onu: Elim mahkum anımsayacağım. Gelen her ipucunun kendine ait açıklığı, süreklilikle ilgili incelikli olasılıkları olması *gerekiyordu.* Ama sonra, değerli taşlara benzeyen "ipuçları"nın sadece bir tür telafi olup olmadığını sordu kendisine. Doğrudan işitip de yitirdiği o saralı Söz'ün, geceyi hükümsüz kılabilecek o çığlığın telafisi.

Golden Gate Parkı'nda, üzerlerinde pijamaları, bir çember oluşturmuş bir grup çocuğa rastladı, çocuklar ona rüyalarında bu bir araya gelişi gördüklerini söyledi. Ama dediklerine göre, bu rüya uyanık olmaktan hiç de farklı değildi, çünkü sabahleyin kalktıklarında, sanki gecenin çoğunu ayakta geçirmiş gibi yorgun hissediyorlardı kendilerini. Anneleri onların dışarıda oynadığını sanırken, çocuklar aslında komşu evlerin dolaplarının içinde, ağaç tepelerinde, çalılıklarda içi gizlice oyulmuş yuvalarda kıvrılmış, bu saatleri telafi ederek uyuyorlardı. Onlar için gece, her türlü dehşetten uzaktı, kendi çemberleri içinde hayali bir ateş

vardı ve dışarıdan nüfuz edilemeyen topluluk fikirlerinden başka hiçbir şeye ihtiyaç duymuyorlardı. Posta borusunu biliyorlardı, ama Oedipa'nın bir kaldırım üzerinde gördüğü tebeşirli oyunu hiç duymamışlardı. Sen tek bir resimden yararlanıyorsun, o da ip atlama oyunu, diye açıkladı küçük bir kız, ama farklı olarak sırasıyla ilmeğin, çanın ve sessizin içine sekersin, o sırada kız arkadaşın şöyle der:

Tristoe, Tristoe, bir, iki, üç,
Turna ve taksi bir yerde ikisi güç...

"Thurn ve Taxis mi demek istedin?"

Hiç böyle söylendiğini duymamışlardı. Ellerini görünmez bir ateşte ısıtmaya devam ettiler. Oedipa, misilleme yapmak için, onlara inanmayı bıraktı.

24'üncü Cadde'nin sonundaki bütün gece açık leş bir Meksika lokantasında, köşede televizyonun altında oturmuş, içinde tavuk bacağı olan bulanık çorba kasesini karıştıran Jesús Arrabal adlı adamda kendi geçmişinden bir parça buldu. "Selam," dedi Oedipa'ya, "Mazatlán'daki kadınsın sen." Oturması için başıyla işaret etti.

"Her şeyi anımsıyorsun," dedi Oedipa, "Jesús; turistleri bile. CIA nasıl?" Düşündüğünüz gizli servisi kastetmiyor; kökeni Flores Magón kardeşlere kadar dayanan ve sonra kısa bir süre Zapata ile müttefik olmuş Conjucarión de los Insurgentes Anarquistas diye bilinen Meksikalı şu gizli ekipten bahsediyor.

"Gördüğün gibi. Sürgündeyim," dedi, eliyle içinde bulunduğu mekânı göstererek. Devrim'e, *onların* Devrimi'ne, hâlâ inanan bir Yucatalı ile ortaktı bu mekâna. "Ya sen? Senin için bir sürü para harcayan o gringo ile mi birliktesin hâlâ? Şu oligarşi yanlısı, mucize adamla?"

"Öldü."

"Ah pobrecito.*" Jesús Arrabal ile hükûmet aleyhtarı bir gösterinin duyurusunu yapmış olduğu sahilde karşılaşmışlardı. Kimse gösteriye gelmemişti. O da Inverarity ile, inancına sadık kalmak adına, öğrenmesi gereken düşmanıyla konuşmaya koyulmuştu. Pierce'ın ise, husumet söz konusu olduğunda sergilediği yansız tavırları yüzünden Arrabal'a söyleyecek hiçbir lafı yoktu; zengin, pislik gringo rolünü o kadar mükemmel oynamıştı ki, Oedipa, anarşistin koltuk altı tüylerinin, esmeyen Pasifik meltemi yüzünden, diken diken olduğunu görmüştü. Daha sonra Pierce spor olsun diye sörf yapmaya gittiğinde Arrabal, Oedipa'ya Pierce'ın saf mı, yoksa ajan mı olduğunu, yoksa kendisiyle dalga mı geçtiğini sormuştu. Oedipa anlamamıştı.

"Mucize nedir bilirsin. Bakunin'in söylediği değil. Başka bir dünyanın bu dünyayı işgali. Çoğu zaman birlikte huzur içinde yaşar gideriz ama birbirimize dokunduğumuzda felaket olur. Nefret ettiğimiz kilise gibi, anarşistler de başka bir dünyaya inanır. Devrimlerin kendiliğinden ve öndersiz gerçekleştiği, ruhun mutabakat yeteneğinin ise kitlelerin hiçbir çaba sarf etmeksizin, vücudun uzuvları gibi otomatik olarak birlikte çalışmasını sağladığı bir dünyaya. Ancak gene de, señá**, bunlardan biri böylesine mükemmel bir şekilde gerçekleşirse, ben de haykırırım, 'Mucize, mucize!' diye. Anarşist bir mucize. Tıpkı arkadaşın gibi. O, tamı tamına ve eksizsiz gediksiz bizim savaştığımız şey. Meksika'da privilegiado'nun*** günahı, ölçülebilir bir oranda, hep bağışlanır –onca insandan biri. Hiç mucizevi değil. Ama senin arkadaşın, eğer şaka yapmıyorsa, bir Kızılderili için Bakire ne kadar dehşet verici ise, o da benim için öyle."

Aradan geçen onca yılda Oedipa Jesús'u unutmamıştı

---

* "Zavallıcık" anlamında İspanyolca sözcük. –*çn*

** "Bayan" anlamında İspanyolca sözcük. –*yhn*

*** "Ayrıcalıklı, seçkin" anlamlarındaki İspanyolca sözcük. –*çn*

çünkü adam Pierce'taki bu şeyi görmüştü ve Oedipa görememişti. Sanki adam cinsellik içermeyen bir anlamda kendisine rakipti. Şimdi, Yucatalının kuzinesinin arka ocağında duran toprak kaptan ılık sert kahve içerek Jesús'un komplo teorilerini dinlerken kendi kendine sordu: Pierce'ın mucizesinin verdiği güvence olmasa, Jesús, en nihayetinde CIA'sından ayrılıp herkes gibi priista'ların* tarafına geçtikten sonra, sürgün edilmesine hiç gerek kalmadan hayatına devam edemez miydi acaba?

Ölü adam da, Maxwell'in Cini gibi, bir tesadüfteki bağlayıcı özellikti. O olmasaydı, ne Oedipa ne de Jesús, şu anda, burada olurdu. Bu kadarı yeterliydi, şifreli bir uyarı daha. Bu gece tesadüfe yer var mıydı? İşte, gözleri hemen, rulo yapılmış bir anarkosendikalist gazeteye ilişti: *Regeneración*. 1904 tarihliydi ve iptal damgasının yanında herhangi bir pul yoktu, elle çizilmiş posta borusu hariç.

"Geldiler," dedi Arrabal. "Postada bu kadar uzun mu kaldılar? Adım, ölmüş bir üyeninkiyle mi değiştirildi? Gerçekten altmış yıl mı sürdü? Bu, yeniden basım mı? Boş sorular işte, bir emir eriyim sadece. Tepedekilerin kendi sebepleri var." Oedipa, bu düşünceleri yanına alıp gecenin içine yeniden daldı.

Pizza stantlarıyla yemek arabaları kapandıktan çok sonra sahil yoluna indi ve yakalarında ay ışığında saf gümüş gibi gözüken posta borusu broşu olan yazlık gangster ceketleri giymiş, ipsiz sapsız, dalgın bir suçlu bulutunun arasında rahatsız edilmeden gezindi. Hepsi de esrar içmiş, kokain çekmiş ya da bir şey enjekte etmişti; muhtemelen Oedipa'yı görmediler bile.

Şehrin dört bir yanındaki mezarlıklara gece vardiyasına giden bir otobüs dolusu Zenci ile birlikte seyahat ederken,

---

* İspanya'daki Partido Revolucianario Institucional [Kurucu Devrim Partisi] adlı partinin üyesi. *–çn*

bir koltuğun arkasına kazınmış ve duman altı otobüste o okusun diye parıldayan posta borusu ile resmin hemen altındaki ÖLÜM yazısını gördü. Ama ATIK'nin aksine, birisi kurşunkalemle şunu ekleme zahmetinde bulunmuştu: SAKIN BORUYU KIŞKIRTMAYIN.

Fillmore yakınlarında bir yerde, bir çamaşırhanenin duyuru panosuna, ucuza ütü ve bebek bakıcılığı yapılabileceğini duyuran diğer kâğıt parçalarının arasına iliştirilmiş sembolü buldu. *Bunun ne demek olduğunu biliyorsanız,* diyordu not, *daha fazlasını nerede bulacağınızı da biliyorsunuzdur.* Çevresinde, kloraklı ağartıcı kokusu tütsü gibi göğe yükseliyordu. Makineler gürültüyle ve etrafa su sıçratarak çalışıyordu. Oedipa dışında mekân ıssızdı, floresan lambaları ışıklarının dokunduğu her şeye beyazlık haykırıyor gibiydi. Burası bir Zenci mahallesiydi. Boru bu denli dokunulmaz mıydı? Bunu sormak Boru'yu kışkırtmak mı olurdu? Kime sorabilirdi?

Bütün gece otobüslerde, En iyi 200 Şarkı listelerinin iyice altlarında yer alan, sözleri de ezgileri de sanki hiç söylenmemiş gibi yitip gidecek ve asla popüler olamayacak şarkılar çalan transistorlu radyoları dinledi. Otobüsün motorunun hırıltıları arasında bunlardan birini dinlemeye çalışan Meksikalı bir kız, nefesinin pencerede bıraktığı buğuya tırnağıyla posta boruları ve kalpler çizerken, çalan şarkıya, sanki hep anımsayacakmış gibi, mırıldanarak eşlik etti durdu.

Havaalanında kendini görünmez hissederek, bir poker oyununa kulak misafiri oldu. Kaybetmeye doymayan oyuncu, kaybettiği her eli, içi alelacele çizilmiş posta borularıyla süslü bir muvazene defterine özenle kaydediyordu. Adamın, "Ortalama yüzde 99,375 oranda kozları görüyorum, beyler," dediğini duydu. Diğerleri, yabancılar, ona baktı; kimi boş boş, kimi rahatsız olarak. "Yirmi üç yılı aşkın bir

süredir sıfıra sıfır elde var sıfır. Asla bunu geçemeyeceğim. Neden bırakmıyorum ki?" Kimse cevap vermedi.

Tuvaletlerden birinde, posta kutusu numarası ve bir posta borusuyla birlikte AC-DC'nin verdiği bir reklam vardı, Alameda'da Cansızlığın Değişik Cazibesi anlamına geliyordu. Ayda bir masumlar, erdemliler, topluma adapte olmuş ve uyum sağlamışlar arasından bir kurban seçip onu seks amaçlı kullanıyorlar, sonra da öldürüyorlardı. Oedipa numarayı kaydetmedi.

Miami'ye giden TWA uçuşuna yetişirken, insanoğlunun vârisi olduklarından dolayı geceleyin akvaryumlara atlayıp yunuslarla uzlaşma görüşmeleri başlatmayı planlayan, koordinasyon bozukluğu olan bir oğlanla karşılaştı. Annesine tutkulu bir veda öpücüğü veriyordu, diliyle. "Sana yazacağım, anne," deyip duruyordu. "ATIK üzerinden yaz," dedi annesi. "Unutma. Diğerini kullanırsan devlet açar. Yunuslar delirir." "Seni seviyorum, anne," dedi oğlan. "Yunusları sev," diye nasihat etti annesi. "ATIK üzerinden yaz."

İşte böyle devam etti. Oedipa röntgenciyi ve kulak kabartanı oynadı durdu. Karşılaştığı diğer kişiler arasında kimler yoktu ki? Çirkinliğini yücelten, yüzü deforme olmuş bir kaynak ustası mı dersin; kimi aylaklar, toplumun o canım uyuşturucu boşluğunu nasıl ıskalamışsa, ölümü annesinin karnından doğmadan öyle ıskalamış, gecenin içinde amaçsızca gezinen bir çocuk mu; hamilelikte aldığı kilolarla dolgunlaşan yanağında boydan boya dallı budaklı, damarlı bir yara izi taşıyan ve her hamileliğinde, başkalarının geçirdiği doğum ritüeli gibi, farklı nedenlere bağlı, bilinçli bir düşük ritüelinden geçen, kendini sürekliliğe değil de ara vermeye adamış Zenci bir kadın mı yoksa; ya da bir kalıp Ivory Soap dişledikten sonra, çok geç olmadan sabunu tamamen bastırsın ve hepsini, bütün vaatleri, üretkenliği, ihaneti, ülserleri sindirsin diye çaresiz, maharetli midesini losyonlara,

oda spreylerine, kumaşlara, tütünlere ve balmumlarına da alıştıran, yaşını başını almış bir gece bekçisi mi; hatta şehrin ışığı hâlâ yanan pencerelerinden birinden dışarı sarkmış, kimbilir hangi özgül görüntüyü arayan başka bir röntgenci bile vardı. Bu yabancılaşmalardan her birini, geri çekilmenin her türünü bir kol düğmesi, çıkartma ya da öylesine çizilmiş bir karalama gibi süsleyen o posta borusu her nasılsa hep oradaydı. Zamanla sanki sonradan onu anımsadığı kadar sık görmemiş olduğunu zannetmeye başladı. Üç beş tanesi yetmişti gerçekten. Ya da artmıştı bile.

Başına nadiren gelen kaderciliğe teslim olmuş bir halde, gerek otobüste, gerekse yürüyerek, ağaran günün içine doğru ilerledi. Ta San Narciso'dan buraya kadar hiç korkmadan gelen cesur Oedipa neredeydi? Hani neredeyse şu uzun zaman öncesinin radyo piyeslerindeki, büyük bir gizemi çözmenin yalnızca gözüpekliğe, her işin üstesinden gelme becerisine ve eski kafalı polislerin kurallarını bir kenara bırakmaya baktığına inanan hafiyelerden birine dönüşerek yollara düşen o iyimser bebek.

Gelgelelim hafiyenin er ya da geç dayak yemesi gerekir. Bu geceki posta borusu bolluğu, bu kötücül, kasıtlı kopya silsilesi onların dayak atma yoluydu. Oedipa'nın hassas noktaları ile iyimserliğinin sinir düğümlerini biliyorlar ve tek tek ve istedikleri ölçüde hareketsizleştiriyorlardı onu.

Dün gece, bildiği bir iki tanesi dışında başka hangi yeraltı örgütlerinin ATIK sistemiyle iletişim kurduğunu merak etmiş olabilirdi. Gün doğduğunda ise makul davranıp hangi yeraltı örgütlerinin sistemi kullanmadığını sorabilirdi. Eğer mucizeler, Jesüs Arrabal'ın seneler evvel Mazatlán sahilinde buyurduğu gibi, başka bir dünyadan bu dünyaya yapılan işgaller, kozmik bilardo toplarının kondurduğu buseler ise, o zaman gecenin posta borularının her biri de birer mucize olmalıydı. Çünkü ABD Postasıyla yazışmamayı tercih eden

kimbilir kaç yurttaş söz konusuydu. Bu bir ihanet değildi, hatta başkaldırı bile sayılmazdı. Ama Cumhuriyet hayatından, onun çarkından hesaplı bir geri çekilmeydi. Nefret, oylarının gücüne karşı kayıtsızlık, yasadaki boşluklar ya da sırf cehalet yüzünden mahrum edildikleri ne olursa olsun, bu geri çekilme onlara aitti, herkese duyurulmamıştı, özeldi. Bir hava boşluğunun içine doğru çekilemeyeceklerine göre (acaba?), ayrı, sessiz, şüpheye yer bırakmayan bir dünya var olmalıydı.

Sabah trafiği başlamadan hemen önce şehir merkezine vardı, yaşlı şoförünün her günü zararla kapadığı dolmuştan Howard Caddesi'nde inip Embarcadero'ya doğru yürümeye başladı. Berbat göründüğünü biliyordu –ovuşturarak sildiği göz kalemi ve rimel yüzünden elinin üstü simsiyahtı, üstelik ağzında içki ve kahve tadı vardı. Bir pansiyon odasının dezenfektan kokulu alacakaranlığına açılan kapı aralığından basamakta dertop olmuş, işitemediği bir kederle titreyen yaşlı bir adam gördü. Adam, duman beyazı elleriyle yüzünü kapamıştı. Oedipa, adamın sol elinin üstündeki posta borusu dövmesini seçti, eski mürekkeple yapıldığından artık iyice silinmiş ve dağılmaya yüz tutmuştu. Oedipa büyülenmiş bir halde gölgelerin içine daldı ve gıcırdayan basamakları tereddüt içinde, her birinde dura dura çıktı. Adama ulaşmasına üç basamak kala, elleri iki yana düştü; adamın harap olmuş yüzüyle gözlerindeki çatlamış damarlarda ışıldayan dehşet Oedipa'yı durdurdu.

"Yardım edebilir miyim?" diye sordu Oedipa, titriyordu, yorgundu.

"Karım Fresno'da," dedi adam. Üzerinde eski bir kruvaze takım, yıpranmış bir gri gömlek, geniş bir kravat vardı, şapka takmamıştı. "Onu terk ettim. O kadar uzun zaman önce ki, anımsamıyorum bile. İşte bu onun için." Oedipa'ya, senelerdir taşıdığı anlaşılan bir mektup uzattı. "Bunu şeye bırakıverin," deyip dövmesini gösterdi ve Oedipa'nın gözle-

rinin içine baktı, "biliyorsunuz. Oraya gidemem. Artık çok uzak. Kötü bir gece geçirdim."

"Anlıyorum," dedi Oedipa. "Ama şehirde yeniyim. Nerede olduğunu bilmiyorum."

"Çevreyolunun altında." Elini sallayarak bir süredir gitmekte olduğu yönü gösterdi. "Her zaman tektir. Kesin görürsünüz." Gözler kapandı. Bu şehrin her gün doğumunda yeniden uyanan çoğunluğunun erdemle sürdüğü tarladaki o güvenli oyuğundan her gece çıkıp hangi bereketli toprakları tersine çevirmiş, hangi eş merkezli gezegenleri gün yüzüne çıkarmıştı? Hangi sesler kulağına çalınmış, duvar kâğıtlarının lekeli yaprakları arasında hangi aydınlık tanrı parçaları gözüne ilişmiş, hangi mumluklar bir gün kendisinin ya da bir arkadaşının içerken uyuyakalacağı sigaraya delalet edercesine, sırayla adamın üstünde bir duman izi bırakarak yanmıştı da, her kâbus terini, aciz mesane taşkınlarını, sahibini gözyaşlarına boğarak tamama eren ahlaksız, ıslak rüyaların kalıntılarını tıpkı kaybolmuşların bilgisayarındaki hafıza bankası gibi onca yıldır tutmakta olan, hırsla tıka basa doldurulmuş yatak şiltesinin sakladığı gizli tuzların alevler arasında yok olacağını haber vermişti? Aniden adama dokunma ihtiyacı içinde kıvrandı, sanki dokunmadan mevcudiyetine inanamayacak ya da onu anımsayamayacaktı. Yorgunluktan tükenmiş, ne yaptığını neredeyse bilmez bir halde, son üç basamağı da çıkıp oturdu, adamı kollarının arasına aldı, daha doğrusu kavradı ve lekeli gözlerini basamaklardan aşağıya, sabaha dikti. Göğüslerinde bir ıslaklık hissetti, adamın yeniden ağladığını fark etti. Güç bela nefes alabiliyordu ama tulumbadan fışkırırcasına yaşlar boşanıyordu gözlerinden. "Yardım edemem," diye fısıldadı adamı sallayarak, "yardım edemem." Fresno zaten oradan kilometrelerce uzaktaydı.

"Bu o mu?" diye sordu Oedipa'nın arkasından, merdivenlerin yukarısından bir ses. "Denizci mi?"

"Elinde bir dövme var."

"Onu yukarıya getirebilir misiniz? Bu o." Arkasına döndü ve uzun bir Hamburg şapkası takmış ve onlara gülümsemekte olan daha da yaşlı, daha kısa boylu bir adam gördü. "Size yardım ederdim ama biraz artritim var."

"Yukarıya gelmesi şart mı?" dedi Oedipa. "Ta oraya?"

"Başka nereye olacaktı ki, hanımefendi?"

Oedipa bilmiyordu. Sanki kendi çocuğuymuş gibi tereddüt ederek adamı bir anlığına bıraktı, adam ona baktı. "Haydi," dedi adam. Adam dövmeli elini uzattı, Oedipa bu eli tuttu ve yukarıya doğru çıkan yolun geri kalan bölümünü bu şekilde gittiler, sonra iki kat daha: El ele, artriti olan adam için çok yavaşça çıktılar basamakları.

"Dün gece ortadan kayboldu," dedi adam Oedipa'ya. "Yaşlı hanımını aramaya çıktığını söyledi. Arada sırada yapar bunu." Sunta bölmelerle ayrılıp 10 vatlık ampullerle aydınlatılmış odalarla koridorların labirentine girdiler. Yaşlı adam onları kaskatı bir halde takip etti. En sonunda, "Burası," dedi.

Küçük odada başka bir takım elbise, birkaç dini broşür, bir kilim ve bir sandalye vardı. Kudüs'ün Paskalya lambaları için kuyu suyunu gaz yağına dönüştüren bir azizin resmi. Başka bir ampul, sönük. Yatak. Şilte, bekliyor. Oedipa o an zihninden oynayabileceği sahneyi geçirdi. Bu yerin sahibini bulabilir, onu mahkemeye sevk edebilir, sonra da denizciye Roos/Atkins'den yeni bir takım elbise, bir gömlek ve ayakkabı alıp en sonunda da Fresno'ya giden bir otobüs bileti verebilirdi. Ama adam içini çekerek Oedipa'nın elini bırakmıştı, Oedipa ise kendini hayallere o kadar kaptırmıştı ki elin çekildiğini fark etmedi bile, sanki adam bırakmak için en iyi zamanı bulmuştu.

"Mektubu postaya verseniz yeter," dedi, "pul üzerinde." Baktı ve üzerinde Capitol kubbesinin yanından uçan bir jet resmiyle o bildik kızıl 8 sentlik havayolu postasını gördü. Ama kubbenin tepesinde, kolları iki yana açık, koyu siyahlar içinde ufacık bir insan figürü duruyordu. Capitol'un üzerinde neyin durabileceğini tam kestiremiyordu ama böyle bir şey olamayacağını da biliyordu.

"Lütfen," dedi denizci. "Artık gidin. Burada kalmak istemezsiniz." Oedipa cüzdanının içine baktı bir on, bir de bir dolar olduğunu gördü, onluğu adama verdi. "Bunu içkiye yatırırım," dedi adam.

"Arkadaşlarınızı unutmayın," dedi artritli olan, onluğa bakıyordu.

"Orospu," dedi denizci. "Şu gidene kadar neden beklemedin ki?"

Oedipa, adamın şilteye daha kolay yerleşebilmek için orasını burasını düzeltişini izledi. O içi doldurulmuş hafıza. Kayıt A...

"Bana bir sigara versene, Ramírez," dedi denizci. "Sende var biliyorum."

Bugün mü olacaktı acaba? "Ramírez," diye haykırdı Oedipa. Artritli olan, kireçlenmiş boynunu çevirerek arkasına baktı. "Ölecek," dedi Oedipa.

"Hangimiz ölmeyeceğiz ki?" dedi Ramírez.

Oedipa, Makine'sinden ve bilginin şiddetli yıkımlarından bahseden John Nefastis'i anımsadı. Öyleyse, denizcinin Viking cenaze töreninde bu şilte tutuşup da adamın etrafını alevler sardığında: yanan şilte ile birlikte şifrelenerek saklanmış beyhude yıllar, erken ölüm, kendi kendine çektirilen acı, umudun kuşku götürmez çürüyüşü, nasıl bir yaşam sürmüş olurlarsa olsunlar, daha önce şiltenin üzerinde uyumuş bütün o adamlar da sahiden yok olacaktı, sonsuza dek. Oedipa hayretle şilteye baktı. Sanki geri dönüşü olmayan o

süreci henüz keşfetmişti. Bu kadar çok şeyin, hatta denizcinin bu dünyada başka hiçbir iz bırakmayacak olan onca sanrısının bile, yitebileceğini düşünmek Oedipa'yı afallattı. Oedipa, onu kollarının arasında tuttuğu için, adamın DT nöbetlerinden mustarip olduğunu biliyordu. İlk harflerin ardında bir metafor gizliydi, deliryum tremens, zihnin pulluk demirinin açtığı olukları kapatan bir titreme. Suyu ile lambaları yakabilen bir aziz, hafıza kaybı Tanrı'nın soluğu olan medyum, her şeyin kendi nabzı etrafında neşeli ya da tehditkâr bir hal alarak olup bittiğine inanan gerçek paranoyak, kelime oyunları ta kokuşmuş kadim kuyularla hakikat tünellerinin derinliklerine dek uzanan hayalperest –hepsi de bizi korumak için tampon görevi gören kelimeyle ya da orada kelime yerine geçen her neyse onunla aynı özel ilişkiyi kurarak hareket ediyor. O zaman metaforun yaptığı şey, kişinin nerede olduğuna göre değişmek kaydıyla, hakikate ve bir yalana doğru bir hamleydi: Kişi içerideyse güvende, dışarıdaysa yitikti. Oedipa nerede olduğunu bilmiyordu. Titreyerek, herhangi bir oluk izi taşımadan, bir o yana bir bu yana sallanırken, yılların yivlerini gıcırdata gıcırdata geçmişe döndü, orada "oflar" ve dilin çürük bir diş deliğine girmesiyle keskinleşen ritim eşliğinde, birinci sınıf kalkülüsünden sızlanan üniversitedeki ikinci ya da üçüncü aşkı Ray Glozing'in ağırbaşlı, yüksek sesini yeniden işitti; 'dt' –Tanrı bu dövmeli yaşlı adama yardım etsin– ayrıca zaman diferansiyeli anlamına da geliyordu, yani en sonunda olduğu gibi olasılıkla yüzleşmek zorunda kalınan kısacık bir an, bu anda olasılık kendini ortalama bir oran gibi zararsız bir şey olarak gizleyemezdi artık; bu anda fırlatılan şey uçuşun orta yerinde donmuş olsa da hız fırlatılan şeyde barınıyordu ve hücre yaşamla en dolu olduğu anda bile ölüm hücrede barınıyordu. Oedipa, olsa olsa aşağılık kelime oyunlarının yüce büyüsü yüzünden, denizcinin hiç kimsenin görmediği

dünyaları gördüğünü biliyordu, çünkü DT'ler, bilinen güneşin, katışıksız olarak Antarktika yalnızlığı ve korkusuyla yapılmış müziğin ötesindeki dt spektrumlarına geçiş sağlıyor olmalıydı. Ne var ki, Oedipa'nın bildiği hiçbir şey onları muhafaza edemezdi, adamı da. Adama veda etti, merdivenlerden aşağıya inip adamın ona gösterdiği yönde yoluna devam etti. Bir saat boyunca çevre yolunun güneş görmeyen, beton payandalarının olduğu yeri kolaçan etti; sarhoşlara, serserilere, yayalara, oğlancılara, fahişelere, yürüyen psikotiklere rastladı ama gizli posta kutusunu bulamadı. Ama en sonunda gölgeler arasında bir teneke gördü, hani şu içine çöp atılan, üstü iki yana sallanan ikizkenar bir yamuktan oluşan tenekelerden. Eski ve yeşildi, yaklaşık 120 santim boyundaydı. Sallanan kısma el yazısıyla ATIK harfleri boyanmıştı. Harfler arasındaki noktaları görebilmek için yakından bakması gerekmişti.

Oedipa bir sütunun gölgesine çekilip yerleşti. İçi geçmiş olacaktı. Uyandığında çocuğun tekini tenekeye bir tomar mektup bırakırken gördü. Oraya gidip denizcinin Fresno'ya göndereceği mektubunu attı; sonra yeniden gizlenip bekledi. Öğle vaktine doğru ince yapılı genç bir şarapçı elinde bir çuvalla ortaya çıktı; kutunun yanındaki panelin kilidini açıp mektupları aldı. Oedipa adamın yarım blok ilerlemesini bekledi, sonra da onu izlemeye koyuldu. En azından, düz ayakkabı giymeyi akıl ettiği için kendisini kutladı. Postacı onu çarşının içinden geçirdi, sonra da belediye binasının oraya çıkardı. Hükümet binalarının griliğinin bir hastalık gibi bulaştığı kasvetli, donuk taş alana yeterince yakın bir sokakta başka bir postacıyla buluştu ve çuvalları değiştiler. Oedipa, takip etmekte olduğu adamla devam etmeye karar verdi. Geldikleri yoldan geri dönen adamı çöplerle dolu, tekinsiz, gürültülü çarşının içinden geçip 1. Cadde'ye, oradan da körfezin karşı tarafına geçen otobüs terminaline kadar

takip etti, burada Oakland'a bir bilet aldı adam. Oedipa da öyle yaptı.

Köprünün üzerinden geçerek Oakland öğle sonrasının o muazzam derecede boş ışıltısına doğru yürüdüler. Manzara bütün çeşitliliğini yitirdi. Postacı, Oedipa'nın çıkaramadığı bir mahallede indi. Adlarını hiç bilmediği caddeler boyunca, öğleden sonra sakinliğinde bile Oedipa'yı neredeyse öldüren anayollardan geçip kenar mahallelere girip çıkarak, bütün pencereleri gün ışığından başka hiçbir şeyi yansıtmayan iki ya da üç yatak odalı evlerle dolu uzun yamaçları aşarak adamı saatlerce takip etti. Adamın mektuplarla dolu çuvalı gitgide boşaldı. Sonunda bir Berkeley otobüsüne atladı. Oedipa takipteydi. Telegraph'ın yarı yolunda postacı indi ve Oedipa'yı bir sokaktan aşağıya götürüp sözde Meksika tarzında yapılmış bir apartman binasına çıkardı. John Nefastis burada yaşıyordu. Başladığı yere geri dönmüştü ve üzerinden yirmi dört saat geçtiğine inanamıyordu. Daha fazla mı yoksa daha az mıydı acaba?

Otele geri döndüğünde, lobiyi Kore çatışması sırasında Çinli komünist işletmelerin popülerleştirdiği krepon kâğıdıyla yapılmış kürk taklidi parti şapkaları içinde sağır-dilsiz delegelerle dolu buldu. İstisnasız hepsi sarhoştu, hatta adamlardan birkaçı, büyük balo salonundaki bir partiye götürme düşüncesiyle Oedipa'yı yakalamıştı. Sessiz, el işaretleriyle konuşan güruhun içinden sıyrılmaya çabaladı ama takati kalmamıştı. Bacakları ağrıyordu, ağzında berbat bir tat vardı. Onu balo salonuna sürüklediler; burada Harris marka tüvit ceket giymiş yakışıklı bir genç adam Oedipa'yı belinden kavradı ve Oedipa, yanmayan koskoca bir avizenin altında, hışırtılı ayak seslerinin birbirine karıştığı sessizliğin içinde döne döne adamla vals yaptı. Pistteki her çift, kavalyenin aklında ne varsa ona göre dans etti: Tango, iki adım, bossa nova, slop. Ama çarpışmalar ciddi birer

engel oluşturmadan, daha ne kadar devam edebilir ki bu, diye düşündü Oedipa. Çarpışmaların olması kaçınılmazdı. Tek alternatif, akla hayale sığmayan bir müzik düzeniydi, çok ritimli, bütün anahtarlara aynı anda basılan, her bir çiftin, alnına yazılmış gibi, kolayca birbirine kenetlenebileceği bir koreografi. Oedipa'da körelmiş olan fazladan bir duyuyla hepsinin işittiği bir şey. Çarpışmayı bekleyerek, kendisini sıkıca kavrayan genç dilsizin kolları arasında aksak adımlarla partnerinin hareketlerine ayak uydurdu. Ama çarpışma falan olmadı. Partnerinin dokunuşu hariç hiçbir dokunuş duyumsamadan, esrarengiz bir fikir birliği içinde herkes ara vermeden önce, bu şekilde yarım saat boyunca dans etti. Jesüs Arrabal görseydi anarşist mucize derdi. Bu duruma herhangi bir sözcük bulamayan Oedipa'nın ise sadece morali bozuldu. Reverans yapıp oradan kaçtı.

Ertesi gün, içinde anlatılabilecek tek bir rüya bile barındırmayan, on iki saatlik bir uykunun ardından, otelden çıkış yapıp yarımadadan aşağıya Kinneret'e doğru yola çıktı. Yoldayken, bir önceki günü düşünecek zamanı bulunca, deli doktoru Dr. Hilarius'u görüp her şeyi anlatmaya karar verdi. Pek tabii, bir psikozun soğuk ve terlemesiz kancasında olabilirdi. Kendi gözleriyle bir ATIK sisteminin varlığına tanık olmuştu: İki ATIK postacısı, bir ATIK posta kutusu, ATIK pulları, ATIK iptal damgaları görmüştü. Üstüne üstlük surdin posta borusunun imgesi San Francisco Körfezi bölgesinin neredeyse her yanına sinmişti. Yine de hepsinin hayal olmasını istiyordu –muhtelif yaralarının, ihtiyaçlarının, karanlık ikizinin apaçık bir sonucu olmasını. Hilarius'un ona kaçığın teki olduğunu ve dinlenmesi gerektiğini, Trystero diye bir şeyin olmadığını söylemesini istiyordu. Gerçek olma ihtimalinin onu neden böyle ürküttüğünü de bilmek istiyordu.

Günbatımının hemen ardından Hilarius'un kliniğinin

önüne arabasını çekti. Ofisin ışıkları yanmıyor gibiydi. Okaliptüs dalları, tepeden aşağıya doğru salınıp akşam denizini emen büyük bir hava akıntısını üflüyordu. Kayrak taş döşeli yolun yarısında, kulağının dibinden yüksek sesle fırıl fırıl dönerek geçen bir böcek ve hemen ardından gelen silah sesi Oedipa'yı irkiltti. Böcek falan değildi bu, diye düşündü Oedipa, o esnada bir el silah sesi daha duyunca bağlantıyı kurdu. Gitgide azalan ışıkta açık bir hedefti; gidebileceği tek yer klinikti. Cam kapılara doğru atıldı, kilitli olduklarını, içerideki lobinin ise karanlık olduğunu gördü. Oedipa, bir çiçek tarhının yanındaki taşı alıp kapılardan birine indirdi. Taş geri sekti. Başka bir taş aranıyordu ki, içeriden pürtelaş yaklaşan beyaz bir şekil belirdi ve kapıyı açtı. Helga Blamm'dı bu, bir süredir Hilarius'un asistanlığını yapan kadın. Oedipa içeri girerken "Çabuk," diye söylenip durdu. Kadın histeri krizinin eşiğindeydi.

"Neler oluyor?" dedi Oedipa.

"Çıldırdı. Polisi aramaya çalıştım ama bir sandalye alıp telefon santralini parçaladı."

"Dr. Hilarius mu?"

"Birinin onu yakalamak istediğini düşünüyor." Gözyaşları yol olmuş, hemşirenin yanaklarından aşağıya kıvrım kıvrım süzülüyordu. "Kendisini o tüfekle birlikte ofisine kilitledi." Doktorun savaştan hatıra olarak sakladığı Gewehr 43 model tüfeği anımsadı Oedipa.

"Bana ateş etti. Sence bunu kimse ihbar eder mi?"

"Ona bakacak olursan, yarım düzine insana ateş etti," diye yanıtlayan Hemşire Blamm, Oedipa'yı bir koridordan geçirip kendi ofisine getirdi. "Biri ihbar etse iyi olur." Oedipa, pencerenin güvenli bir geri çekilme hattına açıldığını fark etti.

"Kaçabilirdiniz," dedi.

Lavabo musluğundan fincanlara sıcak su doldurup koyduğu hazır kahveyi karıştıran Blamm, şaşkın bir ifadeyle Oedipa'ya baktı. "Birine ihtiyacı olabilir."

"Peşindekiler kim olabilir?"

"Doktor, makineli tabanca taşıyan üç adam olduğunu söyledi. Terôristler, fanatikler, bütün anlayabildiğim buydu. PBX'i* kırmaya başladı." Hemşire, Oedipa'ya düşmanca bir bakış attı. "Bir sürü üşütük karı, onu bu hale sokan onlar. Kinneret'te başka bir şey yok zaten. Başa çıkamadı."

"Bir süredir şehir dışındaydım," dedi Oedipa. "Belki ne olduğunu bulabilirim. Belki onun için daha düşük bir tehdit oluştururum."

Blamm, kahveyle ağzını yaktı. "Ona sorunlarından söz etmeye başlarsan, seni vurabilir."

Hilarius'un daha önce hiç kapısını kapalı görmediği ofisinin önünde Oedipa, kalçası yana çıkmış, kendi akıl sağlığını sorgulayarak, bir süre bekledi. Neden Blamm penceresinden sıvışıp geri kalanını gazetelerden okumamıştı sanki?

"Kim var orada?" diye bas bas bağırdı Hilarius, nefes alışını falan fark etmişti herhalde.

"Bayan Maas."

"Speer** ile ahmaklar bakanlığı cehennemde sonsuza dek çürüsün. Mermilerin yarısının tutukluk yaptığının farkında mısın?"

"İçeri gelebilir miyim? Konuşabilir miyiz?"

"Hepiniz buna bayılıyorsunuz zaten," dedi Hilarius.

"Üzerimde silah yok. Üstümü arayabilirsiniz."

"O sırada sen de karate vuruşuyla benim belimi bükersin, sağol almayayım."

---

* Private Branch Exchange: Abone sistemine dayanan sayısal veya analog telefon santralı. *–yhn*

** Üçüncü Reich'da Silahlı Kuvvet ve Savaş Bakanı ve Hitler'in mimarı, Albert Speer. *–çn*

"Önerdiğim her şeye neden karşı çıkıyorsunuz?"

"Dinle," dedi Hilarius bir süre sonra, "sana yeterince iyi bir Freudyen gibi göründüm mü? Hiç ciddi derecede yoldan çıktım mı?"

"Ara sıra yüzünüzü garip şekillere sokardınız," dedi Oedipa, "ama bu o kadar da önemli değil."

Hilarius'un yanıtı uzun, acı bir kahkahaydı. Oedipa bekledi. "Şey yapmaya çalıştım," dedi kapının ardındaki deli doktoru, "kendimi o adama, o aksi Yahudi'nin hayaletine teslim etmeye çalıştım. Yazdığı her şeyin kelimesi kelimesine doğru olduğuna dair bir inanç geliştirmeye çalıştım, aptallıklarına ve çelişkilerine bile. En azından bunu yapabilirdim, nicht wahr? Bir tür kefaret.

Ve bir yanım –tamamen güvende, korku hikâyesi dinleyen bir çocuk gibi– bilinçdışının, bir kez içeriye ışık sızmasına izin verildikten sonra, herhangi bir oda gibi olacağına gerçekten inanmak istemiş olmalı. Karanlık şekillerin sadece oyuncak atlara ve Biedermeyer mobilyalarına dönüşüvereceğine. Terapinin onu en sonunda evcilleştireceğine, bir gün eski haline döneceği korkusu olmadan onu topluma kazandıracağına. Yaşamımda olup biten her şeye rağmen inanmak istemiştim. Düşünebiliyor musun?"

Düşünemiyordu, Kinneret'e varmadan önce Hilarius'un ne yapmış olabileceğine dair en ufak bir fikri yoktu çünkü. Şimdi uzaktan siren sesleri duyuyordu, yerel polislerin kullandığı, açık anons sistemlerinde çalınan caz flütünü andıran şu elektronik sirenlerden. Sesler doğrusal bir inatla gitgide artıyordu.

"Evet, onları duyuyorum," dedi Hilarius. "Sence herhangi biri beni bu fanatiklerden koruyabilir mi? Duvarların içinden geçiyorlar. Kendilerini kopyalıyorlar: Onlardan kaçıyorsun, bir köşeyi dönüyorsun, bir de ne göresin, yine peşindeler."

"Bana bir iyilik yapar mısınız?" dedi Oedipa. "Polislere ateş etmeyin. Onlar sizin tarafınızda."

"Senin İsrailli, bilinen bütün üniformaları edinebiliyor," dedi Hilarius. " 'Polislerin' can güvenliğini garanti edemem. Teslim olsam, beni nereye götüreceklerini de sen garanti edemezsin, öyle değil mi?"

Oedipa, ofisinde bir ileri bir geri volta atışını işitti doktorun. Bu dünyaya ait olmayan siren sesleri, gecenin dört bir yanından üzerlerine doğru geliyordu. "Yüzümü soktuğum," dedi Hilarius, "bir şekil var. Senin görmediğin, bu ülkedeki hiç kimsenin görmediği. Hayatımda sadece bir kere yaptım ve onu görmüş olan genç adam, Orta Avrupa'da, kimbilir hangi bitki çöplüğünde belki hâlâ yaşıyordur. Şimdi, senin yaşlarında olacak. Deli, ümitsiz vaka. Adı Zvi'ydi. 'Polislere', ya da bu gece kendilerine ne diyorlarsa işte onlara, bu yüzü yeniden yapabileceğimi söyler misin? Neredeyse yüz metre yarıçapında bir etkiye sahip olduğunu ve onu görecek kadar şansız kimseleri zifiri karanlık yeraltı zindanına, korkunç şekiller arasına sonsuza dek yollayıp tepedeki kapağı bir daha açılmamak üzere sıkıca kapattığını da ekler misin? Teşekkür ederim."

Sirenler kliniğin ön tarafına ulaşmıştı. Oedipa, araba kapılarının gürültüyle kapandığını, polislerin bağırıp çağırmalarını ve içeri girmeleriyle kopan muazzam gürültüyü duydu. Ofisin kapısı açıldı sonra. Hilarius, Oedipa'yı bileğinden kavrayıp içeriye çekti ve kapıyı yeniden kilitledi.

"Şimdi de rehine mi oldum?" dedi Oedipa.

"Ha," dedi Hilarius, "sendin demek."

"Peki siz kiminle— "

"Durumumu tartıştığımı sandım? Başka biriyle. Ben varım, başkaları var. Biliyorsun, LSD ile, ayrımın ortadan kaybolduğunu bulguluyoruz. Egolar keskin köşelerini yitirir. Ama ben o haptan hiç almadım, en azından kendimin ve diğerlerinin kim olduğunu bilebileceğim görece paranoya

halinde kalmayı seçtim. Siz de belki bu yüzden katılmayı reddettiniz, Bayan Maas?" Omzunda asılı duran tüfeği tutup gülümsedi. "Peki o halde. Sanırım bana bir mesaj iletecektiniz. Onlardan. Ne diyecektiniz?"

Oedipa omzunu silkti. "Toplumsal sorumluluklarınızı metanetle karşılayın," diye önerdi Oedipa. "Gerçeklik ilkesini kabul edin. Sizden sayıca üstünler ve çok daha güçlü silahları var."

"Ah, sayıca üstünler. Orada da bizden sayıca üstündüler." Oedipa'yı mahcup bir bakışla izledi.

"Nerede?"

"Yüzümü o şekle soktuğum yerde. Stajımı yaptığım yerde."

O zaman, kabaca neyden söz ettiğini anladı ama konuyu belirginleştirmek için bir kez daha, "Nerede?" dedi.

"Buchenwald," diye yanıtladı Hilarius. Polisler ofis kapısını yumruklamaya başladı.

"Silahı var," diye seslendi Oedipa, "ve ben buradayım."

"Siz kimsiniz bayan?" Oedipa polise kim olduğunu söyledi. "Adınız nasıl yazılıyor?" Ayrıca haberciler için, Oedipa'nın adresini, yaşını, telefon numarasını, en yakın akrabasını, kocasının mesleğini de aldı. Bütün bu süre zarfında Hilarius, daha fazla cephane için masasının altını üstüne getiriyordu. "Onu vazgeçirebilir misiniz?" diye sordu polis. "Televizyoncular pencereden bir resim almak istiyorlar. Onu meşgul edebilir misiniz?"

"Dayanın biraz," dedi Oedipa, "bakalım."

"Hepiniz iyi iş çıkardınız," diyerek başını salladı Hilarius.

"O zaman," dedi Oedipa, "Sizi İsrail'e geri götürmeye çalıştıklarını, Eichmann'a yaptıkları gibi sizi orada yargılayacaklarını mı düşünüyorsunuz?" Deli doktoru başını sallamaya devam ediyordu. "Neden? Buchenwald'da ne yaptınız?"

"Çalıştım," dedi Hilarius Oedipa'ya, "deneysel olarak deneyle meydana getirilen delilik üstüne çalıştım. Katatonik bir Yahudi ölü bir Yahudi kadar iyiydi. Liberal SS çevreleri bunun daha insani olduğu kanısındaydı." Yani gece yarısında ellerinde metronomlar, yılanlar, Brechtvari vinyetlerle deneklerine gitmişlerdi, kimi salgı bezlerinin ameliyatla alınışı, sihirli lamba halüsinasyonları, yeni ilaçlar, gizli hoparlörlerden tekrar tekrar okunan tehditler, hipnotizma, geriye doğru dönen saatler ve yüzler. Hilarius yüzlerden sorumluydu. "Kurtarıcı Müttefik birlikleri," diye eski günleri anlatmaya koyuldu Hilarius, "maalesef, biz yeterli veri toplayamadan ulaştı. Zvi gibi olağanüstü başarılardan başka, istatistiksel açıdan gösterebileceğimiz pek bir şey yoktu." Oedipa'nın yüzündeki ifadeye gülümsedi. "Evet, benden nefret ediyorsun. Ama telafi etmeye çalışmadım mı? Gerçek bir Nazi olsaydım Jung'u seçerdim, nicht wahr? Ama onun yerine Freud'u seçtim, Yahudi olanı. Freud'un dünya görüşünde Buchenwald'lara yer yoktu. Freud'a göre, Buchenwald, içeriye ışık verildiğinde, bir futbol sahası haline gelirdi, şişman çocuklar boğucu odalarda çiçek düzenleme ile solfej öğrenirdi. Auschwitz'de fırınlar pötifur ve düğün pastalarına dönüştürülürdü, V-2 misilleri ise elfler için toplu konutlara. Hepsine inanmaya çalıştım. Rüya görmemeye çalışarak gecede üç saat uyudum, diğer yirmi bir saati ise zorla inanç elde etmekle geçirdim. Yine de çektiğim kefaret cezası yetmedi. Yaptığım her şeye rağmen, ölüm melekleri gibi beni almaya geldiler."

"Nasıl gidiyor?" diye sordu polis.

"Harika," dedi Oedipa. "Vahimleşirse size haber veririm." Sonra Hilarius'un Gewehr'i masasına bırakmış olduğunu gördü, doktor o sırada odanın diğer tarafındaki bir dosya dolabını açmaya uğraşıyordu. Tüfeği aldı, adama doğ-

rultup şöyle dedi: "Sizi öldürmem lazım." Adamın, tüfeği oraya Oedipa alsın diye bıraktığını biliyordu.

"Bunun için gönderilmedin mi zaten?" Oedipa'ya gözlerini şaşı yapıp düzeltti; dilini kararsızca çıkardı.

"Geldim," dedi Oedipa, "çünkü beni bir kuruntudan çıkarmanızı umuyordum."

"Ona gözün gibi bak!" diye şiddetle inledi Hilarius. "Hepinizin başka neyi var ki? Küçük dokunacından sıkıca tut, Freudyenlerin onu tatlı dille uzaklaştırmalarına ya da eczacıların zehirle onu senden söküp almalarına izin verme. Her ne ise, ona sahip çık, çünkü onu kaybettiğinde sen de diğerleri gibi olursun. Var olmamaya başlarsın."

"Haydi girin içeri," diye bağırdı Oedipa.

Hilarius'un gözlerine yaşlar doldu. "Ateş etmeyeceksin değil mi?"

Polis kapıyı açmayı denedi. "Hey, kilitli," dedi.

"Kırın o zaman," diye gürledi Oedipa, "Hitler Hilarius hesabını versin."

Dışarıda, birkaç devriye polisi, ellerinde deli gömleği ve ihtiyaç duymayacakları coplarıyla, Hilarius'a yaklaşıyordu, bir yandan da çim kaplı alana geri geri yanaşıp uygun bir pozisyon almak için manevra yaparak keşmekeş yaratan rakip üç ambulansın şoförü Helga Blamm'ın hıçkıra hıçkıra ettiği küfürleri yiyordu, o sırada Oedipa projektörler ve olup bitenleri izleyen kalabalık arasında, KİS aracı ile aracın içinde bir mikrofona laf kalabalığı yapmakta olan kocası Mucho'yu fark etti. Patlayan flaşların yanından salınarak geçip kafasını pencereye dayadı.

"Merhaba."

Mucho öksürürken kullandığı bekletme düğmesine kısa bir süreliğine bastı ama sadece gülümsedi. Bir şeyler tuhaf görünüyordu. Dinleyiciler gülümsemeyi nasıl duyacaklardı ki? Oedipia, gürültü çıkarmamaya çalışarak, içeriye girdi.

Mucho mikrofonu ona uzatıp, "Yayındasın, kendin ol yeter," diye mırıldandı. Sonra ciddi yayın sesiyle, "Bu korkunç şey hakkında ne hissediyorsunuz?"diye sordu.

"Korkunç," dedi Oedipa.

"Harika," dedi Mucho. Sonra da dinleyiciler için ofiste olanları kısaca anlatmasını istedi. "Teşekkürler, Bayan Edna Mosh," diyerek konuşmayı toparladı, "sayenizde Hilarius Psikiyatri Kliniği'ndeki dramatik kuşatmayı bir görgü tanığının ağzından dinlemiş olduk. Burası KİS Gezici Araç İki ve şimdi stüdyodaki 'Tavşan' Warren'a geri bağlanıyoruz." Yayını kesti. Bir sorun var gibiydi.

"Edna Mosh mu?" dedi Oedipa.

"Doğru tınlayacak," dedi Mucho. "Bu aletlerle sese distorsiyon verdim, stüdyoda kaydettiklerinde de aynısı olacak."

"Onu nereye götürüyorlar?"

"Devlet hastanesine herhalde," dedi Mucho, "gözlem altına almak için. Ne gözlemleyeceklerini merak ediyorum."

"İsrailliler," dedi Oedipa, "pencerelerden giriyorlar. Eğer bir tane bile yoksa, o zaman deli demektir." Polisler geldi ve bir süre muhabbet ettiler. Oedipa'ya, yasal süreç olasılığına karşı Kinneret civarında kalmasını söylediler. En sonunda kiralık arabasına binip stüdyoya dönen Mucho'yu takip etti. Bu gece bir-altı vardiyasında yayında olacaktı.

Koridorda, yüksek sesli tıkırtılar işitilen teletip odasının dışında, Mucho üst kattaki ofiste tarih yazmaya koyulmuşken, Oedipa program yönetmeni Caesar Funch ile karşılaştı. "Geri dönmene çok sevindim," diye selamladı Oedipa'yı, ilk adını bir türlü çıkaramadığı belliydi.

"Öyle mi?" dedi Oedipa, "peki niye?"

"Dürüst olmam gerekirse," diyerek içini döktü Funch, "gittiğinden beri, Wendell kendinde değil."

"Peki, söyler misin Tanrı aşkına," dedi Oedipa, kendi kendisini hiddetlendirmişti çünkü Funch haklıydı, "kim o,

Ringo Starr mı?" Funch korkudan suspus oldu. "Chubby Checker mi?" Oedipa üstüne üstüne yürüyerek adamı lobiye kadar iteledi, "Righteous Brothers mı, ha? Ve bunu bana neden anlatıyorsun?"

"Hepsi," dedi Funch, artık nerede duracağını bilemez bir haldeydi, "Bayan Maas."

"Bana Edna de, hadi ama. Ne demek istiyorsun?"

"Arkasından," diyerek sızlanıyordu Funch, "Birader'in N'si diyorlar ona. Kimliğini yitiriyor, Edna, bilmem başka nasıl anlatabilirim. Günden güne, Wendell kendisinden daha çok şey yitirip daha üreysel bir hal alıyor. Bir personel toplantısına girdiğinde oda birdenbire bir sürü insanla dolup taşıyor yani, anlıyor musun? Yürüyen bir adam topluluğu."

"Senin hayal ürünün bu," dedi Oedipa. "Yine o markasız sigaralardan içmişsin."

"Görürsün. Benimle dalga geçme. Birlikte hareket etmeliyiz. Başka kim onun için endişelenir ki?"

Oedipa daha sonra Stüdyo A'nın dışındaki bir banka oturup Mucho'nun iş arkadaşı 'Tavşan' Warren'in çaldığı plakları dinledi. Mucho, elinde yazısının bir nüshası, aşağıya geldi, üzerinde Oedipa'nın hiç görmediği bir dinginlik vardı. Önceden omzunu kamburlaştırır, gözlerini hızlı hızlı kırpıştırırdı, oysa şimdi hepsi gitmişti. Gülümseyerek, "Bekle," deyip koridorun ucuna doğru ilerlerken yavaş yavaş küçüldü. Oedipa arkasından onu iyice inceledi; hareler, auralar görmeye çalışıyordu.

Yayına başlamadan önce birlikte biraz zaman geçirdiler. Şehirde bir pizzacıya, oradan da bir bara gidip bir bira bardağının oluklu altın merceğinden birbirlerine baktılar.

"Metzger'le nasıl gidiyor?" dedi Mucho.

"Hiçbir şey yok," dedi Oedipa.

"Artık yok, en azından," dedi Mucho. "Mikrofona konuşurken anlamıştım zaten."

"Çok iyi," dedi Oedipa. Yüzündeki ifadeyi anlayamıyordu bir türlü.

"Olağanüstü," dedi Mucho, "her şey –bekle. Dinle." Oedipa sıradışı hiçbir şey duymadı. "Bu ikili vuruşta on yedi tane keman var," dedi Mucho, "ve biri –nerede olduğunu söyleyemiyorum çünkü kahretsin, burada ses mono." Muzak'dan söz ettiğini Oedipa ancak o zaman anladı. Mekâna girdiklerinden beri, yaylıları, üflemelileri, yumuşak basıyla, alttan alta, tanımlanamayan bir biçimde kendini hissettiriyordu.

"Ne o," dedi Oedipa, gerilmişti.

"Mi yaylısı," dedi Mucho, "Birkaç döngü daha tiz. Stüdyo müzisyeni olamaz. Sence biri dinozor kemiği kısmını o tek yayla yapabilir mi, Oed? Sadece o ikili vuruştaki notalarıyla. Kulağının neye benzediğini bir düşünsene; sonra ellerinin, kollarının adale yapısı ve nihayetinde bir bütün olarak adam. Tanrım, harika olmaz mıydı?"

"Neden bunu isteyesin ki?"

"O gerçekti. Sentetik değildi. İsteselerdi canlı müzisyenlerden vazgeçebilirlerdi. Bütün doğru armonik sesleri doğru ses şiddet ayarında bir araya koydun mu keman gibi olur. Tıpkı benim..." Aniden ışık saçan bir gülümse yüzüne yayılmadan önce duraksadı, "Delirdiğimi zannedeceksin, Oed. Ama tersten aynı şeyi yapabilirim. Herhangi bir şeyi dinleyip yeniden parçalarına ayırabilirim. Zihnimde tayf analizi. Akorları ve ses tınılarını ve sözcükleri de, farklı bütün ses şiddetleriyle birlikte, bütün temel frekanslarına ve armonilerine bölebilir, ayrı ayrı her bir saf notayı, ama aynı anda, dinleyebilirim."

"Bunu nasıl yapabiliyorsun?"

"Sanki her biri için ayrı bir kanalım var," dedi Mucho

heyecanlanarak, "ve daha fazlası gerekirse sadece genişletiyorum. İhtiyacım olan şeye ekliyorum. Nasıl oluyor bilmiyorum ama son zamanlarda aynısını insanlarla konuşurken de yapabiliyorum. 'Zengin, çikolatalı, erdem,' de."

"Zengin, çikolatalı, erdem," dedi Oedipa.

"Evet," dedi Mucho ve sessizliğe gömüldü.

"Ee, *ne* oldu?" diye sordu Oedipa birkaç dakika sonra sesinde bir üstünlük tınısı vardı.

"Geçen gece Tavşan'ın reklam yayını sırasında fark ettim. Kim konuşursa konuşsun, farklı şiddetteki tayflar aynı, üç aşağı beş yukarı küçük bir yüzde farkıyla. Yani şimdi senin ve Tavşan'ın ortak bir noktanız var. Daha da fazlası. Aynı sözcükleri söyleyen herkes tayflar aynıysa aynı kişi oluyor sadece farklı zamana rastlamış oluyorlar, anladın mı? Ama zaman keyfidir. Sıfır noktanı istediğin yerden seç, böylece her bir kişinin zaman çizgisini ta ki hepsi bir noktada çakışana kadar yana doğru kaydırabilirsin. Sonra da hep bir ağızdan 'zengin, çikolatalı, erdem,' diyen bu devasa, Tanrım, belki de birkaç yüz milyon koro çıkıverir ortaya ve hepsi de aynı ses olacaktır."

"Mucho," dedi Oedipa, sabırsızdı ama çılgın bir şüpheyi de göz önünde tutuyordu, "koca bir oda dolusu insan gibi dolandığını söylerken Funch'ın demek istediği bu muydu?"

"Öyleyim zaten," dedi Mucho, "doğru. Herkes öyle." Uzun uzun Oedipa'ya baktı, belki de başkalarının orgazm olması gibi Mucho'nun da bir uzlaşı görüşü vardı, ifadesi şimdi yumuşak, cana yakın ve huzurluydu. Oedipa onu tanıyamıyordu. Zihnindeki karanlık bir bölgeden panik tırmanmaya başladı. "Artık ne zaman kulaklığı taksam," diye devam etti Mucho, "orada ne bulduğumu gerçekten de anlıyorum. O çocuklar 'She loves you' diye şarkıyı söylediğinde, şey, işte bilirsin, seviyordur, dünyanın her yerinde, eski zamanların hepsinden gelen, farklı renkte, endamda,

yaşta, biçimde, ölümden farklı uzaklıkta olan bilmem kaç tane kızdır, ama seviyordur işte. Ve şarkıda 'seni' hem herkestir, hem de kızın kendisidir. Oedipa, insan sesi, bilirsin işte, arsız bir mucizedir." Dolu dolu gözleri, biranın rengini yansıtıyordu.

"Bebeğim," dedi Oedipa çaresizce, bu durumda ne yapabileceğini bilmiyor ve Mucho adına korkuyordu.

Mucho aralarına küçük bir berrak plastik şişe koydu. Oedipa içindeki haplara bakıp anladı. "Bu LSD mi?" dedi. Mucho ona gülümsemekle yetindi. "Nereden aldın bunu?" Biliyordu.

"Hilarius'tan. Programını kocaları da dahil edecek şekilde genişletmişti."

"Demek öyle," dedi Oedipa sağduyulu olmaya çalışarak, "Ne zamandır bunları kullanıyorsun?"

Mucho gerçekten de anımsayamıyordu.

"Ama henüz bağımlı hale gelmemiş olma olasılığın var."

"Oed," ona şaşkın şaşkın bakıyordu, "bağımlı olmuyorsun ki. Uyuşturucu bağımlısı gibi değilsin. Alıyorsun çünkü güzel. Çünkü etrafındakileri duyup görüyorsun, hatta kokularını alıyor, onları tadıyorsun, hem de hiç yapamayacağın bir şekilde. Çünkü dünya çok bereketli. Sonu yok, bebeğim. Bir antensin, sinyal diyagramını gecede milyonlarca yaşama gönderiyorsun ve onlar senin de yaşamların." Şimdi Mucho'nun yüzünde sabırlı, anaç bir bakış vardı. Oedipa ağzına bir tane patlatmak istedi. "Şarkılar, sadece bir şey söylemiyorlar, saf sesin içinde, *gerçekten* bir şeyler. Yeni bir şey. Üstelik rüyalarım değişti."

"Hadi be." Saçlarını bir iki kez arkaya attı, öfkeliydi. "Artık kâbuslar yok mu? İyiymiş. Yani, her kimse, son küçük arkadaşın, durumu çözmüş. Malum, o yaşta alabilecekleri uykunun tümüne ihtiyaçları olur."

"Kız falan yok, Oed. Sana anlatayım. Eskiden hep gördü-

ğüm o kötü rüya, şu oto galeriyle ilgili olan, hatırladın mı? Sana onu hiç anlatamadım. Ama şimdi anlatabilirim. Artık beni rahatsız etmiyor. Beni korkutan şey, oto galerideki o tabelaydı sadece. Rüyamda normal bir iş gününde oluyordum ve birdenbire, hiçbir ikaz olmadan, o işaret beliriyordu. Milli Otomobil Satıcıları Derneği'ne üyeymişiz. MOSD. Sadece, mavi göğün önünde, nada, nada yazıp duran şu gıcırdayan metal tabela. Çığlık çığlığa uyanırdım."

Oedipa hatırladı. Artık hortlak görmüş gibi korkmayacaktı, hapları aldığı sürece. San Narciso'ya gitmek için Mucho'yu bıraktığı günün onu gördüğü son gün olduğuna bir türlü inanamıyordu. Mucho'ya dair pek çok şey yitip gitmişti bile.

"Dinle," diyordu Mucho, "Oed, anlamaya çalış." Ama Oedipa ezginin ne olduğunu çıkaramıyordu bile.

Mucho'nun radyo istasyonuna dönme zamanı geldiğinde, başıyla hapları işaret etti. "Alabilirsin."

Oedipa başıyla reddetti.

"San Narciso'ya geri mi döneceksin?"

"Bu gece, evet."

"Ama ya polisler."

"Kanun kaçağı olacağım." Sonrasında başka şey konuşup konuşmadıklarını anımsayamadı. Radyoda, birbirlerine veda öpücüğü verdiler, hepsi birlikte. Mucho uzaklaşırken karmaşık, 12 sesli müziğe dayalı bir şeyi ıslıkla çalıyordu, on iki perdelikti. Oedipa alnını direksiyona dayamış oturuyordu ki, Mucho'nun mektubundaki Tristero iptal damgasını ona sormadığı aklına geldi. Ama artık iş işten geçmişti.

ALTINCI BÖLÜM

Echo Courts'a geri döndüğünde, Miles, Dean, Serge ve Leonard'ı havuzun ucundaki tramplenin çevresinde ve üstünde enstrümanlarıyla birlikte dizilmiş buldu, o kadar sakin ve hareketsiz duruyorlardı ki Oedipa'dan saklanmış bir fotoğrafçının albüm kapağı için fotoğraflarını çekiyor olması işten bile değildi.

"Neler oluyor?" dedi Oedipa.

"Senin şu genç adam," dedi Miles, "Mezger, bizim kontrtenor Serge'yi iyi faka bastırdı doğrusu. Çocuk üzüntüden deliye döndü."

"Doğru söylüyor, bayan," dedi Serge. "Hatta bir şarkı bile yazdım, düzenlemesi benden başkasını anlatmıyor. Şöyle."

SERGE'NİN ŞARKISI

Yalnız bir sörfçü çocuğun ne gibi bir şansı olabilir
Sörfçü bir fıstığa âşıksa,
Kızın başına üşüşen o taşaklı ve hasta
Humbert Humbert kedileri karşısında?
Bebeğim bence bir kadındı,
Ona göreyse yalnızca başka bir supericiği
Neden kaçtılar, neden yüzüstü bıraktı,
Ve niye beni böyle perişan etti?

İşte, o koyup gitti diye bitmedi olay –lay lay lay
Yeni birini bulmam icap etti,
Daha yaşlı kuşaklar
Öğretti ne yapacağımı—
Geçen gece randevum vardı sekiz yaşında biriyle,
O da benim gibi çapkın,
Yani istediğin gece futbol sahasında bulabilirsin bizi,
P.K. 33'ün ardında (ah evet)
Olamazdı her şey daha harika.

"Bana bir şey anlatmaya çalışıyorsunuz," dedi Oedipa.

Bunun üzerine Oedipa'ya her şeyi nesir olarak aktardılar. Metzger'le Serge'nin manitası evlenmek için Nevada'ya kaçmışlardı. Biraz sıkıştırıldığında Serge, sekiz yaşındaki çocukla ilgili kısmın şimdilik hayal ürününden ibaret olduğunu itiraf etti, ama yorulmaksızın oyun parklarının civarında takılıyordu ve bugün yarın onların karşısına bir haberle çıkabilirdi. Metzger, Oedipa'nın odasındaki televizyonun üstüne bıraktığı notta vasiyeti merak etmemesini, vasilik görevini Warpe, Wistfull, Kubischek ve McMingus'dan birine devredeceğini, onların da Oedipa'yla irtibata geçeceğini, ayrıca veraset mahkemesinde de işlerin hayli yoluna sokulduğunu bildiriyordu. Oedipa ile Metzger'in ortak vasiden daha fazlası olduklarına dair tek bir kelime bile yoktu.

O zaman bu, diye düşündü Oedipa, ortak vasiden başka bir şey olmadığımız anlamına geliyor. Kendini klasik anlamda hissetmeliydi ama kafasında başka şeyler vardı. Valizini boşalttıktan sonra ilk işi yönetmen Randolph Driblette'e telefon etmek oldu. On kere falan çaldırdıktan sonra yaşlı bir kadın telefonu açtı. "Kusura bakmayın, söyleyecek bir şeyimiz yok."

"Peki kiminle görüşüyorum?" dedi Oedipa.

İç çekiş. "Annesiyim. Yarın öğlen bir açıklama yapılacak. Avukatımız okuyacak." Telefonu kapadı. Lanet olsun

neler oluyor, diye düşündü Oedipa merakla: Driblette'e ne olmuştu? Daha sonra aramaya karar verdi. Rehberde Profesör Emory Bortz'un numarasını buldu, bu defa daha şanslıydı. Grace adındaki karısı telefonu açtı, kadının sesine bir grup çocuğun arkadan gelen sesi eşlik ediyordu. "Avluya yağdırıyor," dedi Oedipa'ya. "Aşağı yukarı nisandan beri devam eden son derece iyi düzenlenmiş bir şaka bu. Güneşin alnında oturup öğrencileriyle bira içiyor ve bira şişelerini martılara fırlatıyor. O noktaya varmadan kendisiyle konuşsanız iyi olur. Maxine, neden onu kardeşine atmıyorsun, hem o benden daha hareketli. Emory'nin yeni bir Wharfinger baskısı hazırladığını biliyor muydunuz? Yakında çıkacak—" Ama büyük bir gümbürtü, çılgın çocuk kahkahaları, yüksek perdeden ciyaklama sesleri yayımlanma tarihini boğdu. "Of, Tanrım. Bir çocuk katiliyle hiç karşılaştınız mı? Buraya gelin, son şansınız olabilir."

Oedipa duş aldı, bir kazak, etek ve spor ayakkabı giydi, saçlarını öğrenciler gibi topuz yaptı, makyajı fazla abartmadı. Belli belirsiz bir korkuyla, bunun Brotz'un ya da Grace'in değil de Trystero'nun tepkisiyle ilgili olduğunu anladı.

Arabayla giderken Zapf'ın Sahaf'ının önünden geçti, sadece bir hafta önce kitapçının bulunduğu yerde şimdi kömürleşmiş bir moloz yığınını görmek onu dehşete düşürdü. Hâlâ yanmış deri kokusu vardı. Durup, bitişikteki, devletin üretim fazlası mallarının satıldığı indirim mağazasına girdi. Mağaza sahibi, lanet olası salak Zapf'ın sigorta için kendi dükkânını yaktığını anlattı. "En ufak bir rüzgâr," diye homurdandı bu muhterem bey, "beni de içine alabilirdi. Bu kompleksi buraya zaten topu topu beş sene dayansın diye diktiler. Ama Zapf bekleyebilir mi? Kitaplar." Sırf iyi terbiyeyle yetiştirilmiş olmasının tükürmesine engel olduğunu anlamak zor değildi. "Kullanılmış bir şeyi satmak mı istiyorsunuz," diye Oedipa'ya nasihat vermeye başladı, "talep

olan bir şey bulun. Bu sezon şu tüfekler revaçta. Bu öğleden önce bir delikanlı geldi, şu talim timi için iki yüz tane aldı. İki yüz tane gamalı haç pazubentlerinden de satabilirdim ona, ama lanet olsun, elimde kalmamıştı."

"Devletin üretim fazlası gamalı haçları mı var?" dedi Oedipa.

"Yok canım." İçeriden biriymiş gibi Oedipa'ya göz kırptı. "San Diego'nun dışında küçük bir fabrikam var," diye anlatmaya koyuldu adam, "eski pazubentleri gayet tabii hemen üretebileceklerini söyleyen bir düzine zencim var. Bu sevimli şeyler nasıl satıyor hayret edersiniz. Birkaç porno dergisine reklam verdim ve geçen hafta sırf postalara bakması için iki zenci daha tutmam gerekti."

"Adınız ne?" dedi Oedipa.

"Winthrop Tremaine," diye yanıtladı heyecanlı girişimci, "Kısaca Winner. Dinle, şimdi de sonbaharda SS üniformaları nasıl gider bir görmek için LA'deki büyük hazır giyim mağazalarından biriyle anlaşmak üzereyiz. Okula dönüş kampanyası bünyesinde çalışıyoruz, bir sürü 37 beden, bilirsin, genç çocuk bedeni. Bir sonraki sezon sonuna kadar gidip kızlar için de değiştirilmiş bir model çıkarabiliriz. Sence de harika değil mi?"

"Fikrimi sonra bildiririm," dedi Oedipa. "Aklımda tutacağım seni." Çıktı, adama söylenip bağırsa mıydım ya da ulaşabileceğim bir düzine üretim fazlası, ağır, küt nesnelerden biriyle ona vurmayı denese miydim acaba, diye düşündü. Hiç tanık yoktu. Niye yapmamıştı ki sanki?

Sen korkak tavuğun tekisin, dedi kendi kendine, emniyet kemerini çekiştirirken. Burası Amerika, bunun içinde yaşıyor, bunların olmasına izin veriyorsun. Göz önüne serilmesine izin veriyorsun. Çevreyolu boyunca, Volkswagen'leri takip ederek, arabasını vahşice sürdü. Bortz'un parseline girdiğinde, ki Fangoso Lagünleri tarzında bir yerleşim yeriydi burası, sadece biraz titriyor ve midesi bulanıyordu.

Yüzünün her yeri mavi bir maddeyle kaplı şişman küçük bir kız karşıladı onu. "Merhaba," dedi Oedipa, "sen Maxine olmalısın."

"Maxine yatıyor. Babamın bira şişelerinden birini Charles'a fırlattı ve pencereden uçtu, sonra annem onu bir güzel dövdü. Benim kızım olsa boğardım."

"Hiç böyle yapmak aklıma gelmedi," dedi Grace Bortz, loş oturma odasından belirivermişti. "İçeriye buyrun." Islak bir el beziyle çocuğunun yüzünü silmeye koyuldu. "Sizinkinden kurtulmayı nasıl başardınız bugün?"

"Benim çocuğum yok," dedi Oedipa kadını mutfağa doğru takip ederken.

Grace'in şaşırmış gibi bir hali vardı. "Bezmişlerin belli bir tipi vardır," dedi, "hemen anlarsınız. Sadece çocukların neden olduğunu sanırdım. Herhalde öyle değil."

Emory Bortz, etrafında ikisi erkek biri kadın, hepsi de dut gibi sarhoş üç yüksek lisans öğrencisi ve hayret edilecek kadar büyük bir boş bira şişesi yığınıyla, bir hamağa bacaklarını uzatmış oturuyordu. Oedipa dolu bir şişe buldu ve çimlere oturdu. "Bir şey öğrenmek istiyorum," diye hemen konuya daldı, "Tarihi Wharfinger'la ilgili. Edebi olanla pek ilgisi yok."

"Tarihi Shakespeare," diye homurdandı yüksek lisans öğrencilerinden biri sakalının içinden, yeni bir şişe açıyordu. "Tarihi Marx. Tarihi İsa."

"Haklı," diye omuz silkti Bortz, "hepsi öldü. Ne kaldı geriye?"

"Sözcükler."

"Birkaç sözcük seç," dedi Bortz. "Onlar hakkında konuşabiliriz."

" 'Kutsanmış hiçbir yıldız kümesi kollayamaz, bilirim'," dizesini okudu Oedipa. " 'Bir kere buluşma ayarlayanı Trystero ile,' *Ulağın Trajedisi*, Dördüncü Perde, Sahne 8."

Bortz ona göz kırptı. "Peki nasıl oldu da," dedi, "Vatikan Kütüphanesi'ne girebildin?"

Oedipa ona dizenin bulunduğu karton kapaklı kitabı gösterdi. Sayfaya gözlerini kısarak bakan Bortz, el yordamıyla bir bira daha aradı. "Aman Tanrım," diye bağırdı, "korsan baskım yapılmış, ben ve Wharfinger, geriye doğru sansürlendik herhalde." Kendi Wharfinger'ımn yeni baskısının editörlüğünü kimin yaptığına bakmak için ön sayfayı açtı. "Adını koymaya utanmış. Kahretsin. Yayıncılara yazmam gerekecek. K. da Chingado* Yayınları mı? Hiç duydun mu bunları? New York." Bir iki sayfayı güneşe tuttu. "Ofset baskı." Burnunu metne iyice dayadı. "Hatalı baskı. Of. Çakma." Kitabı çimenlere bırakıp nefretle seyretti. "O zaman *bunlar* Vatikan'a nasıl girdiler?"

"Vatikan'da ne var?" diye sordu Oedipa.

"*Ulağın Trajedisi*'nin pornografik versiyonu. '61 senesine kadar onu görememiştim, yoksa eski baskımda bir notta yer verirdim."

"Tank Tiyatrosu'nda gördüğüm şey pornografik değildi."

"Randy Driblette'in sahneye koyduğu mu? Hayır, tam anlamıyla erdemli olduğunu düşünmüştüm." Oedipa'nın arkasında uzanan göğe hüzünle baktı. "Kendine özgü bir ahlak anlayışı vardı. Sözcüklere karşı neredeyse hiç sorumluluk hissetmiyordu, gerçekten; ama oyunu çevreleyen o görünmez alana, oyunun ruhuna son derece sadıktı. Şu çok ilgini çeken tarihsel / tarihi Wharfinger için sana yardım edebilecek biri varsa o da Randy idi. Tanıdığım başka hiç kimse yazara, hayattayken Wharfinger'm zihnini öylesine kaplayan o oyunun mikrokozmosuna bu kadar yakın değildi."

"Ama geçmiş zamanı kullanıyorsun," dedi Oedipa, telefondaki yaşlı kadını anımsayıp kalbi çarptı.

---

* İspanyolcada "hepten boku yemiş" anlamındaki argo söz. –*yhn*

"Duymamış mıydın?" Hepsi Oedipa'ya baktı. Çimenlerin arasındaki boşluklardan sürünerek, gölge etmeden geçti ölüm.

"Randy iki gece önce Pasifik'e yürüdü," deyiverdi kız en sonunda. Bütün bu süre boyunca gözleri kırmızıydı. "Üzerinde Gennaro takım elbisesiyle. Öldü ve bu bir ölüyü bekleme töreni."

"Daha bu sabah onu aramaya çalıştım," demekten başka bir şey gelmedi Oedipa'nın aklına.

"*Ulağın Trajedisi*'nin setine yapılan saldırıdan hemen sonraydı," dedi Bortz.

Bir ay öncesinde bile Oedipa'nın bir sonraki sorusu, "Neden?" olurdu. Ama şimdi sessizliğini koruyor, sanki aydınlatılmayı bekliyordu.

"Benden alıyorlar," dedi işitilmesi güç bir sesle–çok yüksek bir pencerenin yukarı uçuşarak kendini boşlukta bulan perdesi gibi hissediyordu– "teker teker bütün adamlarımı benden söküp alıyorlar. Peşine İsrailliler düşen deli doktorum kafayı yedi; LSD bağımlısı olan kocam kendi içindeki gösterişli şekerleme evindeki odaların, o sonsuz odaların, gitgide daha da kuytularına çekilip bir çocuk gibi el yordamıyla aranıyor ve geçip gitmiş olan, sonsuz aşk olmasını dilediğim şeyden, hiçbir umut kırıntısı bırakmaksızın uzaklaştıkça uzaklaşıyor; evlilik dışı tek sevgilim ahlaksız bir on beşliyle evlenmek için kaçtı; beni Trystero'ya götürecek en iyi rehberim canına kıydı. Neredeyim ben?"

Bortz, Oedipa'ya bakarken bir de, "Üzgünüm," diye eklemişti.

Oedipa konuyu değiştirmek istemedi. "Senaryosu için," diyerek karton kapaklı kitabı gösterdi, "sadece onu mu kullandı?"

"Hayır." Kaşlarını çatıyordu. "Ciltli kitabı kullandı, benim baskımı."

"Ama oyunu gördüğün o gece." Şişelerin üzerine çok fazla güneş ışığı vuruyordu, etrafa sessizlik hakimdi. "Dördüncü perdeyi nasıl bitirmişti? Mucizeden sonra, hepsi gölün etrafına toplandığında sözleri ne oldu Driblette'in, Gennaro'nun?"

" 'Thurn ve Taxis'in son ulağı diye bildiğimiz o kişinin'," diye ezberden okudu Bortz, " 'Şimdi hançerin dikeni dışında hiçbir tanrıdan yok korkusu, / Ve sessizliğe gömülmüştür bir zamanların düğümlü altın borusu.'"

"Doğru," diye onayladı yüksek lisans öğrencileri, "evet."

"Bu kadar mı? Ya sonrası? Öteki beyit?"

"Şahsen üzerinde çalıştığım metinde," dedi Bortz, "o beytin son dizesi hasır altı edilmiş. Vatikan'daki kitap müstehcen bir parodi sadece. 'Angelo'nun şehvetlerinden geçen birini' şeklindeki kapanış dizesi 1687 Quarto basımını hazırlayan kişi tarafından eklenmiş. 'Whitechapel' versiyonu güvenilir değildir. Yani Randy en iyi şeyi yaptı –şüpheli kısmı olduğu gibi attı."

"Ama benim orada olduğum gece," dedi Oedipa, "Driblette Vatikan dizelerini kullandı, Trystero sözcüğünü söyledi."

Bortz'un yüz ifadesi hiç değişmedi. "Onun bileceği iş. Hem yönetmen hem de oyuncuydu, değil mi?"

"Ama sadece şey olabilir mi," Oedipa eliyle havaya daireler çizdi, "sadece geçici bir heves? Kimseye haber falan vermeden, öylece iki dize eklemek?"

"Randy," diye anımsadı üçüncü yüksek lisans öğrencisi, kemik çerçeveli gözlük takan tıknaz bir çocuktu, "içinde onu rahatsız eden şey ne ise, genellikle, şu ya da bu şekilde, dışarı çıkmalıydı, sahnede. İlla kelimeleri değil de oyunun ruhunu yakalayabilmek için pek çok versiyona bakmıştır herhalde, böylece de sendeki o karton kapaklı kitaba rastlamıştır, içinde şu değişiklik olan."

"O halde," diye akıl yürüttü Oedipa, "özel yaşamında kesin bir şey oldu, bu dizeleri eklemesi için, o gece bir şeyler kökünden değişmiş olmalı."

"Belki öyledir," dedi Bortz, "belki de değildir. Bir adamın zihninin bilardo masası gibi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Umarım öyle değildir."

Bortz hamaktan yuvarlanarak inerken, "İçeri gel de bazı edepsiz resimleri gör," diyerek onu davet etti. Bira içen öğrencileri bıraktılar. "O Vatikan basımındaki illüstrasyonların yasaklı mikrofilmleri. '61'de yasadışı yollarla ülkeye sokuldular. Grace ve ben oraya burs alıp gitmiştik."

Atölyeyle çalışma odası karışımı bir yere girdiler. Evin uzak bir köşesinde çocuklar çığlık atıyor, bir elektrik süpürgesi inliyordu. Bortz stor perdeleri indirdi, bir kutu içindeki slaytlara çabucak göz attı, bir avuç dolusu slaytı seçti, projektörün düğmesine basıp duvara yansıttı.

İllüstrasyonlar gravürdü, eserin bitmiş halini görmek için kaba bir acelecilikle yapılmıştı, ki bu da amatörlük göstergesiydi. Gerçek pornografi muazzam derecede sabırlı profesyoneller tarafından sunulur bize.

"Sanatçı bilinmiyor," dedi Bortz, "oyunu yeniden yazan şair bozuntusu da öyle. Burada Pasquale, hatırlıyor musun, kötü adamlardan biriydi, gerçekten annesiyle evlenir ve düğün geceleriyle ilgili bütün bir sahne yer alır." Slaytları değiştirdi. "Genel fikri anlıyorsun. Ölüm figürünün arkaplanda ne kadar sık dolaştığına dikkat et. Ahlaki gazaptır bu, bir geriye dönüştür, ortaçağa aittir. Hiçbir Püriten asla bu kadar vahşileşmedi. Scurvhamcılar hariç. D'Amico, bu basımın Scurvhamcı bir proje olduğunu düşünüyor."

"Scurvhamcı mı?"

Robert Scurvham, I. Charles'ın hükümdarlığı sırasında, en saf Püritenlerden oluşan bir mezhep kurmuştu. Temel takıntıları kaderle ilgiliydi. İki türü vardı. Bir Scurvham-

cı için, hiçbir şey asla kazara meydana gelmezdi, Yaradılış muazzam, karmaşık bir makineydi. Ama bir tarafı, Scurvhamcı tarafı, Tanrı'nın iradesinden, onu hareket ettiren en önemli unsurdan çıktı. Diğer tarafı da ters bir İlke'ye, kör, ruhsuz bir şeye doğru kaçtı; ebedi ölüme götüren korkunç bir otomatizme. Amaç, dinden dönenleri Scurvhamcının İlahi, anlamlı cemiyetine kazandırmaktı. Ama nasıl olduysa, o kurtarılmış birkaç Scurvhmacı kendisini, hastalıklı ve büyülenmiş bir korkuyla, kötü kadere çarptırılmış olanların şatafatlı saat düzeneğine bakakalmış buldu, ki bunun sonucu ölümcül oldu. Yok oluşun göz alıcı beklentisi, mezhepte hiç kimse kalmayana kadar teker teker hepsini tavladı, hatta Robert Scurvham'ı bile –o da, tıpkı bir kaptan gibi, gemiyi en son terk eden oldu."

"Richard Wharfinger'ın onlarla alakası ne?" diye sordu Oedipa. "Neden oyunun edepsiz bir versiyonunu yapsınlar ki?"

"Ahlaki örnek olsun diye. Tiyatroyu sevmezlerdi. Bu, onlar için, tiyatroyu kendilerinden tamamen uzaklaştırmanın, cehenneme atmanın yoluydu. Oyunu ebediyen lanetlemenin, gerçek kelimelerini değiştirmekten daha iyi bir yolu olabilir mi? Püritenlerin, tıpkı edebiyat eleştirmenleri gibi, Söz'e tamamen sadık olduklarını unutma."

"Ama Trystero ile ilgili dize edepsiz değil ki."

Bortz kafasını kaşıdı. "Kuşkusuz oturuyor ama? 'Kutsanmış yıldız kümeleri' Tanrı'nın iradesi. Ama o bile, Trystero ile randevusu olan birini kollayamıyor ya da koruyamıyor. Demek istediğim, diyelim ki sadece Angelo'nun şehvetlerini, cehennemi, geçmekten bahsediyordun, bundan çıkmanın bir sürü yolu vardır. Ülkeyi terk etmek. Angelo sadece bir insan. Ama Scurvhamcı olmayan evreni kurmalı saat gibi işleten korkunç Öteki, işte bu yine başka bir konuydu. Açıkça anlaşılıyor ki, Trystero'nun Öteki'ni çok iyi sembolize edeceğini düşündüler."

Artık vazgeçmekten başka yapacak bir şeyi kalmamıştı. Yine uçurumdan aşağıya çırpınır gibi duyduğu hafif, baş döndürücü hisle, oraya sormak için geldiği soruyu sordu: "Trystero neydi?"

"O '57 basımını yaptığımdan beri," dedi Bortz, "açılan yepyeni pek çok alandan biri. O zamandan bu yana ilginç birtakım eski kaynak malzemelerle karşılaştık. Güncelleştirilmiş basımımın seneye bir ara çıkacağını söylüyorlar. Bu arada..." Antika kitaplarla dolu camlı vitrine yöneldi. "İşte," dedi koyu kahverengi, kabuk kabuk kalkmış deri ciltli bir kitabı çıkarırken. "Benim Wharfingeriana'mı çocuklar ulaşmasın diye burada kilitli tutuyorum. Charles, henüz baş edemeyecek kadar genç olduğum sonu gelmez sorular sorabilir." Kitabın adı *Dr. Diocletian Blobb'un İtalyanlar Arasında Tek Başına Yaptığı Seyahatlerin O Tuhaf ve Olağanüstü Irkın Gerçek Tarihinden Alınma İbret Verici Hikâyelerle Bezenmiş Anlatımı* idi.

"Şanslıyım," dedi Bortz, "Milton gibi Wharfinger da, okumalarından alıntı ve notlar çiziktirdiği bir defter tutmuştu. Blobb'un *Seyahatleri*'ni bu sayede biliyoruz."

Kitap, e ve f'ye benzer s'lerle biten sözcüklerle, büyük harfle başlayan adlarla, i olması gereken y'lerle doluydu. "Bunu okuyamıyorum," dedi Oedipa.

"Dene," dedi Bortz. "Çocukları uğurlamam gerekiyor. Yedinci Bölüm'de falan olması lazım." Sonra ortadan kayboldu ve Oedipa'yı tapınağın önünde öylece bıraktı. Aradığı şeyi Sekizinci Bölüm'de bulabildi, yazarın Trystero haydutlarıyla bizzat karşılaşması anlatılıyordu. Diocletian Blobb, 'Torre ve Tassis' sistemine ait bir posta arabasında, terk edilmiş, dağlık bir bölgeyi geçmeye vermişti, Oedipa bu sistemin Thurn ve Taxis'in İtalyancası olduğunu anladı. Habersizce, Blobb'un 'Takva Gölü' adını verdiği yerin kıyısında, siyahlar giymiş yirmi atlının saldırısına uğradılar,

atlılar, gölden esen buz gibi rüzgârda onlarla acımasız, sessiz bir çarpışmaya girdiler. Çapulcular sopa, arkebüz, kılıç, hançer ve son olarak hâlâ nefes alanların işini bitirmek için ipek mendil kullanıyorlardı. En başından beladan sıyrılan Dr. Blobb ve yardımcısı hariç herkes, yüksek sesle kendilerinin İngiliz vatandaşı olduğunu bildirdi, hatta zaman zaman, "Doğaçlamaya elverişlilerinden bazı kilise ilahilerimizi söylemeye koyuldular." Trystero'nun güven tutkusu gibi gözüken şeyi düşününce, kaçışları Oedipa'yı şaşırttı.

Bortz günler sonra, "Trystero İngiltere'ye yerleşmeye mi çalışıyordu?" fikrini ortaya attı.

Oedipa bilmiyordu. "Ama Diocletian Blobb gibi katlanılmaz bir herifin canını neden bağışlasınlar ki?"

"Böyle bir gevezeyi bir kilometre öteden tanırsın," dedi Bortz. "Soğuk havada bile, hatta kana susamışken. Bir lafın, bir şeylerin zeminini hazırlayacak türden bir lafın İngiltere'ye ulaşmasını istesem, öyle sanıyorum ki o adam bu iş için biçilmiş kaftan olurdu. O günlerde Trystero karşı devrimden hoşlanıyordu. İngiltere'ye bir bak, kral kafasını kaybetmek üzere. İdeal bir fırsat."

Çapulcuların lideri, posta çuvallarını indirdikten sonra, Blobb'u aşağıya çekip mükemmel bir İngilizce ile ona şöyle dedi: "Trystero'nun gazabına şahit oldun, pislik. Merhametten yoksun olmadığımızı bil. Ne yaptığımızı kralına ve Parlamento'ya anlat. Onlara galip geldiğimizi anlat. Ne fırtına, ne kavga, ne vahşi canavarlar, ne çölün yalnızlığı, ne de hakkımız olan mülkü gayri meşru yollarla alan zorbalar ulaklarımızı yollarından döndürebilir." Sonra, ne onlara ne de cüzdanlarına ellerini sürerek, pelerinlerini kara yelkenler gibi hışırdata hışırdata dağlarının alacakaranlığına doğru gözden yitti eşkıyalar.

Blobb, çevrede Trystero örgütüyle ilgili araştırma yaptı, gittiği her yerde mühürlü ağızlarla karşılaştı. Gene de ko-

puk kopuk da olsa birkaç bilgi toplayabildi. Sonraki günlerde Oedipa da öyle. Cengiz Cohen'in verdiği pul koleksiyonundan, Montley'in *Rise of Dutch Republic* kitabındanki muğlak bir dipnottan, modern anarşizmin kökenleri üstüne seksen yıllık bir kitapçıktan, Bortz'un Wharfingeriana'ları arasında bulduğu Blobb'un kardeşi Augustine'in –Blobb'un özgün ipuçlarını da içeren– vaazlar kitabından öğrendikleriyle, Oedipa örgütün nasıl kurulduğunu gün yüzüne çıkardı:

1577 yılında, Protestan asilzade Orangeli William yönetimindeki Belçika, Hollanda, Lüksemburg'un kuzey vilayetleri, Katolik İspanya ile Kutsal Katolik Roma İmparatorluğu'ndan bağımsızlıklarını elde etmek için dokuz yıldır mücadele veriyordu. Aralık ayının sonlarına doğru, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'un bilfiil sahibi olan Orange, Onsekizler Komitesi'nin daveti üzerine Brüksel'e zaferle girdi. Bu komite, seçkinler sınıfının kontrolü altındaki Genel Meclis'in artık zanaatkârları temsil etmediği ve halkla olan ilişkisinin tamamen koptuğu görüşüne sahip fanatik Kalvinistlerden oluşan cuntaydı. Komite, bir tür Brüksel Komünü oluşturdu. Polisi kontrol altına alıp bütün kararları Genel Meclis'e zorla kabul ettirerek, Brüksel'de yüksek makamda bulunan pek çok kişiyi tasfiye etti. Aralarında, İmparator'un Özel Salonu'ndaki Soylu Bey Taxis Baronu I. Leonard ile Hollanda, Belçika, Lüksemburg Postası'nın babadan miras Büyük Üstadı ve Thurn ve Taxis tekelinin vasisi Buysinghen Baronu da yer alıyordu. Onun yerine, Orange'ın sadık takipçisi, Jan Hinckart adlı Ohain Lordu getirildi. Bu aşamada kurucu kişi sahneye girer: Hernando Joaquin de Tristero y Calavera, belki bir kaçık, belki de dürüst bir asi, kimilerine göreyse sadece bir dalavereci. Tristero, Jan Hinckart'ın ailenin meşru kolu olan İspanyol tarafından kuzeni ve gerçek Ohain lordu olduğunu iddia

etti –en son atandığı görev olan Büyük Üstatlık dahil, o zamanlar Jan Hinckart'ın sahip olduğu her şeyin asıl varisiydi.

1578 senesinden Alexander Farnese'nin İmparator için Brüksel'i geri aldığı 1585 Martı'na kadar Tristero, kuzenine karşı –Hinckart kuzeni idiyse eğer– gerilla savaşma varan bir mücadele yürütmeye devam etti. İspanyol olduğu için çok az destek gördü. Çoğunlukla, bir orada bir burada geçen yaşamı tehdit altındaydı. Yine de Orange'ın posta müdürüne dört kez suikast düzenlemeyi denedi, ama başaramadı.

Farnese, Jan Hinckart'ın her şeyine el koydu ve Thurn ve Taxis Büyük Üstadı I. Leonard eski görevine geri getirildi. Ancak bu, Thurn ve Taxis tekeli için çok çalkantılı bir dönemdi. Ailenin Bohemya kolundaki güçlü Protestan eğilimlere karşı temkinli olan İmparator II. Rudolph, bir süreliğine himayesini geri çekmişti. Posta işi büyük bir iflasa sürüklendi.

Tristero'ya kendi sistemini kurması için ilham veren şey, Hinckart'ın devralma olasılığı bulunan, o sıralar geçici olarak güçsüz düşmüş ve yalpalamakta olan kıtanın geneline yayılmış bu iktidar hayali olabilirdi. Son derece dengesiz görünüyor, hiç beklenmedik bir anda bir kamu faaliyetinde ortaya çıkıp konuşma yapabilirmiş izlenimi bırakıyordu. Aklını mirastan mahrum bırakılma ile bozmuştu. Posta tekeli, fetih hakkıyla Ohain'e aitti, Ohain ise kan bağı hakkıyla Tristero'ya. Mirastan Mahrum Bırakılan anlamındaki El Desheredado lakabını alıp takipçileri için siyah üniforma oluşturdu; siyah, sürgündeyken onlara gerçekten ait olan tek şeyi simgeliyordu: Geceyi. Kısa sürede, ikonografisine surdin posta borusuyla dört ayağı havada ölü bir porsuğu da ekledi (kimileri, Taxis adının İtalyancadaki *tasso*, porsuk, sözcüğünden geldiğini, bu nedenle de erken dönem Bergamolu ulakların giydiği porsuk kürkünden yapılmış

şapkalara işaret ettiğini söylüyordu). Thurn ve Taxis posta rotası boyunca, engelleme, dehşet saçma ve yağmalamadan oluşan gizli bir mücadele başlattı.

Oedipa sonraki birkaç günü kütüphanelere gidip gelerek, Emory Bortz ve Cengiz Cohen ile ciddi tartışmalara girerek geçirdi. Tanıdığı diğer kişilerin başına gelenleri düşününce, emniyetleri için biraz endişelendi. Blobb'un *Seyahatleri*'ni okuduktan sonraki gün, Bortz, Grace ve yüksek lisans öğrencileriyle birlikte Randolph Driblette'in defin törenine katıldı, küçük kardeşin çaresiz, yürek parçalayan anma konuşmasını dinledi, öğleden sonranın dumanlı sisinde hayaleti andıran annenin ağlayışını izledi ve geceleyin mezara geri dönüp oturdu, Driblette'in hayattayken bir kenara fıçı fıçı istiflediği Napa Vadisi misket şarabından içti. Ay yoktu, yıldızlar sisin altında kalmıştı, her şey bir Tristero süvarisi gibi simsiyahtı. Oedipa toprağa oturmuştu, kıçı üşüyordu, o gece Driblette'in duştayken belirttiği gibi, kendisinin bir versiyonunun adamla birlikte yok olup olmadığını sordu kendine. Muhtemelen zihni, artık var olmayan ruhsal kaslarını esnetmeye devam edecekti, belki de kesilmiş bir uzvun sahibine yaptığı gibi, bir hayalet ben onu kandırıp dalga geçecekti. Bir gün, kendisinden giden her şeyin yerine bir tür protez aygıt koyabilirdi; belli bir renkte bir elbise, bir mektupta geçen bir söz, başka bir sevgili. Proteinlerin şifreli direnme kuvveti ile iki metre aşağıda umulmadık bir şekilde tutmuş olduğu, çürümeye hâlâ direnen şey her ne ise ona doğru uzanmaya çalıştı –belki de inatçı bir sükunet son bir patlama için toparlanıyordu, bir an önce sıcak ev sahibine yerleşme gereksinimiyle var gücüyle geçici, kanatlı bir şekli bir arada tutarken, hafif bir parıltı saçarak toprağın üstüne doğru son bir kez tırmanacak ya da sonsuza dek karanlıkta dağılacaktı. Eğer bana gelecek olursan, diye yalvardı Oedipa, son geceye ilişkin anılarını

da getir. Ya da taşıdığın yükü hafifletmen gerekiyorsa, son beş dakika da yeterli olur. Ancak o zaman bileceğim denize doğru gidişinin Tristero ile bir ilgisi olup olmadığını. Hilarius, Mucho ve Metzger'den kurtulma sebepleri ne ise senden de o yüzden kurtuldularsa... belki de sana artık ihtiyacım olmadığını düşünmüşlerdir. Yanıldılar. Sana ihtiyacım vardı. Sadece bana o anıyı getir ve ben de geri kalan zamanım boyunca seninle birlikte yaşayayım. Driblette'in duşun içinde yüzen kafasını anımsadı, bana âşık olabilirsin, diyordu. Ama Oedipa onu kurtarabilir miydi? Driblette'in ölüm haberini veren kıza baktı. Birbirlerine âşık mıydılar? O gece Driblette'in fazladan o iki dizeyi neden eklediğini biliyor muydu? Driblette'in *kendisi* bile neden yaptığını biliyor muydu acaba? Artık kimse bunun peşine düşemez. Adamın permütasyonu ve kombinasyonu alınmış yüzlerce takıntısı –seks, para, hastalık, içinde yaşadığı zamanın ve mekânın tarihi yüzünden kapıldığı umutsuzluk belki, kimbilir. Senaryoyu değiştirmenin intiharından daha açık bir sebebi yoktu. Her ikisi için de aynı geçici heves söz konusuydu. Belki de –Oedipa bir anlığına içine bir şeyin girdiğini hissetti, sanki kanatlı parlak şey sahiden de yüreğinin sığınağına ulaşmıştı– belki de adamın aynı kaygan labirentten çıkıp hiçbir açıklaması olmayan bir şekilde o iki dizeyi ekleyişi, Pasifik'in içi kanla dolu o geniş küvetine doğru çıktığı gece yürüyüşünün provasıydı. Oedipa, kanatlı parlaklığın güvenle ulaştığını bildirmesi için bekledi. Ama ses yoktu. Driblette, diye seslendi. Bu işaret, bükümlü kilometrelerce uzunluktaki beyin devreleri boyunca yankılandı. Driblette!

Ama Maxwell'in Cini'nde olduğu gibi, şimdi de durum aynıydı. Ya Oedipa iletişim kuramıyordu ya da böyle bir adam yoktu.

Kütüphaneler, Tristero'yla ilgili, ortaya çıkışından öte, hiçbir şey vermedi Oedipa'ya. Bildikleri tek şey, Hollanda

bağımsızlık mücadelesinden hiçbir zaman kurtulamadığıydı. Geri kalanını bulabilmek için, Oedipa'nın Thurn ve Taxis tarafından yaklaşması gerekiyordu. Bunun kendine ait tehlikeleri vardı. Emory Bortz için, şirin bir oyun türüne dönüşmüş gibiydi. Örneğin, bir ayna imgesi kuramını benimsemişti; buna göre, Thurn ve Taxis için herhangi bir istikrarsızlık dönemi, Tristero'nun yeraltı devletinde de yansımasını bulmalıydı. Dehşet saçan o adın 17. yüzyılın ortalarında neden sadece yazılı olarak karşımıza çıktığına ilişkin gizeme de bunu uyguladı. "Bu Trystero *dies irae*"deki sözcük oyununun yazarı, kararsızlığının üstesinden nasıl gelmişti? "Trystero" dizesini hasıraltı eden yarı Vatikan beyti, nasıl olup da Folio'ya girebilmişti? Thurn ve Taxis'in rakibini ima dahi etmenin cüreti nereden geliyordu? Bortz, Tristero içinde misilleme yapmalarına engel olacak kadar ciddi bir krizin olması gerektiği görüşünü öne sürüyordu. Muhtemelen Dr. Blobb'un hayatını almalarına engel olan krizin aynısıydı bu.

Ama Bortz, altındaki kırmızı, mis kokulu koyulukta karanlık tarihin görünmeden kayıp gittiği o güllerin önemsiz kelimelerden ibaret yapraklarını koparırken, işi bu kadar abartıp onları doğallıktan böylesine uzak güllere çevirmeli miydi? Thurn ve Taxis Kontu II. Leonard-Francis 1628'de öldüğünde, karısı Rye'lı Alexandrine, posta müdürlüğü unvanının varisi oldu ama bu miras hakkının hiçbir zaman resmi olduğu düşünülmedi. Alexandrine 1645'te emekli oldu. Tekel iktidarının gerçek konumu, 1650 yılında bir sonraki erkek varis II. Lamoral Claude-Francis görevi devralana kadar belirsiz kaldı. Bu sırada, Brüksel ve Antwerp'de sistem çürüme emareleri gösteriyordu. Özel yerel postalar İmparatorluk yetkilerini öylesine kötüye kullanmışlardı ki, iki şehir de Thurn ve Taxis ofislerini kapattı.

Tristero, diye soruyordu Bortz, bu duruma nasıl yanıt

verecekti? Nihayet yaklaşmakta olan büyük olayı ilan eden bir militan hizipi görevlendirerek. Düşmanları korunmasız bir durumdayken, cebren kontrolü ele geçirmeyi savunarak. Ancak, tıpkı Tristero'nun bu yetmiş yıl boyunca yaptığı gibi, muhafazakâr görüş sadece muhalefette kalarak devam etmeye özen gösteriyordu. Ama üç beş hayalperest de yok değildi: Tarihsel bir bakış açısıyla düşünüp kendi zamanlarının dolayımsızlığının ötesinde duran adamlar. En azından, aralarından biri Otuz Yıl Savaşı'nın bitişini, Westfalia Anlaşması'nı, İmparatorluk'un parçalanışını, yaklaşmakta olan tikelciliğe doğru çöküşü öngörecek kadar modern görüşlüydü.

"Kirk Douglas'a benziyor," diye bağırdı Bortz, "şu kılıcı takıyor, Konrad gibi gözüpek bir adı var. Bir meyhanenin arka odasında buluşurlar, köylü gömleği giymiş, etrafta bira dağıtarak dolaşan o açık saçık kadınlar vardır, herkes sarhoş sarhoş bağırıyordur, birdenbire Konrad bir masanın tepesine sıçrar. Kalabalık susar. 'Avrupa'nın kurtuluşu,' der Konrad, 'iletişime bağlı, değil mi? Hasetçi Alman prenslerinin yol açtığı anarşiyle karşı karşıyayız, yüzlercesi entrika çeviriyor, karşı entrikalar kuruyor, birbirleriyle dövüşüyor, bütün İmparatorluk'un gücünü hiçbir işe yaramayan kendi çekişmelerinde harcıyorlar. Ama, bütün bu prensler arasında, her kim iletişim ağını kontrol edebilirse, onları da kontrol edecek. O ağ bir gün Kıtayı bir araya getirebilir. O yüzden eski düşmanımız Thurn ve Taxis'le birleşmeyi öneriyorum—' Hayır, asla, haini dışarı atın haykırışları yükselir, ta ki Konrad'a âşık genç bir yıldız adayı şu barmaid, ona karşı çıkan en yüksek sesli kişiyi bir bira bardağıyla bayıltana kadar. 'Birlikte,' der Konrad, 'iki sistemimiz yenilmez olabilir. İmparatorluk kaynaklı olmayan bütün hizmetleri geri çevirebiliriz. Hiç kimse, biz olmadan, askerlerini kıpırdatamaz, mahsulünü işleyemez, hiçbir şey yapamaz. Kendi haberci

sistemini başlatmaya kalkışan prensi bastırırız. Bunca süredir mirastan mahrum bırakılmış olan bizler, Avrupa'nın varisi olabiliriz!' Sevinç çığlıkları uzun süre devam eder."

"Ama İmparatorluk'un parçalanışına engel *olamadılar*," diye belirtti Oedipa.

"Böylece," diyerek konuya geri döndü Bortz, "militanlarla muhafazakârlar bir duraklama olana kadar savaşır, Konrad ve hayalperestleri, iyi adamlar oldukları için, bu kavga dövüşte orta yolu bulurlar, hepsi yeniden hizaya gelene kadar, herkesin işi biter, İmparatorluk belasını bulmuştur, Thurn ve Taxis anlaşma filan istemez."

Ve Kutsal Roma İmparatorluğu'nun sona ermesiyle birlikte, Thurn ve Taxis'in meşruluğu, görkemli diğer yanılgılarla beraber, sonsuza dek yok olur. Paranoya olasılıkları gırla gider. Eğer Tristero gizliliğini birazcık koruyabildiyse, eğer Thurn ve Taxis'in hasmının kim olduğuna ya da etkisinin ne kadar uzaklara erişebileceğine dair net bir fikri yoksa, o halde pek çoğu, zamanla Scurvhamcıların kör, otomatik anti-Tanrısına benzer bir şeye inanmış olmalı. O her ne ise, süvarilerini katledip yollarına heyelan gönderme, böylelikle yeni bir yerel rekabet meydana getirip hemen posta tekelleri bile oluşturma ve İmparatorluklarını dağıtma gücüne sahiptir. Bu, Thurn ve Taxis'in kıçını süngüye oturtmak için ortalıkta gezinen o zamanın ruhudur.

Ama sonraki yüz elli yıl boyunca, seküler Tristero keşfedildikçe paronaya geriler. İktidar, her şeyden haberdar olma, aman vermez kötülük, yani tarihsel bir ilke, bir Zeitgeist, olduğunu düşündükleri özellikler, şimdinin insan düşmanına nakledilir. O kadar ki, 1795'e gelindiğinde, Tristero'nun koskoca Fransız Devrimi'ni hazırladığı ileri sürülür, hem de sadece Fransa ve Belçika, Hollanda, Lüksemburg'da Thurn ve Taxis posta tekelinin sona erdiğini tasdik eden 9. Frimaire, An III Bildirisi'ni beyan etmek için bahane olsun diye.

"Ama kim ileri sürmüş?" dedi Oedipa. "Bunu bir yerde mi okudun?"

"Birileri bundan söz etmez miydi?" dedi Bortz. "Belki de etmezdi."

Oedipa tartışmayı sürdürmedi. Herhangi bir şeyi takip etme konusunda pek gönüllü değildi artık. Örneğin, Cengiz Cohen'e gönderdiği pullarla ilgili Uzman Komitesi'nden bir rapor alıp almadığını sormamıştı. Bay Thoth'la dedesi hakkında konuşmak için Vesperhaven House'a geri giderse, adamın da ölmüş olduğunu öğreneceğini biliyordu. *Ulağın Trajedisi*'nin esrarlı ciltli basımının yayıncısı K. da Chingado'ya yazması gerektiğinin farkındaydı ama yazmadı ve Bortz'a da yazıp yazmadığını hiç sormadı. En kötüsü, Randolph Driblette hakkında konuşmamak için, kendisini sık sık anlamsızca lafı uzatırken buluyordu. Ölüyü bekleme törenindeki şu kız ne zaman çıkagelse, Oedipa ortamı terk etmek için bahaneler uyduruyordu. Hem Driblette'a hem de kendine ihanet ettiğini hissediyordu. Ama tezahürünün belli bir noktanın ötesine geçemeyeceği endişesiyle bu hissin üstünde durmadı. Muhtemelen, boyunu aşıp onu kontrolü altına almasın diye. Bir akşam Bortz, New York Üniversitesi'ndaki D'Amico'yu getirip getiremeyeceğini sorduğunda, Oedipa, "Hayır, " dedi çabucak, aşırı gergindi. Bortz bir daha bunun sözünü etmedi ve elbette, Oedipa da.

Ama bir gece, Yeni Ufuklar'a geri gitti, huzursuz ve yalnızdı, göreceklerine karşı temkinliydi. Mike Fallopian'ı buldu; birkaç haftalık sakalı vardı, yakası gömleğe düğmeli zeytin yeşili bir gömlek, paçaları kıvrılmamış ve kemer köprüleri olmayan buruşuk bir avcı pantolonu ve iki düğmeli bir avcı ceketi giymişti, şapka takmamıştı. Etrafı hoppa kadınlarla sarılmıştı, şampanya kokteylleri içip bağıra çağıra ucuz şarkılar söylüyorlardı. Oedipa'yı fark ettiğinde, ağzı kulaklarına vararak elini sallayıp onu yanına çağırdı.

"Şey gibi gözüküyorsun," dedi Oedipa, "vay be. Hepiniz daldan dala konuyormuşsunuz gibi. İsyancıları dağlarda eğitiyorsun sanki." Fallopian'ın erişilebilir olan her yanını kızlardan gelen düşmanca bakışlar sarmaladı.

"Bu devrimle ilgili bir sır," diyerek bir kahkaha attı Fallopian, kolların çekip birkaç sempatizanın elinden kurtuldu. "Hadi hepiniz gidin şimdi. Bununla konuşmak istiyorum." Herkes kulak misafiri olamayacak kadar uzaklaştığında, cana yakın, sinirli, belki biraz erotik bakışını Oedipa'nın üzerinde gezdirdi. "Araştırman nasıl gidiyor?"

Oedipa, hızlı bir durum raporu verdi. Konuştukça, Fallopian sessizce dinledi, ifadesi yavaş yavaş, Oedipa'nın adlandıramadığı bir şeye dönüşmüştü. Bu onu rahatsız etti. Fallopian'ı biraz kışkırtmak için, "Sizin de sistemi kullanmadığınıza hayret ediyorum," dedi.

"Biz yeraltında mıyız?" diye karşılık verdi Fallopian, yeterince kibardı. "İstenmeyen kişiler miyiz?"

"Öyle demek istemedim—"

"Belki onları henüz bulmamışızdır," dedi Fallopian. "Ya da belki onlar bize yaklaşmamıştır. Belki de ATIK'yi kullanıyoruzdur ama bu bir sırdır." Sonra, elektronik müzik odaya yayılmaya başladığında, şöyle dedi: "Ama başka bir açı daha var." Oedipa, ne söyleyeceğini sezdi ve refleks olarak, arka azı dişlerini birbirine sürtmeye başladı. Son birkaç gündür geliştirdiği sinirsel bir alışkanlıktı bu. "Birilerinin seni işletiyor olabileceği hiç aklına geldi mi, Oedipa? Bütün bunların bir oyun, belki Inverarity'nin ölmeden önce ayarladığı bir şey olduğu?"

Aslında aklına gelmişti. Ama bir gün ölmesi gerektiği fikri gibi, Oedipa bu olasılığa doğrudan ya da tesadüf hariç herhangi bir açıklamanın ışığı altında bakmayı kesin bir kararlılıkla reddediyordu. "Hayır," dedi Oedipa, "bu çok saçma."

Fallopian ona büyük bir şefkatle uzun uzun baktı. "Düşünmelisin," dedi sessizce, "gerçekten bunu düşünmelisin. İnkâr edemeyeceğin şeyleri yaz. Zorlu istihbaratını. Ama sonra kurduğun, varsaydığın şeyleri de yaz. Elinde ne var bir gör. En azından bunu yap."

"Devam et," dedi Oedipa soğuk bir sesle, "en azından bunu yap. Bundan sonra başka ne var=O nedenle burada da öyle denmeli.şekli bir arada tutuyor tmuş olduğu, çürümeye h?"

Fallopian gülümsedi, şimdi sessizce parçalanmakta olan ne varsa hepsini kurtarmaya çalışıyor gibiydi sanki, parçalanmanın görünmez çatlakları aralarındaki havaya ağır ağır yayılıyordu artık. "Lütfen sinirlenme."

"Kaynaklarımı kanıtlamalıyım, sanırım," diye devam etti Oedipa keyifli bir şekilde. "Öyle değil mi?"

Fallopian başka bir şey söylemedi.

Oedipa ayağa kalktı, dışarıdan nasıl gözüküyordu acaba: Saçları düzgün müydü, reddedilmiş gibi mi yoksa histerik mi duruyordu, Fallopian'la birlikte rezalet çıkarmış gibi miydi? "Bana karşı farklı olacağını biliyordum," dedi, "Mike, çünkü benim hakkımda herkesin fikri değişiyor. Ama kimse benden nefret edecek kadar uç noktalara gitmemişti."

"Senden nefret etmek." Kafasını sallayıp güldü.

"Daha fazla kol bandı ya da silaha ihtiyacın olursa, otobanın oradaki Winthrop Tremaine'i bir dene. Tramaine'nin Gamalı Haç Dükkanı. Adımı ver."

"Zaten iletişim halindeyiz, sağol." Oedipa Fallopian'ı, tadilat görmüş Küba takımı içinde, zemine bakakalmış, hafifmeşrep kadınların geri gelmesini bekler vaziyette bıraktı.

Peki ya kaynakları ne olacaktı? Oedipa bu soruyu duymazdan gelmişti, evet. Bir gün Cengiz Cohen aradı, sesi heyecanlıydı, postadan, ABD postasından, henüz aldığı bir

şeye bakması için Oedipa'nın gelmesini istedi. Gelen postanın eski bir Amerikan pulu olduğu ortaya çıktı, üzerinde surdin posta borusu, karnı yukarıya bakan porsuk ve bir söz vardı: AVAZSIZ TRİSTERO'NUN IŞIĞINDA KURTULACAĞIZ.

"Yani bu anlama geliyormuş," dedi Oedipa. "Bunu nereden aldın?"

"Bir arkadaştan," dedi Cohen, yıpranmış bir Scott katalogunun sayfalarını çevirerek, "San Francisco'dan." Her zamanki gibi, adını ya da adresini sormadı Oedipa. "Garip. Pulu kayıtlı olarak bulamadığını söyledi. Ama işte burada. Bir ekleme var, bak." Kitabın başına bir kâğıt parçası yapıştırılmıştı. "Tristero Ekspres Postası, San Francisco, California" başlığının altında, 163L1 numaralı pulun reprodüksiyonu yapılmıştı ve görünüşe bakılırsa 139 (Üçüncü Cadde Posta Ofisi, New York) ile 140 (Union Posta, yine New York) no'lu yerel kayıtların arasına eklenmiş olmalıydı. Oedipa, bir tür sezgisel sarhoşlukla, kitabın arkasındaki son sayfayı çevirdi ve Zapf'ın Sahaf etiketini buldu.

"Elbette," diye karşı çıktı Cohen, "siz kuzeydeyken, bir gün Bay Metzger'i görmek için oraya gittim. Bu Uzman Scott, anlıyor musunuz, Amerikan pullarıyla ilgili, genellikle üzerinde durmadığım bir katalogdur. Çünkü benim alanım Avrupa ve sömürge pulları. Ama merakım uyandı ve ben de— "

"Tabii," dedi Oedipa. Herhangi biri eklemeyi yapıştırmış olabilirdi. Inverarity'nin varlık listesine yeniden bir bakmak için San Narciso'ya geri döndü. Elbette, Zapf'ın Sahafı ile Tremaine'in artık malzeme yeri Pierce'a aitti. Sadece o değil, Tank Tiyatrosu da.

Tamam, dedi Oedipa kendi kendine, ağır adımlarla odada dolaşırken, iç organları boşalmış, tam anlamıyla dehşet verici bir şeyi bekliyordu, tamam. Bu kaçınılmaz, öyle değil

mi? Tristero'ya götüren her yol, aynı zamanda Inverarity'nin mirasına kadar gidiyordu. Emory Bortz bile, Blobb'un *Seyahatleri* ile birlikte (Bortz'a sorduğu gece, adamın bu kitabı Zapf'dan aldığını söylediğinden emindi), San Narciso Üniversitesi'nde ders veriyordu, ki buraya rahmetli yüklü bir bağışta bulunmuştu.

Bunlar ne anlama geliyordu? Metzger, Cohen, Driblette, Koteks, San Francisco'daki dövmeli denizci, gördüğü ATIK habercileriyle birlikte Bortz'un –hepsinin Pierce Inverarity'nin adamları olduğu anlamına mı geliyordu? *Satın alınmış?* Ya da Inverarity'nin tezgahladığı muazzam bir eşek şakasına sadakatle, hiçbir ücret karşılığı beklemeden, eğlencesine mi dahil olmuşlardı? Hepsi Oedipa'yı utandırmak, dehşete düşürmek ya da ahlaki açıdan geliştirmek için?

Adını değiştirip Miles, Dean, Serge, ve/ya Leonard yap, bebeğim, diye tavsiyede bulundu o akşamüstünün loş ışığında, makyaj aynasında beliren yansımasına. Her halükârda buna paranoya diyecekler. Onlar. Ya fena tökezleyip LSD veya başka indol alkaloitlerin yardımı olmaksızın hayallerin gizli zenginliğine ve saklı yoğunluğuna; X sayıda Amerikalının yalanlarını, rutin tekrarlarını, manevi yoksulluktan kaynaklanan kuru ihanetlerini resmi devlet dağıtım sistemine ayırıp, gerçekten birbirleriyle iletişim kurdukları bir ağa; hatta belki de çıkışsızlığın, sen de dahil tatlım, tanıdığın her Amerikalının kafasını tırmalayan yaşam karşısında hayret yoksunluğunun gerçek alternatifine yuvarlandın. Ya da halüsinasyon görüyorsun. Ya da sana karşı bir entrika düzenlendi, o kadar pahalı ve ayrıntılı bir entrika ki bu, pul ve eski kitap sahtekarlığı, hareketlerinin sürekli takibi, San Francisco'nun dört bir yanına yayılmış posta borusu şekillerinin gizlice çizimi, kütüphanecilere rüşvet verilmesi, profesyonel oyuncuların tutulması gibi şeylerden ve sadece

Pierce Inverarity'nin bileceği kimbilir başka nelerden oluşuyor; hepsinin parası da mirastan geliyor ve ortak vasi olmana karşın bütün bunlar yasadan anlamayan zihnin için ya fazla gizemli ya da fazla karışık; her şey o kadar dolambaçlı ki basit bir eşek şakasından daha fazla anlamı olması gerekiyor. Ya da sen böyle bir entrikayı kafanda kuruyorsun, bu durumda da kaçığın tekisin, Oedipa, aklın başında değil.

Şöyle bir bakınca olası alternatifler bunlardı. Bu simetrik dörtlü. Hiçbiri hoşuna gitmedi, ama akıl hastası olduğunu umut etti; hepsinin bundan ibaret olduğunu. O gece dört saat boyunca kendine bir hava boşluğunda nefes almayı öğreterek oturdu, içki bile içemeyecek kadar uyuşmuştu. Çünkü bu, aman Tanrım, boşluğun ta kendisiydi. Ona yardım edebilecek hiç kimse yoktu. Hiç kimse. Hepsi ya bir şeylerin peşindeydi ya da deli, olası bir düşman veya ölü.

Dişlerindeki eski dolgular onu rahatsız etmeye başladı. Gecelerce San Narciso göğünün pembe parıltısıyla aydınlanmış bir tavana baktı. Sonraki gecelerdeyse on sekiz ilaçlı saat boyunca uyudu ve güçten kuvvetten düşmüş, ayakta zor durur bir halde uyandı. Yeni miras danışmanı olan hevesli, hızlı konuşan yaşlı adamla yaptığı görüşmelerde dikkat süresi saniyelerle ölçülüyordu ve konuşmaktan çok gergin gergin gülüyordu. Beş on dakika süren mide bulantısı dalgaları, rastgele Oedipa'yı yakalıyor, büyük ızdıraba yol açıyor, sonra sanki hiç var olmamış gibi yok oluyordu. Baş ağrıları, kâbuslar, adet sancıları vardı. Bir gün arabaya atlayıp LA'e yola koyuldu, telefon defterinden rastgele bir doktor seçip muayeneye gitti ve kadına hamile olduğundan şüphe ettiğini söyledi. Tahliller için ayarlama yapıldı. Oedipa adını Grace Bortz olarak verdi ve bir sonraki randevuya gitmedi.

Bir zamanlar çok utangaç olan Cengiz Cohen, her gün yeni bir sürpriz ortaya atıyor gibiydi – kullanımdan kalk-

mış bir Zumstein katalogundaki bir liste, 1923 yılında Dresden'de düzenlenmiş bir açık artırmanın katalogunda yer aldığı sanılan surdin bir posta borusunu hayal meyal anımsayan Kraliyet Pulculuk Topluluğu'ndaki bir arkadaşı; bir gün, New York'daki başka bir arkadaşı tarafından gönderilmiş bir daktilo metni. Jen-Baptiste Moens'in ünlü *Bibliothéque des Timbrephiles*'inin 1865 basımında yer alan bir makalenin çevirisi olmalıydı. Bortz'un dönem filmlerinden bir başkasını okur gibiydi, bu metin de Fransız Devrimi sırasında Tristero kademelerindeki büyük bir hizipleşmeyi anlatıyordu. Tour et Tassis Markisi Comte Raoul Antoine de Vouziers'in yakın zamanlarda su yüzüne çıkarılıp şifresi çözülen günlüklerine göre, Tristero içindeki bir unsur, Kutsal Roma İmparatorluğu'nun çöküşünü asla kabul etmemiş ve Devrim'i geçici bir delilik olarak görmüştü. Ortak amaçları bulunan aristokratlar olarak, kendilerini Thurn ve Taxis'in içinde bulunduğu zorlu durumdan zarar almadan çıkmasını sağlamakla yükümlü hissedip meclisin biraz olsun mali destekle ilgilenip ilgilenmeyeceğini görmek için soruşturma başlattılar. Bu hamle, Tristero'yu birbirinden çok uzak iki kutba ayırdı. Milan'da düzenlenen bir kongrede, şiddetli tartışmalar bir hafta boyunca devam etti, yaşam boyu düşmanlıklar oluştu, aileler bölündü, kan döküldü. Kongre sonunda, Thurn ve Taxis'e mali yardımda bulunma çözüm önerisi suya düştü. Pek çok muhafazakar, bunu onlara karşı Binyılın hükmü olarak kabul edip Tristero ile bağlantılarını kestiler. *Böylece,* diye kendini beğenmiş bir tonda son buluyordu makale, *tarihsel tutulmanın gölgesine girdi. Austerlitz muharebesinden 1848 yılının zorluklarına kadar Tristero sürüklendi durdu, onu finanse eden hemen hemen bütün soyluların himayesinden yoksun kalmış, artık anarşist yazışmaları yürütür duruma düşmüş, sadece merkezden uzak yerlerde etkinliğini sürdürür olmuştu –Almanya'da, talihsiz Frankfurt*

Kurulu'nda; Buda-Pesth'de, barikatlarda; hatta belki Jura'daki saatçiler arasında bile onları M. Bakunin'in gelişine hazırlıyordu. Ancak, gelmiş geçmiş en yüksek sayıda militan 1849-50 yıllarında Amerika'ya kaçtı, hiç şüphesiz bugün burada, Devrim alevini söndürmek isteyenlere hizmet ediyorlar.

Bir hafta öncesinde bile duyabileceğinden daha az bir heyecanla, Oedipa metni Emory Bortz'a gösterdi. "1849 reaksiyonundan sonra bütün mülteciler," diye çıkarımda bulundu Bortz, "Amerika'ya büyük umutlarla ulaşır. Ama ne bulurlar?" Aslında soru sormuyordu, bu, oyununun bir parçasıydı. "Bela." ABD devleti, 1845 yılı civarında büyük bir posta devrimi gerçekleştirmiş, kâr oranlarını indirip en bağımsız posta güzergahlarını devre dışı bırakmıştı. 70'li ve 80'li yıllara gelindiğinde, hükümetle rekabet etmeye çalışan herhangi bir bağımsız habercinin başı derhal eziliyordu. 1849-50, iltica etmiş herhangi bir Tristero'nun Avrupa'da kaldıkları yerden devam etmeyi düşünebilecekleri bir zaman değildi.

"Onlar da," dedi Bortz, "komplo bağlamında kalmakla yetindiler. Diğer mülteciler Amerika'ya zulümden kurtulma, yeni kültür tarafından kabul görüp onun içinde, bu çok uluslu ülkede erime arayışıyla gelmişlerdi. İç Savaş başlar, pek çoğu, liberal olduklarından, Birlik'i korumak için orduya yazılırlar. Ama açıkça anlaşılıyor ki Tristero değil. Bütün yaptıkları muhalefeti değiştirmektir. 1861'e gelindiğinde, kolayca bastırılamayacak kadar, iyice yerleşmişlerdir. Pony Express çöllere, barbarlara, çıngıraklı yılanlara meydan okurken, Tristero çalışanlarına Siouan ve Athapascan lehçelerinde yoğun kurslar veriyordu. Kızılderili kılığına girmiş ulakları batı tarafında cirit atıyordu. Her seferinde, sıfır zayiatla, üstlerinde tek bir çizik bile olmadan Sahil'e ulaşıyorlardı. Artık bütün vurguları sessizlik, taklit, devlete bağlılık kisvesi altında muhalefetti."

"Peki ya Cohen'in pulu? Avazssız Tristero'nun Işığında Kurtulacağız."

"Gençliklerinde daha açıktılar. Sonra Federaller göz açtırmamaya başlayınca, üç aşağı beş yukarı koşer gözüken, ama pek de öyle kabul edilmeyen, pullara yöneldiler."

Oedipa bunları ezbere biliyordu. 1893 Kolombiya Sergi Basımı'nda ('Kolomb Keşfini İlan Ediyor') yer alan 15 sentlik koyu yeşil parçada, üç saraylının yüzü, pulun sağ tarafından haber alırken, dizginlenemez bir dehşet ifadesini vermek için incelikle değiştirilmişti. 1934 yılının Anneler Günü'nde çıkarılan Amerika'nın Anneleri Basımındaki 3 sentlik pulda, Whistler'in Annesi'nin sol alt köşesine doğru yoğunlaşan çiçekler yerine sinekkapan, güzelavratotu, zehirli sumak ve Oedipa'nın daha önce hiç görmediği başka bir iki bitki konmuştu. Özel habercilerin sonunun başlangıcı anlamına gelen büyük posta reformunun anısına çıkarılan 1947 Posta Pulu Yüzyıl Basımı'nda, sol alttaki Pony Express süvarisinin kafası canlılarda görülmeyen rahatsız edici bir açıyla yerleştirilmişti. Koyu mor renkteki 3 sentlik pulun 1954 tarihli normal basımında, Özgürlük Heykeli'nin yüzündeki gülümseme donuk ve tehditkardı. 1958 Brüksel Sergisi Basımı'nda Brüksel'deki ABD Pavyonu'nun kuşbakışı görüntüsü yer alıyor ve bir at ile süvarinin apaçık siluetini diğer minik fuar ziyaretçilerinden ayırıyordu. Ayrıca, Oedipa'nın ilk ziyareti sırasında Cohen'in ona göstermiş olduğu Pony Express pulu, 'ABD Postası' yazılı Lincoln 4 sentlik ve San Francisco'da dövmeli denizcinin mektubunda gördüğü uğursuz 8 sentlik pul da vardı.

"Yani ilginç," dedi Oedipa, "eğer makale meşruysa."

"Bunu kontrol etmesi kolay olmalı." Bortz gözlerini Oedipa'nınkilere dikmiş ona bakıyordu. "Neden kendin yapmıyorsun?"

Diş ağrıları gitgide kötüleşti, habisliğinden kaçış olma-

yan ruh sesleri, içinden bir şeyler çıkıp yürüyüverecek gibi duran aynaların yumuşak alacakaranlığını ve kendisini bekleyen boş odalar hayal etti. Jinekoloğunda ne gibi bir şeyden hamile kaldığını söyleyecek bir tahlil yoktu.

Bir gün Cohen arayıp Inverarity'nin pul koleksiyonunu açık artırmayla satmak için son düzenlemelerin yapıldığını söyledi. Sahte Tristero pulları 49 numaralı parça olarak satışa çıkarılacaktı. "Bir de hayli rahatsız edici bir durum var, Mayan Maas. Yeni bir kayıtlı katılımcı çıktı sahneye, ne ben ne de bölgedeki diğer firmalar daha önce adını duyduk. Böyle şeyler pek olmaz."

"Bir ne?"

Cohen, açık artırmaya şahsen katılan katılımcılar ile tekliflerini postayla gönderen kayıtlı katılımcılar olduğunu açıkladı. Teklifler, müzayede firması tarafından özel bir deftere kaydedilirdi, adı buradan geliyor. Âdet olduğu üzere, "kayıtlı defterinde" adı bulunan kişilerin kimliği açıklanmazdı.

"O zaman yabancı olduğunu nereden biliyorsun?"

"Laf yayılır. Kendini çok iyi gizliyor –çok saygın, iyi bir adam olan C. Morris Schrift adlı bir temsilci aracılığıyla çalışıyor. Morris dün müzayedecilerle irtibat kurup müşterisinin sahte pulları –49 numaralı parçayı– önceden incelemek istediğini söylemiş. Normalde, parçayı kimin görmek istediğini bilirlerse ve o kişi bütün posta ve sigorta masraflarını ödemeyi kabul edip her şeyi 24 saat içinde geri gönderebilecekse, buna bir itiraz olmaz. Ama Morris, durumla ilgili fazlaca gizemli davranmış, müşterisinin adını ya da onunla ilgili hiçbir şeyi anlatmamış. Morris'in bildiği kadarıyla, dışarıdan biri olduğu dışında. Muhafazakâr bir topluluk oldukları için de doğal olarak özür dileyip hayır demişler."

"Sen ne düşünüyorsun?" dedi Oedipa, zaten hemen hemen ne diyeceğini kestiriyordu.

"Gizemli teklifçimizin Tristero'dan olabileceğini," dedi Cohen. "Ve parçanın açıklamasını müzayede katalogunda gördüğünü. Ayrıca Tristero'nun gayri resmi eller dışında var olduğuna dair kanıt bulundurmak istediğini. Ne ya da kaç para önereceğini merak ediyorum."

Oedipa Echo Courts'a geri dönüp güneş batana ve olabildiğince karanlık olana kadar bourbon içti. Sonra da dışarı çıkıp ne olduğunu görmek için farları yakmadan otobanda arabayla gitti. Ama melekler koruyordu. Gece yarısını biraz geçince kendisini ıssız, tanıdık gözükmeyen, aydınlatılmamış San Narciso bölgesinde bir telefon kulübesinde buldu. San Francisco'daki Yunan Usûlü adlı bara bir istasyon bağlantısı istedi, yanıtlayan müzikal sese barda konuştuğu sivilceli, kirpi saçlı Adsız Inamorato'yı tarif etti, beklerken gözünün çevresine nereden geldiğini anlamadığı yaşlar doluştu. Yarım dakika boyunca tokuşan bardakları, kahkaha patlamalarını, bir müzik kutusunun sesini dinledi. Sonra o çıkageldi.

"Ben Arnold Snarb," dedi Oedipa, heyecandan neredeyse nutku tutularak.

"Oğlanlar tuvaletindeydim," dedi adam. "Adamların tuvaleti doluydu."

Bir dakikayı geçmeyen bir süre içerisinde, hızla ona Tristero hakkında öğrendiklerini ve Hilarius, Mucho, Metzger, Driblette, Fallopian'a neler olduğunu anlattı. "Yani sen," dedi Oedipa, "elimde kalan tek kişisin. Adını bilmiyorum, bilmek de istemiyorum. Ama bunu seninle birlikte ayarlayıp ayarlamadıklarını öğrenmem lazım. Tesadüfen benimle karşılaşıp posta borusuyla ilgili hikâyeni anlatman için. Çünkü senin için bir eşek şakası olabilir, ama birkaç saat önce benim için öyle olmaktan çıktı. Sarhoş oldum ve bu çevre yollarında gezinmeye çıktım. Bir dahaki sefere daha planlı olabilirim. Tanrı aşkına, insan yaşamı ya da saygı duyduğun her ne varsa onun aşkına, lütfen. Bana yardım et."

"Arnold," dedi. Aralıksız süren bir bar gürültüsü vardı.

"Bitti," dedi Oedipa, "beni yuttular. Bundan sonra sadece onları tahliye edeceğim. Özgürsün. Serbestsin. Bana anlatabilirsin."

"Çok geç," dedi adam.

"Benim için mi?"

"Benim için." Ne demek istediğini soramadan, adam telefonu kapattı. Başka bozuk parası kalmamıştı. Para bozdurup dönene kadar gitmiş olurdu. Gecenin ortasında, tamamen tecrit edilmiş halde, telefon kulübesiyle kiralık arabanın arasında kalakaldı. Yüzünü denize dönmeye çabaladı. Ama yön duygusunu yitirmişti. Ayakkabısının ökçeği üzerinde döndü, ancak dağ namına hiçbir şey göremedi. Sanki kendisiyle dünya arasındaki engeller kalkmıştı. O an San Narciso ortadan kayboldu (yıldızların arasında usul usul çalman pas tutmamış bir orkestra çanı sesi eşliğinde pürüzsüz, ani, küre biçimli bir kayboluştu), Oedipa için biricikliğinin son tortularını da yitirerek yeniden bir isim haline geldi ve Amerikan sürekliliğinin kabuğu ve mantosu biçimine geri büründü. Pierce Inverarity sahiden ölmüştü.

Çevre yolunun yanında uzayıp giden demiryolu boyunca yürüdü. Şube hatları burada son buluyor ve fabrika arazilerinden devam ediyordu. Pierce bu fabrikaların da sahibi olabilirdi. Ama artık bütün San Narciso'nun sahibi olsa bile ne önemi vardı ki? San Narciso bir isimdi; hayallerimizin iklime bağlı kayıtları arasında bir olguydu ve o hayallerin biriktirilmiş gün ışığımız içinde meydana gelen biçimiydi, daha yüksek, daha karasal törenler –toplu ızdırap ve muhtaçlığın fırtına sistemleri, egemen zenginlik rüzgârları– arasında anlık bir tüm sağanak çizgisi ya da bir hortumun yere dokunuşuydu. Hakiki süreklilik söz konusuydu, San Narciso'nun sınır çizgileri yoktu. Kimse nasıl çizeceğini henüz bilmiyordu. Haftalar önce, kendini Inverarity'nin geri-

de bıraktığı şeyden bir anlam çıkarmaya adamış ama mirasın Amerika olduğundan asla kuşkulanmamıştı.

Oedipa Maas hâlâ Inverarity'nin vârisi olabilir miydi; vasiyetnamede, o zamana dek herhangi bir açık talimatın fazlasıyla avucuna düştüğü için muhtemelen Pierce'ın bilgisi dışında, şifreli olarak yazılmış olabilir miydi bu? Oedipa rahmetlinin giyinirken, poz verirken, konuşup cevap verirkenki hallerini hatırlayamasa da onun bir çıkış yolu aramaya çalıştığı cul-de-sac için, çabalarının ortaya çıkardığı esrar için yeni yeni duymaya başladığı acıma hissini de kaybetmeyecekti.

Pierce Oedipa'yla hiçbir zaman iş konuşmamış olmasına karşın, Oedipa biliyordu ki işi Pierce'ın bakiyesi denkleştirilemeyecek, Oedipa'nın adlandırabileceği herhangi bir ondalık basamağın ötesini sonsuza dek taşıyacak bir parçasıdır; Oedipa'nın aşkı, Pierce'taki sahip olma, toprak parçasını değiştirme, yeni ufuk çizgileri, kişisel düşmanlıklar ve büyüme oranları meydana getirme ihtiyacı yüzünden her zamanki gibi güdük kalmıştı. "Sektirmeye devam et," demişti bir gün, "bütün sır bu, sektirmeye devam et." Vasiyetnameyi yazarken, ölümün nefesini duyduğunda, sekmenin nasıl sonlanacağını biliyor olmalıydı. Vasiyeti sırf eski bir sevgiliye tacizde bulunmak için yazmış olabilirdi, belki de silindiğinden öylesine küçümseyici bir şekilde emindi ki, ileriye dönük umutlarının hepsini çöpe atmıştı. Adamın hıncı o kadar derinlere gidiyor olabilirdi. Oedipa bilemiyordu. Belki Tristero'yu kendisi keşfedip sadece, Oedipa'nın tuzağa düşeceğinden emin olmasına yetecek kadar hisse alarak, bunu vasiyetnameye şifreli bir şekilde kaydetmişti. Hatta, bir paranoya, sevdiği birine karşı saf bir komplo kılığına bürünüp ölümden bile kurtulmaya çalışmış olabilirdi. Böyle bir sapkınlık türünün, en sonunda ölümün bile afallatamayacağı kadar keskin olduğu ortaya çıkar mıydı;

nihayet mizah yoksunu, başkan vekili kafasında, bütün olasılıkları hesaba katıp Kara Melek'in tek seferde kavrayamayacağı kadar ayrıntılı bir entrika düzenlenmiş miydi? Bir şeyler aradan sıvışmıştı da Inverarity gerçekten ölümü bu kadar yenmiş miydi?

Yine de Oedipa, başı öne eğik, kor halindeki zeminin ve eski uyuyanlarının yanından sendeleyerek geçerken, hâlâ öteki olasılığın bulunduğunu biliyordu. Hepsinin doğru olduğunu. Inverarity'nin sadece öldüğünü, bundan başka hiçbir şeyin olmadığını. O zaman farz edelim, Tanrım, gerçekten Tristero diye bir şey vardı ve Oedipa onunla tesadüfen *karşılaşmıştı*. Eğer San Narciso ile miras herhangi bir şehirden, herhangi bir mirastan farklı değilse, o zaman bu devamlılık sayesinde Tristero'yu Cumhuriyetinin herhangi bir yerinde bulabilirdi, hafifçe gizlenmiş yüzlerce giriş kapısının, yüzlerce yabancılaşmanın herhangi birinden geçerek, yeter ki baksaydı. Çelik rayların arasında, sanki havayı burnuna çekecekmiş gibi kafasını kaldırarak, bir dakika durdu. Üzerinde durduğu, sert, kapanmış mevcudiyetin bilincindeydi –sanki gökyüzünde kendisi için haritalar çakmış gibi bu rayların diğerlerini nasıl izlediğini biliyordu, çevresindeki muazzam geceyi bağladığını, derinleştirip doğruluğunu onayladığını biliyordu. Yeter ki baksaydı. Şimdi eski Pullman vagonlarını anımsadı, para suyunu çektiğinde inilirdi, yoksa müşteriler çamaşırların asıldığı, ekli soba borularından dumanların tembel tembel çıktığı yeşil çiftlik düzlüklerinin ortasında gözden kaybolurdu. Oradaki gecekondu sakinleri, Tristero üzerinden, diğerleriyle bağlantı içinde miydi; o 300 yıllık meclisin mirastan mahrum bırakılışının aktarılmasına yardımcı oluyorlar mıydı? Elbette şimdiye kadar Tristero'nun mahrum bırakıldığı şeyin ne olduğunu unutmuş olmalıydılar; tıpkı Oedipa'nın da bir gün unutacağı gibi. Miras olarak alacak ne kalmıştı ki geriye?

Inverarity'nin vasiyetinde şifrelenmiş olan o Amerika, kimindi o? Diğerlerini düşündü, tedavülden kaldırılmış yük vagonlarını, mutlu oldukları kadar tombul olan çocuklar yerde oturup ayaklarını vurarak annelerinin cep radyolarından duyulan her müziğe eşlik ederlerdi; diğer gecekondu sakinlerini düşündü, bütün çevre yolların kenarındaki gülümseyen reklam tabelalarının ardına kulübe niyetine çadır bezi gererler ya da araba hurdalıklarındaki harap olmuş Plymouth'ların soyulmuş kabukları içinde uyurlardı, hatta gözlerini karartıp, bir hat işçisinin direk tepesindeki çadırında, telefon kabloları arasında sallanarak, bakır halatlar ile iletişimin uzun vadeli mucizesinin tam içinde yaşayarak, gece boyunca, duyulmamış binlerce mesajda, çok uzakları aydınlatacak kadar parlak çakan dilsiz voltajlardan rahatsız olmaksızın, tırtıllar gibi geceyi geçirdikleri bile olurdu. Dinlediği serserileri anımsadı, kendi dillerini dikkatle, bilgince konuşan Amerikalıları, sanki görünmeyen ama Oedipa'nın yaşadığı keyifli diyara benzer bir yerden sürgündüler, sonra geceleyin yol kenarlarında yürüyenleri anımsadı, kafalarını kaldırıp bakmadan farlarının ışığında yaklaşıp uzaklaşırlardı, gitmeyi hedefledikleri bir yerleri olamayacak kadar herhangi bir şehirden uzaktaydılar. Ve en karanlık, en yavaş saatlerde rastgele telefon eden sesleri anımsadı, rahmetlinin sesinden önce ve sonrakileri, hepsi de tuşlardaki on milyon olasılığı sürekli yoklaya yoklaya aktarılan görüşmelerin uğultusunun, monoton hakaret nakaratlarının, müstehcen lafların, fantezilerin, aşkın arasından beliriverecek büyülü Öteki'ni arıyordu, duyarsız sureti günün birinde muhakkak haddi hesabı olmayan bir oyunu, fark edişi, Söz'ü tetikleyecek olanı.

Kaç kişi Tristero'nun sürgünlüğünün yanında sırrını da paylaşıyordu? Vasiyetnameyi onaylayacak hakim, bir tür mirasın, ilk taksit olarak, hepsine, bütün adsızlara dağı-

tılmasına ne derdi acaba? Hadi ordan. Bir mikrosaniyede Oedipa'nın kıçında biterdi, vasiyetnameyi iptal ederdi, onu etiketlerdi, bütün Orange Bölgesi'nde onun yeniden bölüşüm yapan biri, bir komünist olduğunu ilan ederdi, Warpe, Wistfull, Kubitschek ve McMingus'daki yaşlı adamı ikinci vasi olarak sürer ve onun yasalar, takımyıldızları, gölge mirasçılar için fazla toy olduğunu söylerdi. Kimbilir? Belki de ileride Oedipa Tristero'nun içine katılana kadar izini sürerdi, şayet Tristero alacakaranlığı, uzaklığı, bekleyişi ile varsa. En çok da bekleyiş; toprağı herhangi bir San Narciso'yu refleks ya da çığlık olmaksızın en nazik etine katması için şartlandıran olasılıkların yerini tutacak başka olasılıklar yoksa, o halde hiç değilse, seçimler simetrisinin bozulmasını ya da çarpılmasını bekleyiş. Dışlanan orta sınıflar hakkında her şeyi duymuştu; boktandılar, onlardan uzak durulmalıydı, hem nasıl olmuştu da bir zamanlar farklılık için muazzam imkânlara sahip bir yerde böylesi bir şey gerçekleşebilmişti? Şimdi sanki devasa bir dijital bilgisayarın matrisleri arasında yürüyor gibiydi, üst tarafta bir araya getirilmiş sıfırlar ve birler, sağdaki ve soldaki, ötedeki, kalın, belki sonsuz dengeli hareket düzenleri gibi sarkıyorlardı. Hiyeroglifere benzer sokakların ardında ya aşkın bir anlam ya da sadece toprak yatıyordu. Miles, Dean, Serge ve Leonard'ın söylediği şarkılarda (Mucho'nun artık inandığı üzere) ya hakikatin huşu veren güzelliğinin bir bölümü ya da sadece bir şiddet tayfı bulunuyordu. Gamalı Haç Satıcısı Tremaine'in Yahudi soykırımından duyduğu ferahlık ya adaletsizlikti ya da kurmalı bir saatin yokluğu; Inverarity Gölü'nün dibindeki Amerikan askerlerinin kemikleri ya dünya için önemli bir sebep yüzünden oradaydılar ya da serbest dalışçılarla sigara içenler için. Birler ve sıfırlar. Çiftler böyle oluşuyordu. Vesperhaven Evi'nde, ya Ölüm Meleği ile vakur bir şekilde uzlaşıldı ya da sadece ölüm ve onun için yapılan günde-

lik, sıkıcı hazırlıklar vardı. Görünenin ardında ya başka bir anlam biçimi vardı ya da hiçbir şey yoktu. Oedipa ya esaslı bir paranoyanın bir yörünge etrafında dönenen esrikliği içindeydi ya da gerçek bir Tristero'nun. Çünkü Amerika'nın görünürdeki mirasının ardında ya Tristero diye bir şey vardı ya da sadece Amerika ve eğer sadece Amerika varsa, galiba o zaman Oedipa'nın hiçbir yere sapmadan devam edebileceği tek yol, paranoyanın farazi çemberine giden, izsiz tuhaf yoldu.

Ertesi gün, Oedipa daha fazla kaybedecek bir şeyin olmadığını gördüğünde kendinde bulduğun cesaretle, C. Morris Schrift ile iletişime geçip gizemli müşterisi hakkında sorular sordu.

Schrift'in ona söylediği tek şey, "Müzayedeye şahsen katılmaya karar verdi," oldu. "Orada onunla karşılaşabilirsiniz." Karşılaşabilirdi.

Müzayede, bir pazar günü, II. Dünya Savaşı'ndan önce bir tarihten kalma, muhtemelen San Narciso'nun en eski binasında, usûlüne uygun olarak gerçekleştirildi. Oedipa, tek başına, müzayede başlamadan birkaç dakika önce ulaştı, ışıldayan kızılağaç parkelerle ve mumlu kâğıt kokusuyla kaplı soğuk bir lobide, gerçekten mahcup gözüken Cengiz Cohen ile karşılaştı.

"Lütfen çıkar çatışması olarak adlandırmayın," dedi ciddiyetle, sözcükleri uzatarak konuşmuştu. "Karşı koyamadığım çok hoş bazı Mozambik üçgenleri vardı. Müzayedeye katılmak için mi geldiniz diye sorabilir miyim, Mayan Maas?"

"Hayır," dedi Oedipa, "Sadece meraktan."

"Şansımız var. Loren Passerine, Batı'daki en iyi müzayedeci nida edecek bugün."

"Ne yapacak?"

"Müzayedecinin 'nida ettiğini' söyleriz," dedi Cohen.

"Fermuarınız açık," diye fısıldadı Oedipa. Teklif verecek kişi ortaya çıktığında ne yapacağından emin değildi. Sadece polisleri çekecek kadar şiddetli bir olay çıkarıp böylelikle adamın gerçekte kim olduğunu öğrenmek gibi belirsiz bir fikri vardı. Işık huzmesinin içinde, bir yükselip bir alçalan ışıl ışıl toz zerreciklerinin arasında durmuş, biraz ısınmaya çalışırken, bunun üstesinden gelip gelemeyeceğini düşünüyordu.

Cengiz Cohen, kolunu uzatarak, "Başlama zamanı geldi," dedi. Müzayede odasındaki adamlar siyah moher takım giymişlerdi ve solgun, acımasız suratları vardı. Her biri düşüncesini gizlemeye çalışarak, Oedipa'nın içeriye girişini izlediler. Loren Passerine, platformunun üzerinde, bir kukla ustası gibi dolanıyordu, gözleri parlak, gülümsemesi çalışılmış ve insafsızdı. Oedipa'ya gülümseyerek, gerçekten geldiğine şaşırdım, der gibi uzun uzun baktı. Oedipa, odanın arkasına doğru, tek başına oturdu, enselere bakıp hangisinin hedefi, düşmanı, belki de kanıtı olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Bir asistan, lobi pencereleriyle güneşin üzerine kapıyı kapattı. Bir saatin gürültüyle kapandığını işitti, ses bir anlığına yankılandı. Passerine, uzak bir kültürün rahipliğine aitmiş gibi gözüken bir hareketle kollarını açtı, muhtemelen alçalmakta olan bir meleğe doğru. Müzayedeci boğazını temizledi. Oedipa arkasına yaslanıp öyle bekledi 49 numaralı parçanın nidasını.

TIME'ın 1923-2005 arası **En İyi İngilizce 100 Roman** listesinde yer alan *49 Numaralı Parçanın Nidası,* Amerikalı yazar Pynchon'ın kaleminden 1966'da çıkan postmodern bir gizem romanı. Bir dönem Nabokov'un öğrencisi olduğu gibi, diğer yandan da William Gibson, David Foster Wallace ve Salman Rushdie gibi farklı türlerde ustalaşan yazarların etkilendiği bir kalem olan Pynchon, medyadan kendisini çok iyi sakladığı için günümüzün Salinger'ı olarak da anılıyor.

49 Numaralı Parçanın Nidası Amerikan tarihindeki, gerek politik gerekse sosyal açıdan en çalkantılı dönemlerden biri olan 1960'lı yıllarda yazılır. Uyuşturucu kültürü, Vietnam Savaşı, John F. Kennedy ve Martin Luther King cinayetleri, kadın hakları mücadelesi bu döneme damgasını vuran olayların yalnızca bir kısmıdır. Thomas Pynchon, bu kültürel olaylardan faydalanır: *49 Numaralı Parçanın Nidası* tüm kültürel karmaşayı içinde barındırır.

Kocası Mucho'yla beraber yaşayan Oedipa Maas, eski erkek arkadaşı Pierce Inverarity'nin öldüğünü ve kendisini vasisi olarak adadığını açıklayan bir mektup alır. Vasiyeti yerine getirmeye karar veren Oedipa, San Narciso'ya yola çıkar ve bundan sonra kendisini gizemli bir dünyanın içinde bulur. Büyük bir gizemi çözmek üzere olduğuna inanan Oedipa gitgide dünyadan soyutlaşacak ve yalnızlığa gömülecektir. *49 Numaralı Parçanın Nidası* her şeyden öte kültürel kaosu ve iletişim sorunlarını, kendisini çevresinde dağılıp giden halüsinojenik bir dünyanın içinde bulan genç bir kadının gözlerinden anlatan bir romandır.

Oedipa, bir gün Pierce'ın pul koleksiyonunun açık artırma ile satılacağını öğrenir. Pullar 49 numaralı parça olarak satışa çıkarılacaktır. Gizemli bir katılımcı 49 numaralı parçanın peşindedir. Bu gizemli kişinin kimliğini öğrenmek üzere müzayedeye gitmeye karar veren Oedipa, 49 numaralı parçanın nidasını bekler.

Feride Evren Sezer çevirisiyle

ithaki
www.ithaki.com.tr
facebook.com/ithakiyayin
twitter.com/ithakiyayinlari
15 TL
İnternet Satış:
www.iknokta.com
9 786053 753778